

Samrådsredogörelse

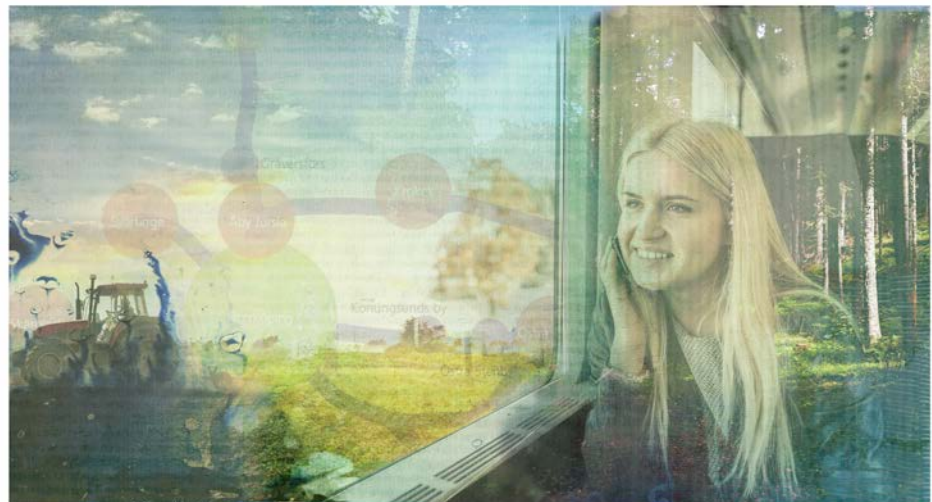
Vårt diarienummer
KS 2011/0200 212

tillhörande

Översiktsplan för landsbygden

Norrköpings översiktsplan del 3

den 7 september 2016 (utan personuppgifter)

Godkännandehandling

Godkänd i Kommunstyrelsen 10 oktober 2016

Om samrådsredogörelsen	5
Ändringar som gjorts i planförslaget:.....	7
Ändringar som gjorts i miljökonsekvensbeskrivningen:.....	8
Läsanvisning.....	8
Medverkande tjänstemän.....	8
Sammandrag av inkomna synpunkter	9
Statliga verk och myndigheter.....	9
Länsstyrelsen (LST)	9
Energimyndigheten	23
Skogsstyrelsen	24
Trafikverket	25
Luftfartsverket	28
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	28
Försvarsmakten	29
Migrationsverket	30
Kommuner och regionala instanser	31
Linköpings kommun.....	31
Finspångs kommun.....	31
Räddningstjänsten Östra Götaland	31
Nyköpings kommun	32
Söderköpings kommun.....	33
Region Östergötland.....	33
Kommunala instanser	36
Socialnämnden i Norrköpings kommun.....	36
Vård- och omsorgsnämnden i Norrköpings kommun	36

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden i Norrköpings kommun.....	37
Kultur- och fritidsnämnden i Norrköpings kommun.....	37
Landsbygdsrådet i Norrköpings kommun	46
Norrköping Vatten och Avfall AB (NoVA).....	53
Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun	56
Tekniska nämnden i Norrköpings kommun	62
Föreningar och organisationer	65
Centerpartiet Norrköpings kommun.....	65
Miljöpartiet Norrköpings kommun	70
Socialdemokraterna Norrköpings kommun.....	71
Stenbäcken-Torskärs vägförening	72
3G Infrastructure Services AB	73
Vånga Sunds samfällighetsförening, Horkens vägförening	73
Arkösunds Samfällighetsförening	74
Vikbolandets socialdemokratiska förening	74
Kvarsebo Byaråd	74
Lantbrukarnas riksförbund (LRF)	79
Naturskyddsföreningen Norrköping (NSF).....	88
Vågbrytaren - riksförening mot hälsovådlig elektromagnetisk strålning	93
Övriga inkomna synpunkter	96
Synpunktsförfattare 1	96
Synpunktsförfattare 2	96
Synpunktsförfattare 3	96
Synpunktsförfattare 4	97
Synpunktsförfattare 5	97

Synpunktsförfattare 6	97
Synpunktsförfattare 7	98
Synpunktsförfattare 8	99
Synpunktsförfattare 9	99
Synpunktsförfattare 10	103
Synpunktsförfattare 11	103
Synpunktsförfattare 12	104
Synpunktsförfattare 13	105
Synpunktsförfattare 14	106
Synpunktsförfattare 15	107
Synpunktsförfattare 16	108
Synpunktsförfattare 17	108
Synpunktsförfattare 18	109
Synpunkter inkomna via City Planner.....	109
Synpunkter inkomna under samrådsmöten	112

Om samrådsredogörelsen

Samrådsredogörelsen redovisar inkomna synpunkter under samrådet från allmänhet, myndigheter och kommunala nämnder, samt kommunens kommentarer till synpunkterna. Samrådsredogörelsen redovisar också vilka huvudsakliga ändringar som gjorts i planen sedan samrådet.

Samrådsförfarande

Samrådstiden sträckte sig mellan den 1 februari och 4 april 2016. Tre allmänna samrådsmöten hölls under februari och mars 2016 på platser fördelat över kommunens landsbygd. Den 16 februari i Häradshammars Bygdegård, den 1 mars i Vånga Bergsmansgården Församlingshem, samt den 10 mars i Simonstorp Församlingshem. Mötena hölls i form av öppet hus mellan klockan 17-20, efter föregående annonsering i lokalpressen. Sammanlagt närvarade runt 180 personer vid samrådstillfällena. Dialogen var bra och besökarna uppmanades att inkomma med synpunkter. Utöver samrådsmötena har informationsmöten ägt rum i Skärkind och Kvarsebo på inbjudan av lokalsamhället.

I övrigt har samråd skett genom remissförfarande med statliga och kommunala instanser och intresseföreningar. Planhandlingen har varit utställd för samråd på kommunens webbplats.

Statliga verk och myndigheter

	Datum
Länsstyrelsen i Östergötland (med bilagor)	2016-05-03
Energimyndigheten	
Skogsstyrelsen	
Trafikverket	
Luftfartsverket	2016-02-07
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2016-03-15
Försvarsmakten	2016-03-16
Migrationsverket	2016-04-05

Kommuner och regionala instanser

Linköpings kommun	2016-03-17
Finspångs kommun	2016-03-31
Räddningstjänsten Östra Götaland	2016-03-31
Nyköping kommun	2016-04-04
Söderköpings kommun	2016-04-05
Region Östergötland	2016-04-05

Kommunala instanser

Socialnämnden	2016-03-03
Vård- och omsorgsnämnden	2016-03-21
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	2016-03-23
Kultur- och fritidsnämnden	2016-03-29
Landsbygdsrådet	2016-04-01
Norrköping Vatten och Avfall AB	2016-04-04
Byggnads- och miljöskyddsnämnden	2016-04-05
Tekniska nämnden	2016-04-12

Föreningar och organisationer

Centerpartiet	2016-04-04
Miljöpartiet	2016-04-04
Socialdemokraterna	2016-05-16
Stenbäcken Torskärr vägförening	2016-01-31
3G Infrastructure Services AB	2016-02-09
Vånga Sunds samfällighetsförening, Horkens vägförening	2016-02-23
Arkösunds samfällighetsförening	2016-03-09
Vikbolandets socialdemokratiska förening	2016-03-31
Kvarsebo Byaråd	2016-04-01
Sunkerstad vägsamfällighet	2016-04-04
Lantbrukarnas Riksförbund	2016-04-04
Naturskyddsföreningen Norrköping	2016-04-04
Vågbrytaren, riksföreningen mot hälsovådlig elektromagnetisk strålning	2016-04-04

Övriga inkomna synpunkter

Synpunktsförfattare 1	2016-01-29
Synpunktsförfattare 2	2016-02-16
Synpunktsförfattare 3	2016-02-18
Synpunktsförfattare 4	2016-02-19
Synpunktsförfattare 5	2016-02-23
Synpunktsförfattare 6	2016-03-02
Synpunktsförfattare 7	2016-03-15
Synpunktsförfattare 8	2016-03-29
Synpunktsförfattare 9	2016-03-29
Synpunktsförfattare 10	2016-03-29
Synpunktsförfattare 11	2016-03-30
Synpunktsförfattare 12	2016-03-31
Synpunktsförfattare 13	2016-04-03
Synpunktsförfattare 14	2016-04-04
Synpunktsförfattare 15	2016-04-04
Synpunktsförfattare 16	2016-04-04
Synpunktsförfattare 17	2016-04-04
Synpunktsförfattare 18	2016-04-04

Synpunkter inkomna via City Planner**Synpunkter inkomna under samrådsmöten**

Samrådsmöte i HäradsHAMMAR

Samrådsmöte i Vånga

Samrådsmöte i Simonstorp

Muntligt samråd

Muntligt samråd har hållits med Kolmårdens djurpark 30 maj 2016. På mötet lyftes anpassning av utvecklingsområde i sydost efter naturreservatsgräns och utökning vid befintlig parkering i nordost.

Ändringar som gjorts i planförslaget:

Nedan beskrivs ändringar utifrån kapitelindelning i planhandlingen. I övrigt har redaktionella ändringar gjorts.

Kapitel 3. Strategi och riktlinjer

Boende och service samt Utvecklingsplaner för prioriterade orter

- Ändrad gräns för bebyggelsezon utmed prioriterade stråk från cirka 500 meter till upp till 1 kilometer
- Revidering av utvecklingsplaner för prioriterade landsbygdsorter och prioriterade mindre landsbygdsorter.
- Två områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge har utgått, Hagneryd vid sjön Glan och område utanför Vånga vid sjön Horken
- Utvecklingsplan för Graversfors är tillförd utifrån aktuella inriktningar från Fördjupad översiktsplan för Graversfors från 2001.

Upplevelse och miljö

- Utvecklad text om upplevelsevärden
- Text och riktlinjer från Tillägg till översiktsplanen för Miljö- och riskfaktorer har kompletterats planen
- Förslag om Våtmark vid Vånga har utgått
- Markreservat för våtmark vid Hagnerydsbäcken har utökats något

Infrastruktur och rörelser

- Ytterligare tre önskvärda cykelförbindelser anges, sträckningarna gäller mellan Norrköping och Östra Husby, Skärblacka och Vånga samt Norsholm och Norrköping
- Ytterligare en önskvärd vägåtgärd anges, sträckan gäller mellan Kvarsebo och Nävekvarn
- Revidering av karta innehållande kollektivtrafikstråk att bibehålla så att Björkholmen strax öster om Kvarsebo också ingår

Sysselsättning och produktion

- Utveckling av texten om till exempel livsmedelsproduktion och storskaliga areella näringar
- Revidering av utveckling av Kolmårdens djurpark. Minskning i sydväst anpassad efter naturreservatsgräns och utökning vid parkering i nordost.

Kapitel 4. Riksintressen

- Förtydliganden angående riksintressen

Kapitel 6. Genomförande

- Kapitel har kompletterats med text

Ändringar som gjorts i miljökonsekvensbeskrivningen:

Miljökonsekvensbeskrivningen har ändrats utifrån ändringar i planförslaget och redaktionellt utifrån inkomna synpunkter under samrådet.

Miljökonsekvensbeskrivningen avslutas med en samlad bedömning utifrån ett hållbarhetsperspektiv. De ändringar som gjorts i planförslaget till utställningen har inte bedömts medföra konsekvenser som ändrar den samlade bedömningen som presenterades till samrådet.

Läsanvisning

De inkomna synpunkterna sammanfattas och besvaras var för sig.

Medverkande tjänstemän

Från stadsbyggnadskontoret har Amelie Hillåker, Martin Berlin och Eva Weibull Winter medverkat i sammanställningen av samrådsredogörelsen.

Sammandrag av inkomna synpunkter

Statliga verk och myndigheter

Länsstyrelsen (LST)

Länsstyrelsen ser det som mycket positivt att kommunen tar fram en översiktsplan för mark- och vattenanvändningsfrågor inom Norrköpings landsbygdsområde. LST delar flera av de kommunala ställningstagandena och bedömningarna på en generell övergripande nivå men ser behov av att i högre grad ta hänsyn till befintliga värden i bearbetning av planen och fortsatt planering.

Riksintressen

LST anser att planen tydligare behöver redogöra för vilka ställningstagande som faktiskt kommer att säkerställa att ingen påtaglig skada sker på riksintressen. Särskilt i de fall där ställningstagande och förslagen utveckling, enligt LST, inte är självklart förenligt med det skydd som riksintressena kräver. Flera av de översiktliga bedömningarna är rimliga ur ett erfarenhetsperspektiv, men saknar underlag i planen. Som stöd för kommande planering vore det värdefullt om kommunen redovisade olika åtgärder med påverkan på riksintresse som innehåller intressekonflikter samt hur kommunen ser på möjligheten att samordna riksintresset med övriga intressen. Utveckling i anslutning till riksintresse kan även innebära en möjlighet att stärka riksintressena, vilket LST önskar att kommunen i högre grad tillvaratar.

Svar: Beskrivningen av ställningstaganden för hur riksintressen inte ska ta skada förtydligas.

Yrkesfiske

Förslaget översvämningskydd vid Skenäs-Säter innebär stor risk för påtaglig skada på yrkesfiskets intressen. Möjligheten att begränsa negativa förändringar för fisket måste därför studeras mycket nog i det fortsatta arbetet. Vid Lasses udde (Hagnerydsviken) sker yrkesmässigt fiske med bottengarn vilket inte får påverkas negativt av utvecklingen av LIS-område vid sjön Glan.

Svar: Kommunen instämmer i att detta måste studeras närmre i fortsatt planering. Markeringen i översiktsplanen syftar enbart till att påtala behovet, frågan måste studeras mer i detalj i senare skede. LIS-området vid Glan utgår ur planen. Se mer information under rubriken Landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Naturvård samt Natura 2000

I planförslaget anges att riksintressena kan komma att påverkas av ortsutveckling i Kvarsebo-Säter (*Bråvikens förkastningssystem*), Mem

(*Slätbakens förkastningssystem*) och Arkösund (*Östergötlands skärgård*) men att riksintressenas kärnvärden inte kommer att påverkas och att utvecklingen i enlighet med planförslaget därför bör kunna anses förenlig med förekommande riksintressen. *Skiren* ligger inom utredningskorridor för Ostlänken och kräver en långtgående anpassning i det fortsatta planeringsarbetet för järnvägen. Enligt LST innebär föreslagen bebyggelseutveckling vid Konungsund risk för en påverkan på riksintresset *Södra Bråviken*.

Planområdet omfattar Natura2000-områden, vilka ges en knapphändig redovisning i avsnittet riksintressen. LST ser, både ur bevarandeperspektiv och ur genomförandeperspektiv att de Natura2000-områden som finns i anslutning till utvecklingsplanerna eller i anslutning till annan föreslagen markanvändning ges en tydligare beskrivning.

Svar: Synpunkterna noteras. Planen kompletteras angående Natura 2000-områden. Se vidare resonemang om respektive riksintresse längre ner i dokumentet.

Nya Natura-2000 områden för *Torshagsån*, *Kvarsebobäcken*, *Svintunaån* och *Kolmårdsbäcken* föreslagits och väntar på regerings beslut. LST ser det som angeläget att planen anpassas även till dessa områden.

Svar: Översiktsplanen är anpassad efter naturvärden i de angivna områdena. Kvarsebobäckens naturvärden är beaktad i utvecklingsplanen för Kvarsebo och Säter. Övriga områden berör inte någon föreslagen ny markanvändning.

Friluftsliv

LST delar kommunens övergripande bedömning av hur områdena som utgör riksintresse för friluftsliv ska bevaras och utvecklas. Förslag till nya avgränsningar och värdebeskrivningar har tagits fram av LST i samråd med berörda kommuner. Underlaget ligger för beslut hos Naturvårdsverket och väntas tas under 2016.

Svar: Kommunen följer arbetet med nya riksintressen för friluftsliv. Tills beslut om nya områden tas redovisas gällande avgränsningar av riksintressen.

Kulturmiljövård

I planförslaget anges att riksintressena kan komma att påverkas av ortsutveckling i Sandviken (*Fagervik Marmorbruket*) och HäradsHAMMAR (*Östra Husby-HäradsHAMMAR*) men att skadan inte kommer vara påtaglig, och att utvecklingen i enlighet med planförslaget därför bör kunna anses förenligt med förekommande riksintressen. Riksintresseområdet *Lövstad* ligger inom utredningskorridor för Ostlänken, riksintresset ska så långt som möjligt beaktas i det fortsatta planeringsarbetet för Ostlänken.

Svar: Synpunkterna noteras.

Kommunen gör helhetsbedömningen att planförslaget i anslutning till riksintressena innebär att de kan bevaras, användas och utvecklas. LST anser att riksintressena är för kortfattat redovisade för att motivera en sådan generell bedömning. För att kunna utgöra vägledning inför fortsatt arbete och kommande prövningar måste underlaget fördjupas och relateras till föreslagen exploatering, alternativt att det tydligare framgår att frågan om grad av påverkan på riksintresse inte är tillräckligt utredd. Samlad bedömning redovisas nedan under rubrik för respektive område.

Svar: Synpunkten noteras. En del riksintressen och dess påverkan fördjupas, se svaren nedan.

Kommunikationer

Vägar

Av utvecklingsplanen för Simonstorp framgår att förslaget kan komma att påverka väg 55, men det anges inte vilken typ av påverkan, samt ifall den föreslagna utvecklingen är förenlig med riksintresset.

Svar: Planen tillförs en text där det står att utvecklingen av Simonstorp inte bedöms påverka riksintresset negativt.

Järnvägar

Kommunens ställningstagande till riksintresset Södra stambanan är att inga åtgärder som kan begränsa järnvägarnas funktionalitet får göras. Nya stationsläget har en direkt påverkan på järnvägarnas funktionalitet, och därför behöver kommunen tydligare redovisa ställningstaganden till denna påverkan. Av utvecklingsplanen för Simonstorp framgår att förslaget kan komma att påverka riksintresset Södra stambanan, men det anges inte vilken typ av påverkan, samt varför kommunen gör bedömningen att den föreslagna utvecklingen är förenlig med riksintresset/inte innebär påtaglig skada. Det bör framgå tydligare i planen att en förutsättning för en framtida station i Simonstorp är ett genomförande av Ostlänken.

Svar: För en hållbar utveckling ser kommunen det som mycket prioriterat att få en utökad pendeltågstrafik till de flera lämpliga orter i kommunen. Kommunen är medveten om att detta sannolikt är beroende av Ostlänkens utbyggnad och tillför planen att det är så.

Då planen saknar genomförandeavsnitt är det lämpligare att rikta in planeringen på att inte omöjliggöra ett framtida stopp i Simonstorp. LST vill också framhålla att fortsatt bebyggelseutveckling i Graversfors i linje med tidigare antagen fördjupning av översiktsplanen innebär stor risk för påverkan på riksintresset Södra stambanan. Detta då bullerstörningar och säkerhetsrisker förstärker nuvarande intressekonflikter. Dessa frågor behöver enligt LST klarläggas ytterligare i det fortsatta arbetet.

Svar: Intentionen med utpekandet av lämpliga stationsområden är att framtida stationsmöjligheter inte ska omöjliggöras. Gällande Graversfors är kommunen medveten om att en bebyggelseutveckling utöver vad gällande

detaljplaner medger inte är aktuellt i Graversfors. Inga nya planuppdrag för bostadsbebyggelse i Graversfors är möjliga då bullerproblematiken kvarstår i området. Då stora delar av Graversfors fördjupade översiktsplan är inaktuell har de delar som fortfarande anses vara relevanta förts in i form av en utvecklingsplan i översiktsplan för landsbygden.

Ett avsnitt som beskriver att kommunen arbetar med att ta fram en modell för hur kommunen ska arbeta med genomförande av översiktsplanen tillförs planen.

Sjöfart

Kommunens ställningstagande är att inga åtgärder som kan begränsa sjöfartens funktion får tillkomma i dess närhet eller influensområde. Samtidigt anges att förslag på ett storskaligt översvämningsskydd kan komma att påverka riksintresset. I planen anges det inte vilken typ av påverkan, samt varför kommunen gör bedömningen att den föreslagna utvecklingen är förenlig med riksintresset/inte innebär påtaglig skada.

Svar: Det storskaliga översvämningsskyddet är enbart inriktat mycket schematiskt och på lång sikt i översiktsplanen. Det kommer behövas fördjupade studier och riskanalyser innan eventuell framtida byggnation.

Flygtrafik

Av utvecklingsplanen för Konungsunds by framgår att förslaget kan komma att påverka riksintresse Norrköpings flygplats, men det anges inte vilken typ av påverkan, samt varför kommunen gör bedömningen att det föreslagna utvecklingen är förenlig med riksintresset/inte innebär påtaglig skada. LST ser ett stort behov av att förtydliga omfattningen av riksintressets influensområde som stöd för fortsatt bebyggelseplanering.

Svar: Det utpekade området i Konungsunds by ligger inom influensområde för riksintresse för flygtrafik. Dock bedöms inte eventuell tillkommande bebyggelse vara av sådan art att det påverkar riksintresset, en text om detta tillförs planen.

Trafikverket har lämnat ett särskilt yttrande (2016-02-11) vilket bifogas.

Energiproduktion och vindbruk

Planförslaget överensstämmer med gällande tematisk översiktsplan för vindkraft som har tillgodosett riksintresse för vindbruk.

Svar: Synpunkten noteras.

Dricksvattenanläggningar

LST vill påminna om att utredning för närvarande pågår om att peka ut Borgs vattenreningsverk med omgivande influensområde som riksintresse. Ännu har beslut inte fattats av Havs- och vattenmyndigheten. LST ser det som angeläget att eventuell kommande riksintressförklaring inarbetas i den slutliga översiktsplanen.

Svar: Kommunen bevakar frågan eftersom influensområdet delvis är inom planavgränsningen för Översiktsplan för landsbygden.

Totalförsvaret

Samrådsförslaget saknar delar av beskrivningen av riksintresset för totalförsvarets militära del. Inom planområdet har Försvarsmakten ett riksintresse "Ö-område". Funktionen omfattas av sekretess men dess influensområde är offentligt (se bild i yttrande). Inom detta område önskar Försvarsmakten alla lov- och planärenden på remiss. Stora delar av det som i planförslaget benämns Skärblacka landsbygd ligger inom *stoppområde för höga objekt kring riksintresse för totalförsvaret Malmens flottilflygplats*. Inom detta område medför nya höga objekt påtaglig skada på riksintresset.

Svar: Se separat svar på Försvarsmaktens synpunkt nedan.

Försvarsmakten har lämnat ett särskilt yttrande (2016-03-15) vilket bifogas.

4 kap Miljöbalken

I planförslaget anges att riksintressena *Högexploaterad kust* och *Obruten kust* kan komma att påverkas av utvecklingsplanerna för Arkösund, Kvarsebo-Säter och Konungsunds by. Vidare att det kan påverkas av utvecklingsområdet för Sandviken. Kommunens bedömning är att områdena kan bevaras, användas och utvecklas utan att påtagligt skada riksintressena.

Hälsa och säkerhet

LST påpekar att även om det tematiska tillägget om Miljö- och risker har ett värde som planeringsunderlag är det inte möjligt att som i planen hänvisa till dokumentet som om det vore ett demokratiskt förankrat och antaget kommunalt styrdokument (PBL-plan). LST bedömer därför att planen måste kompletteras i de delar avseende riktlinjer som i nuläget hänvisas till tematiskt tillägg, exempelvis buller och transport av farligt gods, såvida inte tillägget planeras antas innan översiktsplan för landsbygd antas.

Svar: Delar av tillägg för Miljö- och riskfaktorer inarbetas i översiktsplanen för landsbygden.

Översvämning och klimatanpassning

LST anser att de kommunala ställningstagandena kring riktlinjer för lokalisering av bebyggelse med avseende på risker med översvämning är bra. Som framgår av översiktsplanen finns det betydande risker för översvämningssproblem inom planerade bebyggelseområden vilket kommer kräva speciella anpassningar i kommande detaljplaneprocesser, något som behöver belysas i översiktsplanen.

Svar: I de allmänna riktlinjerna för bebyggelse i översiktsplanen står att hänsyn till översvämningssrisker ska tas. Vid kommande detaljplanläggning utreds översvämningssproblematik rutinmässigt.

Angående förslaget om framtida barriäråtgärder i Bråviken anser LST att det är nödvändigt att kommunen som i planen tar höjd i frågan och

överväger nytänkande och långsiktiga lösningar. LST har tillsammans med MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) bedömt konsekvenserna av de förslagna alternativen som kommunen vill arbeta vidare med. LST delar MSB slutsats att det med barriäråtgärder som grund inte går att reducera ambitionen att ny bebyggelse ska klara en nivå på + 2,5 meters havsvattentillstånd. Ur risksynpunkt är det därför viktigt att kommunen fortsätter att hantera översvämningssrisker från havet i beslut om mark- och vattenanvändning vid kusten och andra aktuella områden. Utöver de faktiska aspekterna på översvämning och höga vattenstånd finns det fler aspekter som behöver vägas in i hanteringen av barriärer, framförallt åtgärdernas påverkan på natur- och kulturmiljövärden, fisket och sjöfartens intressen. Frågan behöver utvecklas närmare i planens MKB.

Svar: Det storskaliga översvämningsskyddet är enbart markerat schematiskt i översiktsplanen och fördjupade studier och konsekvensbeskrivningar angående bland annat påverkan på natur- och kulturmiljövärden, fiske och sjöfartens intressen kommer bli nödvändiga innan eventuellt genomförande av förslaget. Kommunen är medveten om att översvämningssfrågan fortsättningsvis måste finnas med vid detaljplanering.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har lämnat ett särskilt yttrande (2016-03-10) vilket bifogas.

Förorenade områden

LST bedömer att potentiellt förorenade områden som föreslås för exploatering eller på annat sätt får förändrad mark- och vattenanvändning bör uppmärksammas tydligare. För dessa områden bör riktlinjer för den efterkommande detaljplaneringen anges. Översiktsplanen bör även presentera mer generella mål för hur förorenade områden bör tas hand om.

Svar: Tillämpliga delar av Tillägg till översiktsplan för miljö- och riskfaktorer lyfts in i planen, exempelvis Riktlinjer angående förorenade områden.

Dricksvattenförsörjning

LST ser det som angeläget att kommunen tar fram en vattenförsörjningsplan vars primärsyfte är att belysa hur dricksvattenförsörjningen på lång sikt behöver säkerställas med fokus på vattenresurserna, så att dessa besvaras för framtiden och används på ett hållbart sätt. Här bör också behovet av att tillskapa en reservvattentäkt för Norrköping övervägas.

Svar: Synpunkterna noteras. Norrköpings kommun instämmer i att det är av stor betydelse att säkerställa den framtida dricksvattenförsörjningen. Detta sker dock inte genom översiktsplanen för landsbygden, utan i annan planering. Norrköping Vatten och Avfall arbetar för tillfället med att se över hur Norrköping kan försörjas med alternativa vattenresurser vid behov, där reservvattentäkter kommer identifieras på sikt.

Miljö kvalitetsnormer vatten

LST delar kommunens bedömning att genomförandet att planen kommer leda till ökade mängder dagvatten på landsbygden. LST ser det därför som viktigt att den förslagna dagvattenutredningen genomförs så att slutsatserna kan inarbetas i kommande detaljplanering baserad på översiktsplanen. Viktiga aspekter kan vara att säkerställa att viss särskilt lämplig mark reserveras för dagvattenhantering, att en viss metodik förespråkas samt att ansvarsfördelningen gällande drift och underhåll klargörs så långt det är möjligt.

Svar: Vid eventuell kommande planering kommer dagvattenhantering att bedömas efter kommunens Riktlinjer för dagvattenhantering. Dagvattenfrågan är en stor fråga inom kommunen, och hanteras löpande.

LST ser positivt på kommunens uttalade riktlinjer för enskilda avlopp och det arbete som avses genomföras med beaktande av dessa. VA-planen är därvid viktig som ett verktyg i att säkerställa att rätt prioriteringar och bedömningar görs för utbyggnaden av VA-verksamhet. Även ansatserna att planera för nya våtmarker i landsbygdsområden är mycket positivt som ett led i att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

För LIS-områdena vid Vånga och Hagneryd ser LST gärna att kommunen utvecklar skälen till att områdena pekas ut. För LIS-området Hagneryd ställer sig LST tveksam till utpekandet med tanke på närheten till Skärblacka som är en prioriterad utvecklingsort. Vidare måste ovan redovisade synpunkter gällande riksintresse för yrkesfiske i Glan om exploatering ska ske i anslutning till detta område.

Svar: LIS-området vid sjön Horken i närheten av Vånga utgår ur planen till följd av bland annat att en större bostadsutveckling vid Horken inte är i linje med planens övergripande strategi med utveckling i de prioriterade stråken som bygger på att nyttja och stödja befintlig infrastruktur och service. LIS-området vid Hagneryd utgår i planen med anledning av närheten till Skärblacka.

Mellankommunal samordning

Översiktsplanen lyfter fram det regionala perspektivet genom att planen tar avstamp från Norrköping och Linköpings gemensamma översiktsplan från 2010. LST vill betona att den gemensamma översiktsplanen är strategisk samt övergripande och förutsätter därför att ett fortsatt omsorgsfullt samråd sker med de kommuner som närmast berörs av planen. Särskilt med beaktande av de förslagna kommunikationssatsningarna på lång sikt. LST vill vidare framhålla vikten av att planen samordnas med den pågående, kommungemensamma, utvecklingsplanering för skärgårdsområdet samt med den statliga havsplaneringen.

Föreslaget framtida område för bullerstörande idrottsanläggning kan ha mellankommunal betydelse som funktion och kan även ge lokal påverkan på områden i Söderköpings kommun. LST förutsätter att området utformas och utvecklas i samråd med övriga berörda kommuner.

Svar: Norrköpings kommun avser även fortsättningsvis ha bra dialog och samråd med grannkommunerna.

Samlad bedömning av föreslagen bebyggelseutveckling mm i vissa delområden med hänsyn till de statliga intressen Länsstyrelsen har att särskilt bevaka enligt 11 kap PBL

Föreslagen bebyggelseutveckling innebär i vissa delar risk för intressekonflikter mellan kommunens utvecklingsambitioner och väsentliga statliga intressen. Nedan följer LSTs bedömning av hur planförslaget behöver vidareutvecklas för att undvika eller begränsa dessa risker.

Fortsatt utveckling av Kolmårdens djurpark

LST ser mycket positivt på kommunens föreslagna utveckling av Kolmården som besöksmål. Den föreslagna utvidgningen av djurparkens område måste dock justeras med hänsyn till befintliga naturreservat och Natura 2000-område. Mot bakgrund av de värden i form av riksintresse för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård som finns att avväga och samordna, inklusive Natura 2000 prövning, är det viktigt att ett planeringsmässigt helhetsgrepp tas när förändringar blir aktuellt. Åtgärder som påverkar förekommande riksintressen, inklusive påverkan på det rörliga friluftslivet och landskapsbilden måste göras med stor omsorg och försiktighet. LST anser att fortsatt utveckling av djurparken, nya vägförbindelser samt lokalisering av nya bryggor och kajanläggningar mm ska prövas i detaljplan. En miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning bör upprättas till planen.

Svar: Kolmårdens djurpark bedöms vara ett mycket viktigt regionalt och nationellt intresse. Det är därför av stor vikt att parkens möjligheter att utvecklas förstärks. Erforderlig hänsyn ska tas till omgivande naturvårds- och riksintressen. Den föreslagna utvidgningen sydväst om befintlig djurpark justeras geografiskt efter naturreservatets utbredning.

Fortsatt utveckling av Arkösund och omgivande kustområde

LST ser positivt på planens ambitioner för att utveckla Arkösund och det omgivande skärgårdsområdet som en viktig besökspunkt i skärgården. Både riksintresse för naturvård och friluftsliv påverkas i hög grad av förslaget och därför behöver en långtgående anpassning göras. Med anledning av bestämmelserna i 4 kap miljöbalken är det viktigt att avgränsa de förändringar som är att hänföra till tätortsutveckling och utveckling av lokalt näringsliv jämfört med åtgärder av annat slag. Mot bakgrund av de många värden som sammantaget finns att avväga och samordna i fortsatt utveckling av området, anser LST att fortsatt byggande av bostäder, camping, kanal osv samt lokalisering av nya bryggor och hamnanläggningar ska bli föremål för en fördjupad miljökonsekvensbeskrivning för att belysa hur planen kan anpassas och genomföras för att undvika påtaglig skada på riksintressena. I anslutning till detta bör också alternativet att upprätta en separat fördjupning av översiktsplanen för Arkösund övervägas.

Svar: Översiktsplanen för landsbygden går in på en något mer fördjupad nivå än en kommunövergripande översiktsplan och redovisar mer i detalj

lämpliga bebyggelseområden i Arkösund. En fördjupning av översiktsplan för Arkösund anses därför inte nödvändigt. Översiktsplanen tydliggör att fördjupade utredningar om natur- och riksintressen är nödvändiga innan en eventuell framtida exploatering. En fördjupning av MKB:n görs inte. Översiktsplanen förtydligas angående att angivna utvecklingsområden i utvecklingsplanen för Arkösund syftar till en utveckling av den befintliga tätorten Arkösund och det lokala näringslivet.

Kvarsebo och Säter

Planens ansatser att stärka orten som besöksmål och rekreativmiljö är positiva. Orten ligger inom riksintresse högexploaterad kust samt delvis inom riksintresse för naturvård och friluftsliv. LST vill påpeka att planläggning för sammanhållen fritidshusbebyggelse strider mot riksintressets bestämmelser. Annan exploatering måste ske med stor försiktighet. Riksintressen för naturvård och friluftsliv påverkas i viss mån och i trakten finns omfattande förekomst av fornlämningar. Två områden (BS1 och BS, SP4) med äldre detaljplaner pekas ut som möjliga för fortsatt exploatering. LST ser gärna att dessa detaljplaner justeras för lämplig styrning av bebyggelseutveckling och anpassning till förekommande naturvärden. Som grund för ny planläggning behövs, en noggrann kartläggning av förekommande natur- och kulturmiljövärden, bland annat fornlämningar. Inom område BS3 finns omfattande naturvärden i form av bland annat skogsmark av naturreservatklass och i östra delen överlappas delvis föreslaget Natura 2000-område Kvarsebobäcken. Sammantaget anser LST att föreslagen exploatering behöver minskas i omfattning och till viss del omstuderas för att undvika risk för påtaglig skada på berörda riksintressen inklusive det föreslagna Natura 2000-området.

Svar: Det tydliggörs i översiktsplanen att eventuell framtida bebyggelse kommer behöva utredas där närmare avgränsning av områdena bör göras i detaljplaneskedet.

Konungsund

Från naturvårdssynpunkt bedömer LST att det är mycket olämpligt att planera bostadsbebyggelse i direkt närhet till Svenskundsvikens naturreservat, vilket skyddas som Natura 2000-område och riksintresse för naturvård (Södra Bråviken). Dessa marker är absolut beroende av bete och etablering av bostäder innebär konfliktrisker. En kommande exploatering kan komma att kräva tillståndsprövning enligt Natura 2000-lagstiftningen. LST anser att det behövs ett skyddsavstånd på minst 50 meter mellan tomter och naturreservat för att förhindra ömsesidig störning och påverkan. I skötselplanen finns förslag på att anlägga en vandringsled längs gränsen, inom naturreservatet, vilket behöver beaktas. Av planen framgår att den föreslagna bebyggelsen påverkar riksintresset för luftfart, Norrköpings flygplats. Närmare underlag om hur denna påverkan ser ut redovisas inte och LST kan därför inte värdera om risk för påtaglig skada på riksintresset föreligger. Detta klarläggs i den fortsatta planeringen.

Svar: I Konungsunds by bedöms det vara viktigt att få en sammanhållen bebyggelse som håller samman med den befintliga bystrukturen. Det

utpekade området justeras något så att skyddsavståndet på 50 meter kan upprätthållas.

Mem

Planförslaget påverkar riksintresse för såväl 4 kap 2§ miljöbalken som naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård. LST ser positivt på fortsatta etableringar som stärker turismen. Förändringarna bedöms inte skada riksintresset för friluftsliv. Stor försiktighet måste iakttas till förändringar som påverkar den samlade natur- och kulturmiljön samt landskapsbilden. Med hänsyn till naturvårdens riksintresse avstyrker LST områdena BS5, BS6 och BS7.

Svar: Efter ytterligare dialog med länsstyrelsen har det beslutats att områdena kvarstår i planen med förbehållet att naturvärden ska utredas så att påtaglig skada på riksintresset kan undvikas.

Häradshammar

På grund av bebyggelsens omfattning bedömer LST att förslaget riskerar att påtagligt skada riksintresset för kulturmiljövård (Östra Husby-Häradshammar). Den jordbruksmark som omger kyrkbyn är viktig för den samlade landskapsmiljön inom riksintresset. Föreslagna riktlinjer för bebyggelsens anpassning till områdets kulturmiljövärden är annars bra. LST anser att antalet nya hus i Häradshammar bör minskas. Framförallt bör de som har placerats på öppen odlingsmark tas bort. Om bortfallet av ny bostadsbebyggelse hindrar en lämplig utveckling i trakten ser LST hellre en ökad ambitionsnivå för kommande exploatering i Östra Husby, gärna med stöd av en ny omarbetad översiktsplan för orten.

Svar: Kartan omarbetas och områden som bedöms befinna sig på öppen odlingsmark samt påverka riksintresse för kulturmiljövård tas bort.

Graversfors

LST anser att inriktningen för områdets fortsatta utveckling i den gällande översiktsplanen från 2001 bör ses över med hänsyn till möjligheten att säkerställa goda boendemiljöer i anslutning till de viktiga transportstråken Södra stambanan och riksväg 55. Frågan behöver fortsatt utredas.

Svar: Synpunkten noteras. Området kring Graversfors ses över och är under utredning inom kommunen. Översiktsplanen för landsbygden förtydligas med att de delar av fördjupningen av översiktsplanen för Graversfors som anger att nya detaljplaner ska tas fram innan kommunalt vatten och avlopp byggs ut förklaras som inte längre aktuella, samt att en bebyggelseutveckling utöver vad gällande detaljplaner medger inte är aktuellt i Graversfors. Inga nya planuppdrag för bostadsbebyggelse i Graversfors är möjliga då bullerproblematiken kvarstår i området. Då stora delar av Graversfors fördjupade översiktsplan är inaktuell har de delar som fortfarande anses vara relevanta förts in i form av en utvecklingsplan i översiktsplan för landsbygden.

Råd och underlag om övriga allmänna intressen***Bostadsförsörjning***

Översiktsplanen innebär ett tillskott av nya bostäder på landsbygden, och i utpekade orter i Norrköping. I lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar anges att kommunen varje mandatperiod ska anta riktlinjer för bostadsförsörjningen. Som framgår av lagen är bostadsbebyggande och utveckling av bostadsbeståndet av allmänt intresse. Riktlinjer för bostadsförsörjning ska vara vägledande vid tillämpning av PBL 2 kap § 3 punkt 5 (bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet). LST vill se ett förtydligande om hur översiktsplanen förhåller sig till kommunens bostadsförsörjningsarbete, bland annat vad gäller boende för särskilda grupper som yngre, äldre, nyanlända och ekonomiskt svaga grupper.

Svar: Synpunkten noteras. Arbete pågår med att ta fram ett förslag till arbetsmodell för genomförande av kommunens översiktliga planering. Relationen till kommunens Riktlinjer för bostadsförsörjning kommer behandlas i det arbetet. Under rubriken Genomförande i planhandlingen tillförs text som beskriver att kommunen arbetar med att ta fram en modell för genomförande.

Brukningvärd jordbruksmark och planområdets avgränsning

LST anser att föreslagen markanvändning i utvecklingskisserna kan anses rimlig under förutsättningarna att onödiga enstaka bostadsetableringar i brukningslandskapet undviks.

Svar: Synpunkten noteras.

När det gäller hushållning med jordbruksmark och förebyggande av konflikter gentemot verksamhetsutövare bedömer LST att riktlinjerna för lokalisering av bebyggelse inte är tillräckliga så som de formuleras i samrådsversionen. Versionen av TÖP om miljö- och riskfaktorer redovisar på ett förtjänstfullt sätt relevanta aspekter av hur man kan förebygga konflikter och problem kopplade till djurhållning och bostäder. Omgivningspåverkan i form av allergener är inte mer acceptabel i en landsbygdsmiljö än var den är i stadsmiljö. I fråga om olägenheter behöver nya boenden lokaliseras så att konflikter med verksamhetsutövare undvikas redan från början. I och med jordbruksnäringens strukturrationalisering är kvarvarande aktiva gårdscentrum allt viktigare för att företag som brukar åkrar och betesmarker ska kunna behålla och utveckla sina näringsverksamheter och därmed producera livsmedel och ekosystemtjänster samt sysselsätta och ge inkomstmöjligheter för människor. Riktlinjer för hur man kan ta hänsyn till stora djurstallar bör finnas med i själva planen och inte enbart som en hänvisning till TÖP om miljö- och riskfaktorer. En kartpresentation av yrkesmässig djurhållning är ett självklart och värdefullt underlag.

Svar: Delar av det tematiska tillägget i översiktsplanen för miljö- och riskfaktorer inarbetas i planen. Meningen om att djurhållning och dess omgivningspåverkan är mer acceptabel på landsbygden utgår ur planen.

Planens avgränsning lämnar en randzon kring staden, som istället ingår i Översiktsplan för staden. Inom randzonen finns också mycket landsbygd och jordbruksmark och många principiella frågor om hushållning kommer där i skarpt läge. Brytningszonen är central för hur kommunen jobbar med mötet mellan stad och land. Valet att låta randzonen vara med i Översiktsplan för staden är i sig en tydlig prioritering, men det innebär också att även Översiktsplan för staden behöver omfatta inriktningar för landsbygd och specifikt för frågor om hushållning med jordbruksmark.

Svar: Synpunkten noteras.

Till den mer generella beskrivningen vill LST uppmärksamma att ett nytt planeringsunderlag för jordbruksmark finns framtaget av jordbruksverket *Se jordbruksmarkens värden* (finns tillgänglig via Jordbruksverkets hemsida).

Svar: Planeringsunderlaget har tagits del av i planarbetet.

Kommunikationer

LST påpekar att det är viktigt att kommunen och Trafikverket har en fortsatt dialog vad gäller transportsystemet och att detta blir en grund för samarbete och gemensamma ansträngningar för en hållbar utveckling. Översiktsplanen ger en mycket god beskrivning av områdets nuläge och aktuella problemställningar. Förhållandena på landsbygden medför stora krav när nya exploateringar skapas, det kan vara enkelt att placera ny bebyggelse på bägge sidor om en landsväg för att tillgodogöra sig befintlig infrastruktur. Kortsiktigt kan det ses som ett attraktivt alternativ eftersom det inte kräver så stora investeringar i vägutbyggnad. Trafikverket ser brister i denna strategi eftersom en inbyggnad av en befintlig landsväg inom något år medför att de nyinflyttade ställer krav på hastighetssänkningar och fysiska hinder i vägmiljön. Detta innebär begränsningar för de som redan bor på landsbygden och även för kollektivtrafiken samt näringslivets transporter.

Svar: Se svar till yttrande från Trafikverket.

LST delar Trafikverkets synpunkt att det vore en styrka om översiktsplanen behandlade hur boende på landsbygden ser på frågor kring kollektivtrafik, skolskjuts etc eftersom grunden för en levande landsbygd är att det är attraktivt att bo där även för familjer med barn. Översiktsplanen redovisar båtförbindelser som ett sätt att använda kommunens vattenvägar för kollektivtrafik. LST ser tillsammans med Trafikverket detta som ett mycket positivt och kreativt angreppssätt för att öka potentialen i kollektivresande.

Svar: Se svar till yttrande från Trafikverket.

Trafikverket har lämnat ett särskilt yttrande (2016-03-11) vilket bifogas. I yttrande finns ytterligare synpunkter underlag kring bygglovshandläggning och information kring anslutningstillstånd vilka LST delar.

Naturvård och friluftsliv

LST anser att översiktsplanen har ett modernt angreppssätt på naturvård och friluftsliv där dessa utgör nyckelfaktorer för att vara en attraktiv kommun, nå ett hållbart samhälle och främja folkhälsan. Kommunen redogör för att hänsyn ska tas till dessa aspekter och platsens förutsättningar vid lokalisering och utformning av ny bebyggelse. I samband med utvecklingsplanerna märks dock en viss motsättning mellan den allmänna inriktningen kring naturvård och friluftsliv, och inriktningen för bebyggelsen. Kommunen har inte längre ett Naturvårdsprogram, utan uppdaterat endast objektsbeskrivningarna, vilka kallas *Naturvårdsområden*, och det är mycket viktigt att sammanställningen hålls aktuell och användas som underlag i kommunens planering och beslut. Kommunens viljeriktning för dessa områden bör också tydliggöras i översiktsplanen.

Svar: Kommunen instämmer i att planeringsunderlagen behöver förbättras. Vad gäller utbyggnadsområden i naturnära läge behövs en grundligare planering i senare skede.

LST påpekar att det vore värdefullt att kommunen på ett tydligare sätt kan visa på hur de konkret planerar för att tillgodose en fungerande grön infrastruktur och nödvändiga ekosystemtjänster. Likaså bör frågan om ekologisk kompensation lyftas.

Svar: Planen kompletteras med en text om grön infrastruktur och spridningskorridorer samt om ekologisk kompensation.

Vad avser föreslaget område för bullerstörande idrottsanläggningar anser LST att området behöver studeras närmare vad avser skogliga värden (nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt). Vidare behöver det utredas om verksamheten kan vara störande för de ornitologiska värdena som finns dokumenterade i området.

Svar: Området kvarstår och kommer studeras närmare i senare planering.

Våtmarker och markavvattning

Planen innehåller utbredningsområden för våtmarker. Ur ett genomförandeperspektiv bör kommunen förtydliga underlaget så att förutsättningarna för anläggningarna tydligare framgår. Aspekter som ska hanteras är Glans vattenskyddsområde respektive gällande markavvattningsföretag. Utvecklingsplanerna för Häradsdammar, Mem och eventuellt Skärkind, Kuddby samt LIS-område vid Horken berör markavvattningsföretag som kan behöva upphävas eller omprövas.

Svar: Planen förtydligas angående att det är viktigt att under det fortsatta arbetet belysa jordbrukets intresse i förhållande till våtmarkens storlek. Samt uppmärksamma befintliga markavvattningsföretag. Angående Glans

vattenskyddsområde framgår redan i planen att syftet med en ny våtmark är att förbättra vattenstatusen i Glan. Utvecklingsplanerna för Häradshammar, Mem, Skärkind, Kuddby och Vånga kompletteras med upplysning om markavvattningsföretag.

Kulturmiljö

I kulturmiljölagen anges grundläggande bestämmelser till skydd för viktiga delar av kulturarvet, som bestämmelser för skydd av värdefulla byggnader liksom fornlämningar, fornfynd, kyrkliga kulturminnen och vissa kulturföremål. LST har tillsyn över kulturminnesvården, den som på något sätt vill ändra till exempel en fornlämning måste ha LSTs tillstånd.

Svar: Synpunkten noteras.

Planen saknar en redogörelse av de fornlämningar som kan komma att beröras. I Säter och Kvarsebo finns exempelvis omfattande stenåldersboplatser som vid en exploatering medför behov av arkeologisk undersökning. Betydande arkeologiska insatser kan vara kostsamma och måste tas med som en grundförutsättning för ett projekts genomförande. LST vill erinra om vikten av att hålla tidiga samråd med LST för att klargöra förekomsten av fornlämningar samt pröva tillåtligheten enligt kulturmiljölagens 2 kap. Genom tidiga utredningar skapas goda förutsättningar för effektiva planprocesser och en god anpassning.

Svar: Synpunkten noteras. Kommunen är medveten om kulturmiljövärdena i Kvarsebo och bedömer att detta är något som ska studeras närmre i fortsatt planering.

Planförslaget innehåller endast en övergripande beskrivning av de berörda kyrkor och kyrkomiljöer, samtidigt är utvecklingsplanerna mer detaljerade. I planen hänvisas till Kulturmiljöinventering från 2014 men underlaget finns inte med i planhandlingarna. Antingen kan det läggas till i planhandlingarna, eller så får det till lämpliga delar inarbetas i planen så att det framgår hur föreslagen utveckling har, eller kommer att, utformas i överensstämmelse med värdena i de berörda miljöerna.

Svar: I översiktsplanen görs en hänvisning till den kulturmiljöinventering som utgjort underlag för överstiksplanen. Allt underlagsmaterial kan av utrymnings skull inte redovisas i planen. Underlaget kan distribueras vid förfrågan.

Genomförande

LST framhåller att planen helt saknar ett avsnitt om genomförande och menar att planen skulle vinna mycket på att tillföra ett sådant avsnitt. För att översiktsplanering ska leda till landsbygdsutveckling är det viktigt med ett stort fokus på förankring i processen och att förutsättningar för genomförande reds ut i samråd med berörda. LST ser det som angeläget att

genomförandefrågorna inarbetas på ett tydligare sätt i den fortsatta planeringen.

Svar: Arbete pågår med att ta fram ett förslag till arbetsmodell för genomförande av kommunens översiktliga planering. Ett avsnitt som beskriver detta tillförs planen.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

LST anser att MKB överlag har ett relevant innehåll för att belysa samband och allmänna förutsättningar som råder. Dock anser LST att faktaunderlaget behöver förtydligas och uppdateras. Genomgående i MKBn och planförslaget hänvisas till tematiskt tillägg om Miljö- och risker. Det är inte tillräckligt utan slutsatserna i respektive fråga behöver tydliggöras som ett ställningstagande i nu aktuell plan/MKB. När det gäller omgivningsbullen vill LST påminna om att de regler som ska följas utgår från de lagändringar om samordnande bullerregler i PBL och miljöbalken som infördes 1 januari 2015, bland annat förordningen (2015:216) om tillämpning av trafikbuller vid nya bostadsbyggnader.

Svar: Lämpliga delar av tematiskt tillägg för miljö- och riskfaktorer tillförs planen och MKBn. Norrköpings kommun utgår från aktuella bullerregler och förordningar.

LST anser att MKB behöver kompletteras för att tydligare belysa vissa delförslag i planen, särskilt där risk för intressekonflikter mellan anspråk på bebyggelseutveckling och påverkan på riksintressen. Områden som är av särskild vikt att ytterligare belysa i en sådan fördjupning av MKB är det föreslagna översvämningsskyddet i Bråviken, bebyggelseutveckling vid Kvarsebo/Säter, bebyggelseutveckling vid Kolmårdens djurpark samt den fortsatta utvecklingen av Arkösund med omgivande kustområden. Vidare ser LST gärna att MKB i kommande planeringsskeden vidareutvecklar de frågor som gäller avvägningen mellan brukningsvärd jordbruksmark och etablering av bostadsbebyggelse, insatser för att främja ekosystemtjänster samt riktlinjer på översiktlig nivå för hantering av förorenade områden och översvämningrisker.

Svar: Kommunen anser inte att det är aktuellt med fördjupningar av miljökonsekvensbeskrivningen. Mer detaljerade utredningar kommer att ske i kommande planeringsskeden.

Energimyndigheten

Energimyndigheten har främst granskat de avsnitt som rör riksintresse vindbruk. I planhandlingen står det att en vindbruksplan håller på att utarbetas av kommunen. Denna plan bör arbetas in i förslaget till översiktsplan för landsbygden eller att det tydligare framgår i förslaget hur kommunen planerar och skapar förutsättningar för vindkraft.

Energimyndigheten påpekar att det finns två landbaserade riksintressen i kommunen, dels ett som ligger inom kommunen (ID 220) och ett som delvis ligger i Nyköpings kommun men med den huvudsakliga utbredningen i Norrköping kommun (ID 221). I anslutning till dessa riksintressen pågår det eller har pågått projekt. Det finns även några projekt längs med Bråvikens inlopp samt ett stort projektområde som breder ut sig en bit in från kommungränsen till Söderköping. Det finns även ett riksintresse för vindbruk i havet (ID 630) inom kommunens gräns, den huvudsakliga utbredningen är dock i Nyköpings kommun. Det går att få en översikt över dessa områden i verktyget vindbrukskollen och Energimyndigheten rekommenderar att detta används som grund i arbetet med att integrera vindbruksplanen.

Svar: För riktlinjer om etablering av vindkraft se Vindkraft - Tillägg till översiktsplanen

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen framför att helhetsintrycket av planen är väl genomarbetad och belyser helheten väl. Planens påverkan på skog och skogsbruk är, ur både miljö- och produktionsaspekt marginell och koncentrerad till kommande exploateringsområden. Vid arbetsföretag på mark med skogliga naturvärden sker ett samråd enligt miljöbalken med Skogsstyrelsen i det enskilda fallet.

Planen innehåller också ett bra fokus på tillgång till rekreationsområden, såväl tätortsnära som besöksområden, natur/kulturturism vilket gynnar folkhälsan och landsbygdsutveckling.

Företagande på landsbygden består till mycket stor del av skogs- och lantbruksföretag. Skogsstyrelsens kontakter med markägare, skogsbruket och allmänhet sker i snabbt ökande takt via nätet i ärenden som avverkningsanmälan, kursdeltagande och rådgivning/kunskapsinhämtning. Skogsstyrelsen vill i detta sammanhang understryka behovet av tillgång till fibernät på landsbygden.

Skogsstyrelsen anser att det är positivt att en översyn av avlopp sker i kommunen. De mål som är uppsatta i Vattendirektivet nås inte med nuvarande takt och ett samarbete mellan olika näringar och myndigheter är nödvändigt.

Svar: Synpunkterna noteras. Kommunens ambition är att verka för att merparten av invånarna ska ha tillgång till bredband genom utbyggt stamfibernät.

Trafikverket

Övergripande

Trafikverket ser mycket positivt på att Norrköpings kommun tar fram en ny översiktsplan för landsbygden. Trafikverket anser att det är viktigt att kommunen och Trafikverket har en fortsatt aktiv dialog vad gäller transportsystem och att detta blir en grund för samarbete och gemensamma ansträngningar för en hållbar utveckling. Trafikverket konstaterar att översiktsplanen ger en mycket god beskrivning av områdets nuläge och aktuella problemställningar.

Svar: Synpunkterna noteras. Kommunen instämmer i att ett fortsatt samarbete och dialog med Trafikverket är av stor vikt.

Trafikverket betonar att en utveckling av bebyggelse och verksamheter på landsbygden innebär att det är viktigt att ta tillvara de värden som finns i befintlig infrastruktur och översiktsplanen visar tydligt kommunens ambition att arbeta med viktiga stråk och noder. Trafikverket har ett stort ansvar som ansvariga för ett stort väg- och järnvägsnät att kontinuerligt ha samråd och dialog med brukarna av dessa anläggningar. Spännvidden är stor mellan olika krav beroende på vem som använder infrastrukturen. Trafikverket ser översiktsplanen som en del av den kontinuerligt pågående samrådsprocessen vad gäller kommunikationsfrågor.

Svar: Synpunkterna noteras.

Förhållandena på landsbygden medför stora krav när nya exploateringar skapas, det kan vara enkelt att placera ny bebyggelse på bägge sidor om en landsväg för att tillgodogöra sig befintlig infrastruktur. Kortsiktigt kan det ses som ett attraktivt alternativ eftersom det inte kräver så stora investeringar i vägutbyggnad. Trafikverket ser brister i denna strategi eftersom en inbyggnad av en befintlig landsväg inom något år medför att de nyinflyttade ställer krav på hastighetssänkningar och fysiska hinder i vägmiljön. Detta innebär begränsningar för de som redan bor på landsbygden och även för kollektivtrafiken samt näringslivets transporter.

Svar: Att prioritera bebyggelse kring särskilda stråk handlar inte enbart om att nyttja befintlig infrastruktur, utan är en övergripande strategi för att ta tillvara på olika förutsättningar för att utveckla landsbygden på ett hållbart sätt. Mark för ny bebyggelse är dels markerad i utvecklingsplanerna för befintliga prioriterade orter, dels utmed de prioriterade stråken.

Bebyggelsezonen utmed de prioriterade stråken utvidgas till utställningen från cirka 500 meter till upp till 1 kilometer från de prioriterade stråken. Förutsättningarna för att finna goda placeringar av bostäder i förhållande till stråken förbättras. Att ta bort möjligheten till att bebygga på var sida om landsvägar ändras inte i översiktsplanen.

I samband med exploatering kring befintliga samhällen så är det viktigt att skaffa en handlingsberedskap genom att kontinuerligt uppdatera de

fördjupade översiktsplanerna. En fördjupad översiktsplan som är uppdaterad ger ett bra underlag för att sätta in nya exploateringar i ett större sammanhang samt ger en möjlighet att värdera om den nya exploateringen är långsiktigt hållbar.

Svar: Synpunkten noteras. De fördjupade översiktsplanerna aktualitetsprövas varje mandatperiod.

En annan viktig fråga på landsbygden är kollektivtrafik. Trafikverket ser det som en grundsten att alltid försöka stärka kollektivtrafiken och förbättra framkomligheten. Hållplatser ses kontinuerligt över i samarbete med Östgötatrafiken men det är de boende som nyttjar hållplatser och kollektivtrafik som är specialister på området och Trafikverket är helt beroende av en kommunikation för att kontinuerligt kunna förbättra förhållandena.

Svar: Kommunen instämmer i att kollektivtrafik är en viktig fråga för landsbygden och ser gärna att den stärks. Översiktsplanen går inte in på sådan detaljnivå att utreda behovet av enskilda hållplatser.

I samband med kollektivtrafiken är det även viktigt att kontinuerligt ha en dialog gällande skolskjutsfrågor, det har blivit en annan strategi gällande upphandlad skolskjuts och reguljär kollektivtrafik. Det vore en styrka om översiktsplanen behandlade hur de boende på landsbygden ser på dessa frågor eftersom grunden för en levande landsbygd är att det är attraktivt att bo där även för familjer med barn.

Svar: Översiktsplanen är generellt hållen och behandlar frågor kring skolskjuts på en översiktlig nivå. Att redogöra mer detaljerat än så bedöms inte vara en fråga för översiktlig planering.

Genom att tydligt visa hur datanät kommer byggas ut, både fiberbaserade och trådlösa ger man förutsättningar för boende i både befintlig och ny bebyggelse att minska behovet av arbetsresor när det ges förutsättningar att arbeta på distans. Även genom att redovisa olika typer av samhällsservice gällande till exempel skolor, vårdcentraler, vatten- och avloppsnät ges förutsättningar för att göra aktiva val för att minska miljöpåverkan.

Svar: Synpunkterna noteras. På sidan 24 i det tillhörande dokumentet planeringsförutsättningar finns mer information om befintligt och planerad utbyggnad av bredband. Då bredbandsutvecklingen går fort riskerar texten att fort bli inaktuell om den är för detaljerad, därför behandlas det endast på övergripelig nivå i planen. Olika typer av samhällsservice redovisas mer ingående på sidan 16-17 i planeringsförutsättningarna.

Riksintressen

Trafikverket har pekat ut de anläggningar som bedöms vara riksintressen för kommunikationer (väg, järnväg, sjöfart och flyg) enligt 3 kap 8§ Miljöbalken. Utpekade riksintressen skall skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Redovisning av Riksintressen för kommunikationer finns på Trafikverkets hemsida, men eftersom uppdateringar för närvarande inte genomförs bör kontakt alltid tas med Trafikverket.

Svar: Synpunkternas noteras.

Bygglovshandläggning

Enligt 47§ väglagen har alla statliga vägar ett skyddsavstånd på 12 meter från vägområdet där det inte utan länsstyrelsens tillstånd får uppföras byggnad eller annan för trafiksäkerheten menlig anordning. För väg E4 är avståndet utökat till 50 meter och för vägarna 51, 55, 209, 215, 799, 1153 och E22 utökat till 30 meter. Detta gäller inte om området är detaljplanlagt eller om åtgärden kräver bygglov. Det är dock viktigt att Trafikverket ges möjlighet att yttra sig i bygglovsärenden som kan ge konsekvenser för väg- eller järnvägsnätet.

Svar: Synpunkterna noteras.

Om det kommer att uppstå behov av nya till- och utfartsvägar, tillfälliga eller permanenta, som berör allmän väg krävs att anslutningstillstånd söks enligt väglagen §39. Ansökningsblankett finns på Trafikverkets hemsida eller så kan handläggare kontaktas via Trafikverkets kundtjänst.

Svar: Synpunkterna noteras.

Pendling/Kollektivtrafik

En förutsättning för en utökning av boendet på landsbygden är att det går att upprätthålla ett hållbart resande. Detta innebär att de strategier som strävar till att stärka befintliga kollektivtrafikstråk är avgörande för en långsiktig hållbar utveckling.

Svar: Ett syfte med att peka ut utbyggnadsmöjligheter vid prioriterade orter är att det med tiden kan förstärka underlaget för kollektivtrafik och skapa förutsättningar för ett ökat kollektivt resande. Planen belyser vilka möjligheter som finns för att utveckla och effektivisera pendling samt för att uppmuntra till en del förbättringsåtgärder som kan genomföras på sikt.

I översiktsplanen pekas Simonstorp, Graversfors, Åby, Eksund, Skärblacka och Norsholm ut som stationslägen att utveckla på sikt. Det är bra att kommunen ser potentialen i befintligt järnvägssystem men samtidigt är det viktigt att balansera detta mot kapacitet, närhet mellan stopp och finansiering. Det vore en fördel om de olika stationslägena prioriterades så att investeringar i befintligt system, det vill säga busstrafik och pendlarparkeringar för bilister genomförs där det ger mest långsiktig nytta.

Svar: Kommunen ser också fördelar med prioritering mellan olika åtgärder och investeringar men anser inte att översiktsplanen är rätt forum för detta.

Pendlarparkeringar ger möjligheter att påverka resmönstret och det är av stor vikt att platserna förankras med de boende för att få ett optimalt

utnyttjande. Trafikverket ser mycket positivt på att översiktsplanen redovisar möjliga platser för pendlarparkeringar eftersom samåkning är ett sätt att optimera utnyttjandet av transportsystemet.

Svar: Synpunkterna noteras. Parkeringar är planerade på strategiska platser i anslutning till prioriterade orter och vid kollektivtrafikknutpunkter. Vid samråd har boende fått möjlighet att lämna synpunkter kring den typen av frågor och därefter utförs eventuell justering av planen.

Översiktsplanen redovisar båtförbindelser som ett sätt att använda kommunens vattenvägar för kollektivtrafik. Trafikverket ser detta som ett mycket positivt och kreativt angreppssätt för att öka potentialen i kollektivtrafikresande. Till exempel Kolmårdens djurpark har idag enbart angöring med bil eller buss vilket innebär höga belastningar på befintligt trafiksystem. Att med hjälp av översiktsplanen belysa möjligheterna för att via båt skapa ett äventyr redan av resan till djurparken måste vara ett vinnande koncept både för djurparken och dess besökare.

Svar: Synpunkterna noteras.

Luftfartsverket

Luftfartsverket har inget att erinra mot översiktsplanen, men vill påpeka att LFV inte har analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatserna. Berörda flygplatser ska därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meters höjd ingår i planer, eller om flygplatsen på annat sätt riskerar att bli påverkad av en etablering.

Svar: Synpunkten noteras.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

MSB tycker att kommunens ställningstagande med riktlinjer för lokalisering av bebyggelse med avseende för översvämningar är bra. MSB önskar att även andra risker uppmärksammas i kommunens styrdokument, därför är det positivt att kommunen refererar till tillägget till översiktsplan för miljö- och riskfaktorer där både naturrelaterade och tekniska risker beskrivs.

När det gäller exploatering av vindkraftverk och andra höga konstruktioner högre än 25 meter erinrar MSB om behovet att samråda med RAKEL-funktionen på MSB, för att bedöma om konflikt föreligger.

Svar: Synpunkten noteras.

Kommunen har redovisat en utredning om hur ett framtida högre vattenstånd bortom år 2100 kan generera ett behov av skydd i form av två

fasta alternativ för barriärer. Kommunen beskriver också att man ser behov av dessa för att det är svårt och kostsamt att hålla en lägsta grundläggningnivå på +2,5 meter längs Bråvikens stränder. MSB ser positivt på kommunens ambitioner att förebygga extrema händelser, framförallt är det positivt att kommunen även tagit upp risker bortom år 2100. De barriäralternativ som kommunen beskrivit är båda mycket omfattande projekt utredningsmässigt med tillstånd med mera och kostnadsmissigt. De kommer därför att kräva en mycket lång genomförandetid. MSB anser därför att man inte kan reducera ambitionen att ny bebyggelse ska klara +2,5 meters havsvattenstånd. Ur risksynpunkt är det därför viktigt att kommunen fortsätter hantera översvänningsrisker från havet i strategiska beslut som detaljplaner och även bevakar detta i bygglovskeden och andra beslut som rör infrastruktur och riskfyllda verksamheter, exempelvis Sevesoverksamheter.

Svar: En barriär mot framtida havsnivåhöjningar är bara ett av de förslag som finns för att skydda Norrköping mot översvämning. Det är dock ett alternativ som bör övervägas, och har därför markerats i planen som ett intresse att ta hänsyn till. Det storskaliga översvänningsskyddet är enbart markerat schematiskt i översiktsplanen och fördjupade studier kommer bli nödvändiga innan eventuellt genomförande av förslaget.

Kommunen är medveten om att översvänningsfrågan fortsättningsvis måste finnas med vid detaljplanering och andra beslut som exempelvis rör bygglov och infrastruktur.

Försvarmakten

Försvarmakten saknar en beskrivning av riksintresse för totalförsvarets militära del. Inom planområdet har Försvarmakten ett riksintresse "Ö-område". Funktionen omfattas av sekretess men dess influensområde är offentligt. Inom detta område önskar Försvarmakten alla lov- och planärenden på remiss. Ö-området redovisas på karta nedan.

Stora delar av det som i planförslaget benämns Skärblackska landsbygd ligger inom stoppområde för höga objekt kring riksintresse för totalförsvaret Malmens flottflygplats. Inom detta område medför nya höga objekt påtaglig skada på riksintresset.

Svar: Ö-området finns med i samrådshandlingen men förtydligas i planen genom tydligare rubriksättning. Kartan kompletteras också med beteckningen Ö.

Migrationsverket

Har inget att erinra.

Kommuner och regionala instanser

Linköpings kommun

Linköpings kommun anser att planförslaget är väl genomarbetat och är positiv till att planen följer de strategier och inriktningar som beskrivs i den gemensamma översiktsplanen för Linköping och Norrköping på ett bra sätt. Linköpings kommun ser positivt på de satsningar som Norrköpings kommun pekar på i Norsholm som prioriterad utvecklingsort och i Skärkind som landsbygdsort med förutsättningar för lokalisering av nya bostäder, service och verksamheter. Dessa satsningar, i kombination med utpekad koppling för cykelstråk mellan Kimstad-Norsholm-Linghem kan på sikt ge en positiv effekt för Linköpings norra kommundelar som angränsar till Norrköpings kommun.

Svar: Synpunkterna noteras.

Finspångs kommun

Finspångs kommun uppfattar förslaget på översiktsplan som välskrivet, tydligt och strukturerat. Som grannkommun skriver Finspång att de ser fram emot att fortsätta följa utvecklingen på landsbygden i Norrköping kommun, i synnerhet med fokus på de planer som omfattar Simonstorp och Vånga. Kommunen ställer sig positiv till utvecklade samarbetsformer mellan kommunerna för att underlätta utveckling av service i och runt kommungränserna. Vidare ser Finspång positivt på att järnvägen mellan Kimstad och Finspång fortsatt är ett framtida utvecklingsstråk mellan kommunerna.

Svar: Synpunkterna noteras.

Räddningstjänsten Östra Götaland

Räddningstjänsten Östra Götaland skriver att miljö- och riskfaktorer behandlas i tillägget till översiktsplanen och har därför inget mer att yttra förutom att det är relevant att tillägget implementeras och används tillsammans med de tre översiktsplanerna som finns i Norrköping kommun. Detta så att beaktandet till risker och känslig skyddsvärd miljö inte reduceras i samhällsplaneringen. Annars riskerar Norrköping kommun att inte vara lika robust för påverkan av olyckor och negativa händelser.

Räddningstjänsten är positiva till att Norrköping kommun explicit planerar och arbetar för att förebygga och begränsa konsekvenserna av översvämningar och skyfall i översiktsplanen för landsbygden. Vid de klimatförändringar som sker kommer olyckor till följd av översvämningar

och skyfall att öka och därför är det relevant att ta hänsyn till detta redan i översiktsplaneringen.

Svar: Delar av Tillägg för miljö-och riskfaktorer arbetas in i planen då Tillägget ännu inte antagits.

Nyköpings kommun

Planen är väl genomarbetad, med tydlig struktur. Det saknas dock en samlad plankarta där de viktigaste riktlinjerna för mark- och vattenanvändning redovisas. Enbart ämnesvisa kartor gör det svårt att se motstående intressen. Det är positivt att det görs en uppdelning mellan tätortsnära och perifer landsbygd, och den viktiga relationen stad-landsbygd. Också positivt att det görs en prioritering mellan orterna på landsbygden. Avsnittet om riktlinjer för lov och planläggning är bra med pedagogiska illustrationer. Kvarsebo-Näveklarn anges som exempel på orter där Norrköpings kommun ska samverka över kommungränsen, vilket Nyköpings kommun är positiva till. Också positivt att turistmål och upplevelsevärden finns med i planen. Bra att mark reserveras för skyddsbarriär mot översvämning i Bråviken. Även bra att Nyköpingsbanan pekats ut som spårburen kollektivtrafik att bibehålla och utveckla.

Svar: Synpunkterna noteras. En samlad plankarta bedöms inte vara tillämplig då landsbygden är så pass utspridd att det är svårt att få en tydlig och överblickbar bild över respektive Orts utveckling mer detaljerat än den som redan finns.

I listan över önskvärda vägätgärder saknas vägen mellan Kvarsebo och Näveklarn som behöver förbättras. Nyköpings kommun stödjer ambitionen att förbättra vägförbindelserna till Kolmårdens djurpark. Det är utmärkt att både vägen från trafikplats Strömtorp och vägen från Jönåker finns med på listan över önskvärda vägätgärder.

Svar: Synpunkterna noteras. Stråket mellan Kvarsebo och Näveklarn läggs till som önskvärd vägätgärd.

Avsnittet med utvecklingsplaner för prioriterade orter och LIS-områden innehåller endast uppgifter om historisk befolkningsutveckling, vore intressant att även se befolkningsprognoser för orterna/områdena.

Svar: Översiktsplanen undviker att gå in på detaljnivå i vissa frågor och då befolkningsprognoser i småorter styrs av många faktorer kan det vara svårt att uppskatta. Det beror bland annat på hur stort intresse det finns bland markägare och intressenter att bygga nytt.

Söderköpings kommun

Söderköpings kommun har inga erinringar mot förslaget. Delar uppfattningen att kommunalt samarbete kring bland annat turism och infrastruktur är viktigt.

Svar: Synpunkterna noteras.

Region Östergötland

Region Östergötland önskar att översiktsplanen vid antagande kommer innehålla ett avsnitt om genomförande som redovisar vilken utveckling som är aktuell i närtid och vad som är önskvärt på lång sikt. I den kommande planeringen och genomförandet av planen ser Region Östergötland ett nära samarbete och samverkan för att möjliggöra en god livsmiljö och en långsiktig hållbar utveckling.

Svar: Arbete pågår med att ta fram ett förslag till arbetsmodell för genomförande av kommunens översiktliga planering. Ett avsnitt som beskriver detta tillförs planen. Tidsplan är inte aktuellt då stor del av genomförandet är beroende av privata aktörers vilja att bygga. Kommunen instämmer i att ett nära samarbete mellan kommunen och Region Östergötland är viktigt i den kommande planeringen för landsbygden.

Regional struktur – orter

Orter som beskrivs som *Prioriterade utvecklingsorter* i planen ligger i linje med Regionens bild av orter som har goda utvecklingsmöjligheter kopplat till kollektivtrafikförsörjning. Regionen anser att stort fokus bör ligga på Kimstad, som genom utveckling av boende, verksamheter och service kan stärkas för fortsatta tåguppehåll. Även en ort som Östra Husby, som tillsammans med de mindre orterna i nära anslutning till väg 209, kan med fortsatt utbyggnad och ökad befolkning skapa goda förutsättningar för utbyggnad av en attraktiv kollektivtrafik. Orter som beskrivs som *Prioriterade landsbygdsorter* i planen bedöms ur ett regionalt perspektiv inte ha samma utvecklingsmöjligheter för att kunna få förbättrad kollektivtrafik. En fortsatt utbyggnad som resulterar i ökad befolkning i dessa orter anses dock kunna komma att bidra till en sådan resandeökning att fortsatt linjetrafik kan motiveras. Orter som beskrivs som *Prioriterade mindre landsbygdsorter* i planförslaget är orter som redan idag har ett begränsat, eller obefintligt, utbud av kollektivtrafik. Utifrån ett regionalt perspektiv bedöms dessa orter även fortsatt ha mycket begränsade möjligheter att få en i förhållande till bilen konkurrenskraftig kollektivtrafikförsörjning även om det sker en viss utbyggnad av orten. Region Östergötland framhåller att kollektivtrafiksystemets höga kostnader för trafik med lågt resande på senare år har påskyndat behovet av att se över den lågeffektiva trafiken, vilken till stora delar utgörs av landsbygdstrafik i glest befolkade delar av länet. Översynen har resulterat i att tidigare

linjelagd trafik på flera håll kommer ersättas med Närtrafik som är mer av servicebetonad karaktär.

Svar: Synpunkterna noteras och kommunen är medveten om att utvecklingen av kollektivtrafikförsörjning är ett beslut som vilar på regionen. Kommunen instämmer i att befolkningsunderlaget inte alltid räcker till för att erbjuda invånarna kollektivtrafik inom den perifera landsbygden. Ett syfte med att peka ut utbyggnadsmöjligheter vid prioriterade orter är just att det med tiden kan förstärka underlaget för kollektivtrafik och skapa förutsättningar för ett ökat kollektivt resande. Förslaget är till för att belysa vilka möjligheter som finns för att utveckla och effektivisera pendling samt för att uppmuntra till att förbättringsåtgärder kan genomföras på lång sikt.

Regional struktur – stråk

Region Östergötland anser att syftet med landsbygdsutveckling längs prioriterade stråk i grunden är mycket positivt. Då det allmänt finns mycket stora anspråk på infrastrukturåtgärder i förhållande till förväntade tillgängliga medel är det viktigt att Regionen och kommunen har en gemensam syn på prioriterade stråk med hänsyn till kommande budgetarbeten. Man påpekar att kommunens förslag till prioriterade stråk skiljer sig något från Regionens. Regionens prioriterade stråk i Norrköpings kommun utgörs i huvudsak av: Södra Stambanan, E4 Norrköping – Linköping, E22 Norrköping – Valdemarsvik, RV51 Norrköping – Finspång. I det lokala landsbygdsvägnätet är det i första hand väg 209 till Östra husby som av Regionen bedöms ha goda förutsättningar för bra kollektivtrafikförsörjning. Även för orter längs väg 904 Strömsfors – Krokek, samt längs väg 1152 till Skärblacka, kan framtida utbyggnad stärka möjligheterna till att bibehålla en konkurrenskraftig kollektivtrafik från orten och in mot Norrköpings centrala delar.

Svar: Synpunkterna noteras. En tanke bakom strategin att prioritera utbyggnad vid och utmed befintliga stråk med ny och kompletterande bebyggelse är att det kan förstärka underlaget för kollektivtrafik. Nya bostäder och besöksverksamheter på landsbygden har fördel av en lokalisering nära de starka kollektivtrafikstråken där det finns goda möjligheter till vardagsresande med kollektivtrafik. Förslaget är till för att belysa vilka möjligheter som finns för att utveckla och effektivisera pendling samt för att uppmuntra till att förbättringsåtgärder kan genomföras på lång sikt.

Regionen påpekar att de pendlarparkeringar som föreslås i översiktsplanen företrädesvis bör byggas längs de starkare stråken för att kunna erbjuda bra kollektivtrafikutbud för de resande som kan tänka sig att göra omstigningar mellan bil och cykel till kollektivtrafik.

Svar: Synpunkten noteras. Parkeringar är planerade på strategiska platser i anslutning till prioriterade orter och vid kollektivtrafikknutpunkter.

I planförslaget redovisas önskvärda väg-, järnväg- och cykelåtgärder vilka Regionen bedömer vara omfattande och sannolikt svåra att uppfylla under

planeringshorisonten 2035. Fyrstegsprincipen som förhållningssätt anses vara allt mer nödvändig att tillämpa vid infrastrukturutveckling. Principen innebär att möjliga förbättringar ska prövas i fyra steg; tänk om, optimera, bygg om och bygg nytt. Kommunen är ofta en betydande aktör för att åstadkomma steg ett och två åtgärder och tillsammans med önskvärda infrastrukturåtgärder i planen behöver resonemang och strategier enligt fyrstegsprincipen beskrivas.

Svar: Synpunkten noteras. Kommunen är medveten om fyrstegsprincipen och strävar efter att tillämpa den. Dock bedöms det på vissa platser vara nödvändigt med infrastrukturförbättringar för att främja en hållbar utveckling. Cykling behöver exempelvis ny infrastruktur för att främjas.

Tågtrafik

Översiktsplanen föreslår möjligheten att bland annat öppna nya linjer och stationer för pendeltåg med nya stationslägen i flera mindre orter. Region Östergötland vill uppmärksamma att det har fastställts en strategisk inriktning för Östergötlands framtida engagemang i tågtrafik vilket även omfattar ställningstagande kring tillförande av tågstopp. Den bedömning som gjordes är att tillförande av ytterligare stationer än de som trafikeras idag inte ses möjligt med den kapacitet som Södra stambanan medger. Inte heller förändringar av Östgötapendelns trafikeringsområde bedömdes möjligt. Däremot kommer ostlänkens färdigställande förmodligen innebära att förutsättningarna för nya stationer inom Östergötland ökar. Då översiktsplanens och Regionens inriktning avseende möjlig utökning av nya stationsorter tillsammans med förändringar av tågtrafikens operationsområde går isär, menar Regionen att planen bör justeras i dessa delar.

Svar: Synpunkten noteras. Kommunen menar att då spårbunden kollektivtrafik är ett attraktivt färdmedel är det viktigt att betona möjlig utveckling av befintliga och även nya linjer och stationer för pendeltåg. Översiktsplanen har en planeringshorisont som sträcker sig fram till år 2035 och beskriver därför önskvärd utveckling på lång sikt. Som regionen själv framhåller kan pågående projekt som Ostlänken innebära nya förutsättningar för att utveckla den övriga spårbundna kollektivtrafiken i Norrköping. Planen kompletteras med i samband med genomförandet av Ostlänken kan är Norsholm, Skärblacka, Åby, Graversfors och Simonstorp nya stationslägen/ kollektivtrafik-knutpunkter som är önskvärda att utveckla på sikt.

Besöksnäring och turism

Vad gäller Kolmårdens Djurpark vill Region Östergötland betona dess betydelse i ett regionalt perspektiv. Som besöksmål bidrar parken till hela regionens attraktivitet och är en starkt bidragande faktor till att människor känner till och väljer att besöka Östergötland.

Svar: Synpunkten noteras och kommunen instämmer i att Kolmårdens Djurpark är viktig även ur ett regionalt perspektiv.

Kommunala instanser

Socialnämnden i Norrköpings kommun

Lämnar inga synpunkter

Vård- och omsorgsnämnden i Norrköpings kommun

Vård- och omsorgsverksamhet bedrivs i samtliga prioriterade utvecklingsorter förutom i Kimstad och Norsholm. Behoven av äldreomsorg är i nuläget tillgodosedda i Skärblacka, Krokek och Östra Husby. På sikt, då kommunen växer, ser nämnden behov av flera verksamheter i dessa områden, och ser det som viktigt att starta verksamheter i de prioriterade orter som idag saknas. Nybyggnation och expansion kommer att ske i Åby och Jursla. Efterfrågan av trygga boenden för äldre finns i Östra Husby. Vård- och omsorgsnämnden ser det som viktigt att stödja detta arbete. Översiktsplanen tar upp vikten av att hemtjänsten och den infrastruktur som krävs även fungerar på landsbygden. I nuläget finns ett känt behov av verksamhetslokaler för hemtjänst i Östra Husby och Åby. Övriga behov av verksamhetslokaler är mer oklara och hur de kommer att påverkas av det planerade införandet av lagen om valfrihetssystem (LOV). Detta införande ska vara klart senast 2018.

Svar: Synpunkterna noteras. Inriktningen om att allsidig service bör finnas i de prioriterade utvecklingsorterna överensstämmer med planen. De prioriterade utvecklingsorterna behandlas inte djupare i översiktsplanen för landsbygden.

Under 2016 kommer det att ske en kartläggning av behovet av dagverksamhet för personer med demenssjukdom i kommunens ytterområden. Resultatet av undersökningen kan påverka behovet av verksamhetslokaler. Inom verksamhetsområdet för personer med funktionsnedsättning saknas i nuläget efterfrågan på ytterligare bostäder i lantlig miljö. Grön omsorg kan vara en verksamhet som fler kan erbjudas, och som med fördel kan bedrivas på flera orter i kommunen.

Svar: Synpunkterna noteras. En text om grön omsorg tillförs planen.

Under 2016 kommer ett boende om 15 lägenheter att stå färdigt på Leonardsberg och under 2017 färdigställs ett boende i stadens ytterområde Åselstad.

Svar: Informationen noteras. Åselstad och Leonardsberg ligger inom randzonen för staden och behandlas därför inte i översiktsplanen för

landsbygden. Synpunkten vidarebefordras därför till översiktsplanen för staden.

Personer som omfattas av lagen om särskilt stöd (LSS) har rätt till insatser som ska främja levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Målet ska vara att kunna leva som alla andra, överallt i hela kommunen. Det kan ibland vara svårt att uppnå för personer med funktionsnedsättningar som bor på lantligt belägna enheter med brist på allmänna kommunikationer. Den efterfrågan som finns på bostäder, för både äldreomsorg och för personer med funktionsnedsättningar är inom Norrköpings stads randzon. Med detta menas att efterfrågan finns inom en radie Ljunga, Öbonäs, Svärtinge och Åby. För att vara attraktivt behövs en utbyggnad av kommunikationer, både för brukarna, anhöriga och personal.

Svar: Synpunkten noteras.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden i Norrköpings kommun

Har inga synpunkter.

Kultur- och fritidsnämnden i Norrköpings kommun

Översiktsplanen för landsbygden bör kompletteras och justeras på ett antal punkter. Områden som friluftsliv, naturturism och upplevelse nämns i planen, vilket är positivt. De behöver dock utvecklas, både i den översiktliga beskrivningen och i de mer objektspecifika. Det bör också redovisas mer utförligt hur de kan stärkas och utvecklas.

Det är viktigt att kartunderlaget "Naturvårdsområden" hålls aktuellt och används som underlag i planen. Detta behöver också förtydligas. Underlaget "Naturvårdsområden" redovisa värden både ur undervisnings- upplevelse- och naturvärdesperspektiv.

Det är mycket bra att kommunen lyfter behovet av ett övergripande kunskapsunderlag och riktlinjer för Norrköpings kommuns kulturmiljöer. Kunskapsunderlagen är idag mycket ålderdomliga och bristfälliga.

I planens förslag på utveckling av småorter kolliderar ibland exploateringsintresset med bevarandevärdena. Detta gäller både kulturmiljön och naturmiljön. Utvecklingen av orterna är ofrånkomlig och positiv, men det är viktigt att alla ingående särintressen redovisas. Planen behöver därför kompletteras med fördjupade redovisningar av frilufts- och naturvärden i utvecklingsområdena, samt fördjupade kunskapsunderlag för den berörda bebyggelsen. Dokumentet visar kommunens viljeinriktning för landsbygdsutvecklingen, vilket gör det extra viktigt att precisera, förtydliga och spetsa till viljeinriktningen.

Synpunkter: Kapitel 2, förutsättningar för en attraktiv landsbygd. Det bör förtydligas att när städer och tätorter växer och vi blir mer tätbefolkade ökar behovet av rekreation och tillgänglighet. Ska de utpekade orterna kunna utvecklas måste vi även trycka på behovet att bygga ut och tillgängliggöra rekreationsytorna. Detsamma gäller där företagande och turism bedrivs.

Svar: En text om vikten av rekreationsytor införs i planen.

Kapitel 3, Strategi och riktlinjer. Det är önskvärt att det fanns en tydligare koppling till den europeiska landskapskonventionen. Syftet med den är att främja samarbetet kring landskapsfrågor inom Europa och stärka allmänhetens och lokalsamhällets delaktighet i det arbetet. Konventionen innefattar alla typer av landskap, såväl stad som landsbygd. En viktig del av konventionen avser förbättrat skydd, förvaltning och planering av landskap.

Svar: Texten kompletteras med en hänvisning till den europeiska landskapskonventionen.

Synen på landsbygden. (S.16) I detta avsnitt saknas helt landskapet som pedagogiskt instrument där landskapsrummen kan inbjuda till såväl kunskapsinhämtning, rekreation och möten mellan människor. På sidan 16 vore det också bra om ”planeringens syfte att samordna och möjliggöra en långsiktigt hållbar utveckling” kunde preciseras mer utförligt för att ge stöd till de olika förvaltningarnas mål och direktiv, exempelvis vikten av att samordna insatser i de områden där det finns både natur- och kulturmiljöer med stor utvecklingspotential med höga upplevelsemässiga kvalitéer.

Svar: Texten preciseras något.

(s.17) Den perifera landsbygden hanteras primärt som ett avlägset problemområde med ”Större avstånd och sämre tillgänglighet påverkar i princip all mänsklig aktivitet, sociala relationer, näringsliv, kulturliv, demografi och så vidare” och att det endast ”för den enskilde kan ett avskilt läge förknippas med frihet och oberoende”. Den perifera landsbygden innehåller och kan även generera andra alternativa värden. Det är inte det normativa som är det enda positiva, utan i den perifera landsbygden finns även en stark drivkraft och resurs. Det avlägsna, tysta och fridfulla blir alltmer eftertraktat i vårt alltmer stressade samhälle, vilket kan motivera satsningar på tillgänglighet etc. men det kan också vara så att just denna avlägsenhet skall vara det som väger tyngst och motivera ett veto mot sådan störande verksamhet som förstör tystnaden och det allmänna intresset.

Svar: På sidan 17 nämns att frihet och oberoende kan upplevas i den perifera landsbygden. Det utesluter dock inte de andra faktorer som också nämns, exempelvis svårighet med kollektivtrafik och infrastruktur. Texten kvarstår därför.

(s.17) Resonemanget ”land föder stad” respektive ”stad föder land” bör även kopplas till pedagogiska aspekter om hur vi kan bruka kulturlandskapet för att öka kännedomen om vår historia, motivera medborgarna att söka sig ut i

de historiska omgivningarna. Ökad kunskap om landskapets betydelse för stadens framväxt, kännedom om platsers historia och utveckling skapar ett starkt band mellan medborgare och landskap, vilket bidrar till aktivt ansvarstagande och stark känsla av identitet. Då uppnås ett större välbefinnande och folkhälsa främjas.

Svar: En text om landskapets koppling till historien läggs till.

(s.18) ”Genom god och övergripande planering är det kommunens ambition att underlätta för kommunens invånare att få ihop sitt vardagspussel av arbete, fritid och vila”. I detta sammanhang nämns överhuvudtaget inte vikten av att öka möjligheten att nyttja kvalitativa kulturmiljöer för detta. Inte heller nämns vikten av att skapa ytor där utbyte av kulturupplevelser kan ske eller behovet av platser för skapande. Om syftet är att generera attraktiva boenden med hållbara boendemiljöer för olika generationer bör även de kulturella aspekterna vägas in, såväl kultur, kulturarv och bruket av kulturmiljöer, vilka ofta kan ligga till grund för högkvalitativa rekreativmiljöer. Det är kvalitéer som ofta redan finns på platsen. Det behöver inte förutsättas att landsbygden är långt bort från de kvalitativa miljöerna.

Svar: Texten är allmänt hållen och nämner inte alla faktorer, även om de är viktiga, texten ändras inte.

(s.19) Samarbetet kring skärgårdens gemensamma målbild är föredömlig, men vad gäller denna del av kommunen är kunskapsunderlaget bristfälligt, exempelvis saknas grundläggande information om den värdebärande bebyggelsen i skärgården. Det måste finnas stöd i planen för denna typ av kunskapsbyggande insatser.

Svar: Kunskapsunderlaget i kommunen behöver kontinuerligt förbättras, dock sker detta arbete inte inom ramen för denna plan.

(s.20) För att underlätta verkställandet av utbyggnaden vid och utmed de befintliga stråken behövs fördjupade kunskapsunderlag avseende den befintliga bebyggelsen som handläggarstöd, detta för att få en bild av vad som redan finns inom det aktuella området som komplement till de riktlinjer och vägledningar som redan tagits fram för lov och planläggning.

Svar: Kunskapsunderlaget i kommunen behöver kontinuerligt förbättras, dock sker detta arbete inte inom ramen för denna plan.

(s.22) Riktlinjer för lov och planläggning och lokalisering av byggnader: Här behöver förhållningssätt till exempelvis ”Attefallstillbyggnader” belysas. Det behövs kunskapsunderlag som visar i vilka kulturhistoriska miljöer det kan vara känsligt med denna typ av byggnader, och där utökad lovplikt med mera bör gälla.

Svar: Översiktsplanen går inte in i detalj på hur bygglov ska ges, mer än de generella lokaliseringsprinciperna. Mer kunskapsunderlag behövs, men detta ligger inte inom ramen för översiktsplanen.

(s.23) I planen står "Vid bygglovprövning inom eller i direkt anslutning till kulturhistoriskt värdefulla miljöer ska samråd ske med Norrköpings kommuns stadsantikvarie", vilket är bra. Liknande samråd med ekolog behövs då exploateringar ligger i eller i nära anslutning till värdefull naturmiljö. Kommunens naturvärdeskarta, som i översiktsplanens planeringsunderlag benämns "Naturvårdsområden i Östergötland" bör användas som underlag.

Svar: En text om att även kommunekolog ska konsulteras vid bygglovsprövning tillförs planen.

(s.24) Vägledning vid lov och planläggning. Stycket som berör att "anläggningar bör undvikas i närheten av värdefulla naturområden som är känsliga för störningar" bör kompletteras med text om skyddsvärda småbiotoper som exempelvis stenmurar, alléer, källor etcetera. Under avsnittet bör det nämnas att det kan finnas fornlämningar som gör en placering av en byggnad mindre lämplig. Finns kända fornlämningar inom området eller i dess direkta närhet ska kontakt alltid tas med länsstyrelsens kulturmiljöavdelning.

Svar: Det finns många förutsättningar som det ska tas hänsyn till vid bygglov och planläggning, alla nämns inte översiktsplanen. Vid byggnation ska dock berörda expertkompetenser inom kommunen höras.

(s.27) Naturmiljö. Texten under rubriken är utvecklad. Utöver den översiktliga beskrivningen bör Norrköpings speciellt värdefulla naturtyper beskrivas. Exempelvis ek- och ädellövsmiljöer, de sydvända förkastningsbranterna, sprickdalsterrängen i Kolmården med sina naturskogsvärden med flera. Beskrivningen av naturmiljöns värde, som bland annat grundförutsättning för ekosystemtjänster, bör utvecklas. Planeringsunderlaget Naturvårdsområden, och vikten av att det hålls aktuellt behöver beskrivas. Liksom i stycket under Kulturmiljö (s.27) bör man under stycket Naturmiljö understryka nödvändigheten av att ha ett bra underlag kring natur- och friluftsmiljöer för de prioriterade landsbygdsorterna. Dels genom känd kunskap samlad i Naturvårdsområden, men också genom fördjupade ortsspecifika inventeringar som bör tas fram och fungera som underlag till översiktsplanen. Naturvårdsintressena, som även inkluderar friluftintressena, bör finnas med som en av aspekterna i avvägningen mellan andra intressen.

Svar: Denna text syftar endast till att vara generell. Att föra in extra text om särskilda naturmiljöer är därför inte aktuellt i detta stycke. Däremot läggs en text in om att mer kunskap behövs.

(s.27) Kulturmiljö. Den kulturmiljöinventering som tagits fram beskriver på ett övergripande plan några utpekade orters kulturhistoriska kärnvärden. I

vissa av dessa områden behövs utökade bebyggelseinventeringar för att förtydliga den befintliga bebyggelsens värdebärande strukturer och kvalitéer.

Svar: En text om vikten av mer kunskap på kulturmiljöområdet tillförs planen.

(s.28) Folkhälsa och tillgänglighet. Tillgänglighet till naturen är viktigt, vilket planen betonar vad gäller funktionshindrade. Texten bör utökas till att även gälla tillgänglighet för dem som på andra sätt har svårt att komma ut i naturen, till exempel nyanlända och andra grupper som vi vet är kraftigt underrepresenterade vad gäller friluftsliv och nyttjande av naturen.

Svar: En text om vikten av tillgänglighet för olika grupper läggs till.

Det är positivt att Östgötaleden finns beskriven, men här bör också nämnas de närmare femtio vandringsleder som anlagts i bland annat alla naturreservat. I anslutning till dessa, som går i vackra och inspirerande miljöer, finns också informationstavlor, rastplatser, vindskydd och parkeringsplatser. Tillgänglighet och god information om dessa bör betonas och utvecklas.

Svar: En text om detta läggs till.

(s.29) Friluftsliv. Stycket om friluftslivet bör utvecklas. Texten bör omarbetas avseende friluftslivets betydelse för folkhälsa, men också vikten av vistelse i natur för till exempel barns utveckling. De tio målen för friluftspolitikerna som regeringen beslutade om 2012 bör nämnas och kommenteras här. Många utredningar om friluftslivets utveckling finns och bör vara en utgångspunkt i planeringen.

Svar: Texten om friluftsliv utvecklas.

Kommunen vill i planförslaget värna det rörliga friluftslivet i natur- och kulturmiljöer. Detta bör inte enbart gälla områden med högt naturvärde, utan även trivial natur nära hemmen, lättillgänglig i vardagen, speciellt viktig för barn och gamla. Likaså bör även bredden bakom begreppet ”viktiga kulturmiljöer” förtydligas och utvecklas.

Svar: Begreppet ”viktiga kulturmiljöer” är tänkt att vara ett brett begrepp, det är därför inte aktuellt att förtydliga. Ett förtydligande skulle innebära en risk att viktiga kulturmiljöer skulle missas.

Stycket om Kultur och fritid bör utvecklas. Landsbygdens kulturella utbud har ett mångfacetterat utbud av kreativa aktiviteter som inbjuder till möten, interaktion och kreativa aktiviteter. På landsbygden är i större grad de kulturella aktiviteterna utan kostnad, exempelvis konstutställning i en lada, konserter och föredrag i församlingshem och bygdegårdar. Detta är viktiga kvalitéer som bör uppmuntras och stärkas. I de utpekade orterna borde de orter som behöver prioriteras avseende offentlig konst pekas ut. Offentlig

konst behövs i anslutning till bland annat äldreboenden och vårdcentraler, för att skapa spännande och attraktiva offentliga platser.

Svar: Betydelsen av offentlig konst förtydligas i planförslaget.

(s.30) Natur och kulturturism

Om förutsättningarna för natur/kulturturism ökar, ökar förutsättningarna för ett bra friluftsliv för kommuninvånarna. Vi har goda förutsättningar för långfärdsskridskoåkning. Möjliga platser för plogning av skridskois på sjöar och kanaler bör lyftas. Kommunens positiva inställning till dessa aktiviteter bör lyftas, exempelvis möjligheten att förlänga säsongen. Under rubrikerna Friluftsliv, Turism och besöksnäring och Upplevelse och turism. Dessa borde hållas ihop på ett mer naturligt sätt, då de trots olika inriktning alla har ekosystemtjänster och en väl förvaltd natur gemensamt.

(s.30) Utvecklingsområden för upplevelse och turism i kommunen. De utpekade texterna behöver utvecklas och förtydligas. De utpekade områdena för upplevelse och turism behöver kompletteras med både övergripande och fördjupade beskrivningar av det berörda kulturlandskapets utvecklingsbehov och potential. Det står inget om att Vikbolandet är ett av Sveriges fornlämningsstämplat områden med många besöksmål som fornborgar, båtgravfält, hällristningar och runstenar etc. Dessa skulle kunna utvecklas mycket, i synnerhet om de ligger i anslutning till naturvärden.

Vid de platser som berörs av Göta kanal bör en koppling göras till den satsning som görs av kanalbolaget att återföra kanalen till dess ursprungliga skick och göra den tillgänglig året om. Planen bör också betona vikten av mellankommunalt samarbete. Besöksmålet bör hanteras så att vi verkar för en totalupplevelse. Även farleden ut i skärgården bör lyftas som besöksmål.

Svar: Samverkan med grannkommunerna lyfts fram som en viktig förutsättning. Texten kompletteras med anslutande farleder till Göta kanal.

Ett urval av viktiga turistmål som också är föremål för rekreation och naturvård bör finnas med i planen.

(s.31) Turistmål och upplevelsevärden KARTA. Kartan och beskrivningen av områdena är ofullständig och ibland även felaktig.

Ågelsjön nr 1 är ett naturreservat med beslutad skötselplan. I reservatet får befintliga klätterleder underhållas, men nya får inte utvecklas. Andra aktiviteter som kan utvecklas är bad, fiske och vandring. I skötselplanen står att fler leder ska anläggas tillsammans med vindskydd, eldstäder, rastplatser och forn- och kulturlämningar ska skyltas upp. Fornborgen Borgareberget och en fyndrik stenåldersboplatz kan kopplas till platsen.

Yxbacken nr 2 läggs tillsammans med Ågelsjön, naturreservatet gränsar till Yxbacken.

Getåravinen nr 3 är naturreservat med fastställd skötselplan. Flera nya parkeringsplatser har anlagts, varför frågan inte behöver utredas vidare. Under denna punkt skulle även kulturmiljön kunna beskrivas mer.

I Sandviken-Bodaviken, nr 4 föreslår man omfattande planer för bostadsbyggande. Utveckling av bostadsbebyggelse bör inte tas upp under rubriken Turism- och upplevelsevärden.

Nr 5 Marmorbruket är naturreservat med fastställd skötselplan. Komplettera beskrivningen med marmormuseum och naturutställning, informationsskyltar, vandringsleder, vindskydd och rastplatser med utsikt.

Naturreservatet, nr 6 omsluter Kolmårdens djurpark, det passar bra att koppla ihop båda i detta sammanhang.

Färjeläget Skenäs-Säter, nr 7. Här finns vackra och upplevelserika naturområden på båda sidor om Bråviken i anslutning till färjeläget. Dessa bör beskrivas och utvecklas. Här finns även två skansar som skulle kunna utvecklas till besöksmål.

Kvarsebo, nr 8. Utveckla beskrivningen av det omgivande naturreservatet, Kvarseboklint och Bråvikenförkastningen. Här finns en anlagd naturstig, vindskydd och magnifika utsikter. Beskrivningen av områdets kulturmiljö, med delad Ortsstruktur, kulturhistorisk bebyggelse och ödekyrkogård bör läggas till.

Mauritzberg nr 9. Här bör även närheten till Stensö borg nämnas. En medeltida borg med stort upplevelsevärde. Det finns också stensättningar inom området.

Gränsö, nr 11. Positivt att utveckla området. enklare övernattningssalternativ, exempelvis vindskydd, skulle passa bättre än övernattningsstugor. Mer angeläget är att utveckla de nystartade anläggningarna på Kopparholmarna, med exempelvis fler angöringsmöjligheter med mera.

Arkösund nr 12. Snorkelstationerna och naturutställningen på Badholmarna bör nämnas. Kanske kan det utvecklas till naturrum för Östergötlands skärgård, här finns stora utvecklingsmöjligheter. I Arkösund finns också en relativt nyanlagd vandringsled, området är också rikt på fornlämningar som skulle kunna kopplas till vandringsleden.

Nr14, färjeläge Stegeborg-Norrkrog. Här bör beskrivningen kompletteras med camping, fina klätterklippor, en badplats, ett naturreservat, vandringsled och utsikt över Stegeborgsruinen och Slätbaken. Här finns stora utvecklingsmöjligheter.

Nr 17, Skärblacka-Kimstad-Norsholm. I anslutning till Skärblacka och Norsholm ligger Ljusfors, Ribbingsholm och Norsholms naturreservat. Här finns parkeringsplats, vandringsleder, info-tavlor och rastplatser. Här finns även två fornborgar. Stor utvecklingspotential finns.

Nr 19. Löfstad slott är inte från 1926. Slottet uppfördes under 1600-talet, den sista privata ägaren lämnade slottet 1926, och interiören ser ut som den gjorde då. Även slottsparken, och områdets värdefulla natur med framförallt ädellövträd bör nämnas.

Nr 20. Dalmyra gruva. Texten om gruvan bör kompletteras med vad som bröts, om det finns lämningar kvar, och om det går att besöka gruvan. Fornborgen inom området skulle också kunna nämnas.

Nr 21 Fjällmossen. Här finns flera långa vandringsleder i tillgängliga slingor, parkeringsplatser, vindskydd, rastplatser, info-tavlor med mera. Stor utvecklingspotential.

Nr 22 Glotternskogen. Området är naturreservat och ligger inte bara utmed Övre Glottern, utan även utmed Nedre Glottern. Stor mängd vandringsleder, flera vindskydd, parkeringsplatser, stigar för personer med rörelsehinder, naturstigar, rastplatser, utsiktsplatser, kolarkoja med övernattningsmöjlighet och bastu tillgänglig för allmänheten utan kostnad. Isen på Nedre Glottern plogas för att möjliggöra skridskoåkning. När tillfälle ges körs också skidspår upp. Sommartid finns fiske- och kanotmöjlighet. Med tätortsnära läge och vildmark erbjuder området ett rikt friluftsliv både sommar och vinter. Sjöns stränder borde skyddas som naturreservat för att minska konflikten med skogsbruket.

Nr 23 Kopparholmarna. Kopparholmarna är naturreservat. Kommunen har köpt in två hus för att tillgängliggöra området. Naturutställning, bastu och övernattningsmöjlighet finns. Flera vandringsleder och sandstrand. Turbåt från Arkösund ordnas varje sommar. Stor utvecklingspotential. Flera bryggor bör anläggas så att ön blir mer tillgänglig.

Nr 24 Svensksundsviken. Beskrivningen bör utvecklas. Naturreservat med parkering och information. Rastbord, vandringsleder för personer med rörelsenedsättning och fågeltorn. Angränsande Djuröns naturreservat bör också nämnas här. Där finns betade havsstrandängar, ekhagar och ekhassellund. Ett populärt utflyktsmål för Norrköpingsbor. Området behöver fler parkeringsplatser, eldstäder och rastplatser. Här finns idag en led anpassad för personer med rörelsenedsättning, ett dass, en vandringsled, eldstad och rastplats.

Utöver de områden som beskrivs i planen behöver nytillkomna kopplas ihop med de redan beskrivna. Naturreservaten Kvillingeförkastningen, Jursla gammelskog, Herrsjön, Lunnsjöskogen, Ågelsjön, Röd gölen, Dvardala (pågående reservatsbildning), samt Glotternskogen är ett kluster av naturreservat som tillsammans bildar ett tätortsnära vildmarksområde för natur- och rekreationsupplevelser. Området som helhet borde marknadsföras och utvecklas genom förbindning av vandringsleder, vindskyddsbygge samt information.

Nr 25 Nunnebanan. Den smalspåriga järnvägen som skapade förutsättningar för leden har en kulturhistoria som skulle kunna lyftas.

Svar: Turismål nr 1-25. Texten och kartan över utvecklingsområden för turism och upplevelse kompletteras i tillämpliga delar och felaktigheter rättas.

(s.34) Kompletterande badplatser. Uppräkningen av badplatser bör kompletteras med Badholmarna, Arkösund. I den generella texten om sjöar och badplatser bör formuleringen om ”stigar, grillplatser och parkering” kompletteras med torrdass eller liknande.

Svar: Texten kompletteras.

(s.35) Fiske utövas av många och är en viktig del av friluftslivet. Fisket som resurs behöver inte bara värnas, utan också utvecklas. Det är viktigt att åtgärder för att öka fiskens reproduktion genomförs. Det kan vara allt från att gynna gädd- och abborrlek i kustvikar till att bygga bort vandringshinder och genomföra biotopvård i vattendrag och sjöar.

Svar: Texten kompletteras.

(s.35-36) Klimatanpassning. Att anlägga en barriär mot havet mellan Skenäs och Säter skulle medföra oerhört stora skador på miljöer viktiga för rekreation och friluftsliv, såsom Natura 2000-området och naturreservatet Svensksundsviken, samt reproduktionen av för fisket viktiga migrerande arter (lax, havsöring med flera). Idén bör strykas helt.

Svar: En barriär mot framtida havsnivåhöjningar är bara ett av de förslag som finns för att skydda Norrköping mot översvämning. Det är dock ett alternativ som bör övervägas, och har därför markerats i planen som ett intresse att ta hänsyn till. Innan idén förverkligas behöver dock omfattande utredningar göras. Att skydda Norrköping mot stigande havsnivå bedöms vara ett mycket stort allmänt intresse. Förslaget om placering av framtida barriär vid Skenäs och Säter kvarstår därför i planförslaget.

(s. 36-37) Omlokalisering av skjutbanan är olämpligt. Den föreslagna platsen nära Löfstad är en mindre lämplig placering eftersom många som besöker Löfstad slott söker en lugn och rekreativ vistelse. Det vore en fördel om en ny anläggning lokaliserades till en mer bullrig miljö. Området är även en välkänd lokal för en störningskänslig och ovanlig fågelart, platsen är ett populärt besöksmål bland ornitologer och används varje år i Norrköpings guideprogram. Alternativa platser bör utredas. Som ett planeringsunderlag bör kvarvarande tysta områden finnas med. Det är viktigt att dessa värnas, då buller är ett växande problem.

Svar: När staden växer berörs de tidigare områdena för motorsport och skytte såtillvida att störning för boende riskerar att uppstå. Samtidigt är tillgängliga platser för motorsport och skytte viktiga för kommunen. Plats behövs därför för dessa verksamheter i lägen där risk för störning av befintlig bebyggelse undviks. Förslaget kvarstår därför i planförslaget.

(s.40) Kommunens strategi-Upplevelse och miljö. Lyft in punkt om naturvärdeskartan (Naturvårdsområden) som ett underlag vid planering som bör hållas ständigt aktuell.

Svar: Texten kompletteras.

(s. 58) Marmorbruket är naturreservat, vilket bör framgå av texten.

I några områden, speciellt Arkösund, Kvarsebo, Konungsunds by och Mem saknas redovisning av natur- och rekreationsområden, värdefulla sådana kolliderar där med delar av den föreslagna utvecklingen.

Svar: Utvecklingsplanerna för ovan nämnda orter redovisar i text att hänsyn ska tas till naturområden som berörs av förslaget.

(s. 86) LIS-området som föreslås i Vånga, BS2, BS3 och BS4 bör begränsas närmast stranden så att området blir tillgängligt för friluftsliv och rekreation.

Svar: LIS-området vid sjön Horken tas bort ur planförslaget.

(s. 93) För området Duvhult-Nybygget som idag är värdefullt besöksområde och Natura 2000 bör det tilläggas att det måste skötas eftersom det är ett odlingslandskap som kräver bete och slåtter. Kommunen ansvarar för skötseln. Den artrika slåtterängen sköts idag av Naturskyddsföreningen. Här finns en nyligen anlagd naturstig.

Svar: Texten kompletteras.

(s. 97) Kapitel 4-Riksintressen-Kulturmiljö. Här bör texten om kommunens ställningstagande kring riksintresset Göta kanal tydligare kopplas till Kanalbolagets renoveringssatsning. Texten bör förtydliga hur kommunen kan vara delaktig i strävan att få kanalen till ett besöksmål året runt. Även hur kommunen kan samverka med andra kommuner kring detta bör tas upp.

Svar: Inriktningar för kommunens viljeinriktning för Göta kanal presenteras i kapitlet Riktlinjer i temat Upplevelse och miljö. den texten kompletteras med utveckling av anslutande farleder till Göta kanal.

Landsbygdsrådet i Norrköpings kommun

Hur kommuniceras "landsbygden" i kommunen? Är den en del av staden eller kommunen?

Svar: Översiktsplan för landsbygden utgör tillsammans med Översiktsplan för staden och Gemensam översiktsplan för Linköping och Norrköping en del av Norrköpings kommuns kommunövergripande översiktsplan. Utbytet och sambandet mellan stad och land blir allt viktigare.

Landsbygdsutveckling redovisas i en enskild plan men fungerar på många sätt i symbios med staden, där båda kan dra ömsesidig nytta av varandras kvaliteter.

För stark betoning på att landsbygdsutveckling ska ske i prioriterade stråk. Det ska ses som positivt att bygga och bosätta sig även utanför stråken. Det finns ingen anledning att kräva detaljplan för grupper av upp till fem hus utanför stråken. Planeringen utgår i väldigt stor utsträckning från ett stadsperspektiv. Perspektivet att livet på landet kan vara hållbart saknas. Närhet till boende, arbete och fritid är viktigt var du än bor. En biobaserad ekonomi innebär en smartare och grönare tillväxt där landsbygdens näringar har stora möjligheter att komplettera traditionella produkter genom värdekedjor kopplade till jordbruk, skogsbruk, fiske och vattenbruk.

Svar: Prioriterade stråk med prioriterade orter är en övergripande strategi för att ta tillvara på förutsättningar för att förbättra för de som bor på landsbygden och underlätta för fler boende på landsbygden. I de prioriterade stråken finns befintlig infrastruktur att dra nytta av och infrastruktur att ge stöd för genom tillkomst av fler boende.

Utmed stråken finns orter med offentlig service, exempelvis skola och verksamhetslokaler för hemtjänst, och kommunen prioriterar att dessa stråk ska fortsätta att upprätthålla en god servicenivå. Det finns också kommersiell service som genom fler boende kan få ökade kundunderlag. I merparten av de prioriterade stråken finns kollektivtrafik och kommunen kommer verka för att kollektivtrafiken utmed dessa stråk består. Vägar för biltrafik och på flera ställen också vägar för cyklande förväntas hålla en god standard. Översiktsplanen förtydligas angående vad de prioriterade stråken betyder.

Redan idag krävs detaljplan för mer än tre bostadshus överallt i kommunen, förslaget till översiktsplan möjliggör prövning av upp till fem bostadshus utmed prioriterade stråk. Utanför de prioriterade stråken och de prioriterade orterna föreslår översiktsplanen ingen ändring utan samma inriktning som gäller idag fortsätter gälla. Planen förtydligas angående detta. Samma sak som gäller idag angående bygglov fortsätter alltså gälla i stora delar av kommunen men på utvalda platser och orter (där vissa kriterier är uppfyllda) gäller att fler nya bostadshus kan prövas genom förhandsbesked utan automatiskt krav på detaljplan för att möjliggöra för fler boende på landsbygden.

Bebyggelsezonen utmed de prioriterade stråken ändras från cirka 500 meter till upp till 1 kilometer. En ökning av zonen förbättrar möjligheterna till att finna ännu bättre bebyggelselägen samtidigt som närheten till stråken med kollektivtrafik och annan service kvarstår.

Att livet på landet kan vara hållbart förtydligas i planen.

Vem är landsbygden till för? Vad ska den vara bra för? Fokus i Översiktsplan för Landsbygden känns som det är besöksnäring och upplevelser. En levande landsbygd förutsätter boende och näringsidkare året runt. Förutsättningar behöver skapas för näringslivets möjligheter till landsbygdsutveckling. Detta gäller både befintliga och nya verksamheter,

inte bara gröna näringar. Detta beskrivs i kapitlet Sysselsättning och produktion på sidan 54, men är otydligt i övriga planen.

Svar: Landsbygden har många funktioner i kommunen; som boende-, natur- och kulturmiljö, rekreation, besöksnäring och turism samt innehåller viktigt näringsliv och hållbar produktion. Kommunen instämmer i att en levande och hållbar landsbygd förutsätter boende och näringsidkare året runt. En kompletterande text om detta tillförs planen.

Strandskydd: de onödigt rigorösa strandskyddsreglerna hindrar nyetablering av verksamheter, främst inom besöksnäringen. Hur överensstämmer innehållet i översiktsplanen med strandskyddsdelegationens resultat?

Svar: Strandskyddsdelegationens uppdrag var att utvärdera lagstiftningen om strandskydd som infördes 2009-2010, men inte ge förslag på nya regler. Den lagstiftningen syftade till differentiering genom fortsatt restriktivitet i exploaterade områden och lättnader i skyddet där det fanns god tillgång på oexploaterade strandområden. En slutsats som utvärderingen resulterade i är att det finns indikationer på att skyddet är fortsatt starkt i glest bebyggda områden och svagare i tätbebyggda områden. Innehållet i översiktsplanen överensstämmer med gällande lagstiftning.

Planeringsförutsättningar:

sid. 15 och 51. Här bör informationen om utbyggnad av bredband uppdateras.

Svar: På sidan 24 i det tillhörande dokumentet planeringsförutsättningar finns mer information om befintligt och planerad utbyggnad av bredband. Dokumentet planeringsförutsättningar togs fram som grund för planen och planeras inte uppdateras i detta avseende. Plandokumentet innehåller inte detaljerad redogörelse av bredbandsutbyggnad då utbyggnaden går fort vilket gör att texten riskerar att bli inaktuell.

Sid. 16. Vad är landsbygd? Beskrivningen är väl idyllisk. Det saknas en beskrivning som skapar delaktighet och förståelse för sambandet mellan människans påverkan och dagens landskap när det gäller natur, kultur och miljö. Jämför med sidan 26.

Svar: Beskrivningen är av generell karaktär vilket kan göra att den framstår som mer idyllisk än på sidan 26 där den beskrivs mer ingående mot kommunens förutsättningar. Texten ändras inte.

Strategi och riktlinjer:

Sid. 22. Texten "Lokalisering och lov för nya enstaka bostadshus ska tillåtas på landsbygden om dess tillkomst anses främja förutsättningar för kommande generationsväxlingar för en areell näringsverksamhet". Texten bör strykas då den kan missuppfattas. Avstyckning av fastigheter kan vara

väsentligt även för andra typer av verksamheter. En hållbar utveckling kräver att även andra verksamheter kan utvecklas.

Svar: Riktlinjen tas bort då syftet med uppförandet av huset saknar betydelse vid bygglovgivning.

På sid 24 och sid. 40 står att anläggningar som gynnar turism och friluftsliv, samt areella näringar bör prioriteras högre än andra näringar. Varför denna prioritering? Vilken landsbygd vill vi ha? Inga boende utan bara besökare och turister? En förutsättning för bofasta, delårsboende och turister är att det finns service i form av bland annat hantverkare, entreprenadverksamhet och tillverkning. Det ger en breddad service?

Svar: Kommunen är positiv till en breddad service på landsbygden men glesa landsbygdsområden har ofta inte befolkningsunderlag som räcker till för att erbjuda invånarna detta. En ökad besöksnäring kan medföra möjligheter för fler arbetstillfällen och ett stärkt underlag för lokal kommersiell service. Att näringar som gynnar turism och friluftsliv, samt areella näringar prioriteras högt innebär vidare inte något stopp för verksamheter av andra slag. En bedömning ska alltid göras. Planförslaget uppmuntrar skapandet av förutsättningar för att underlätta både för boende, service och verksamheter samt bejaka och främja förutsättningar för ett varierat företagande på landsbygden.

Texten ändras till anläggningar som gynnar turism och friluftsliv, areella näringar och annan landsbygdsutveckling bör prioriteras högre än andra näringar.

Sid 26. Upplevelse och miljö. De attraktiva ”besöksmålen” har formats av människors aktiviteter genom århundraden förutsätter ett fortsatt aktivt brukande. Det är därför viktigt att se tydliga samband mellan skyddande/brukande. Det är betydelsefullt att väga olika intressen mot varandra, eller helst att de kompletterar varandra.

Svar: Synpunkten noteras.

Kulturmiljö på sid 28. Instämmer i behovet att se flexibel användning för olika lokaler.

Svar: Synpunkten noteras.

Sid 32. Det är oerhört betydelsefullt att ta hänsyn till utbyggd infrastruktur i form av vägar till och från djurparken. Fordonstrafiken på sommaren försvårar tillgängligheten för de boende när det blir långa bilköer. En möjlighet att avlasta vägnätet vore båttrafik och angöringsplatser till djurparken.

Svar: Kommunen instämmer och önskar trafiksäkerhetsåtgärder på sträckan från E4 till djurparken, framför allt genom Krokeks samhälle och vid infarten till djurparken. För att minska trafikproblem pekas bland annat

ett vägreservat ut för en möjlig förbifart från E4:ans trafikplats Strömsfors norr om tätorten till länsväg 903. Att avlasta vägnätet med båttrafik på Bråviken nämns som en möjlighet på lång sikt i planförslaget.

Sid 34. Svensksundsviken har också ett rikt fågelliv.

Svar: Texten för Svensksundsviken kompletteras med ett tillägg om rikt fågelliv.

Sid. 34 Det står att det finns lekplats i Bodaviken, men denna har rivits. Ska den inte återuppbyggas bör texten tas bort.

Svar: Felaktig text ändras, att det finns en lekplats tas bort ur beskrivningen.

Sid.35 "catch and release" som fiskeform är på starkt uppåtgående som besöksnäring.

Svar: En text om fiskets betydelse för friluftsliv och turism läggs till.

Sid 36 och 54. Mycket bra med högre acceptans för djurhållning på landsbygden. På landsbygden måste det vara förståelse för de olägenheter som kan uppstå vid djurhållning. Beträffande hästallergener är faran överdriven. Även när det gäller hästhållning måste toleransnivån vara högre på landsbygden.

Svar: Synpunkten noteras. Det är viktigt att ta hänsyn till djurhållning vid planläggning och bygglovsgivning samt att förutse och förebygga konflikter genom att exempelvis inte lokalisera nya bostäder i för nära anslutning till befintliga jordbruksverksamheter. Här finns det vissa bestämmelser att följa enligt Plan- och bygglagen och Miljöbalken. Formuleringen om högre acceptans utgår dock ur planförslaget på grund av påpekande av länsstyrelsen om att allergener inte är mer acceptabla i en landsbygdsmiljö än i en stadsmiljö.

Sid 37. Utredningsområde för bullerstörande idrottsanläggningar. Kartan är otydlig. Fler referenspunkter i form av namn på sjöar och byar, samt norrpil behövs. Stämmer kartan med Ostlänkens dragning? Det bör även motiveras tydligare varför just detta område valts ut?

Svar: Synpunkten noteras och kartan tydliggörs för bättre orienteringsmöjlighet. Utredningsområdet har tidigare funnits med i översiktsplan för landsbygden från 1990. Då med motiveringen att området ligger tillräckligt nära staden för att ta sig dit med gång och cykel och på sikt kollektivtrafik, men ändå inom lämpligt avstånd från bebyggelse med hänsyn till eventuell bullerstörning. Topografin är även förmånlig och området är opåverkat av exploateringsföretag med undantag sopstationen.

Sid. 40 och 29. Förtydliga vad som menas med ”möjliggöra och stödja **visst** utbud av föreningsliv och kultur- och fritidsaktiviteter”. En attraktiv livsmiljö måste kunna erbjuda ett utbud av nöjen, fritid och kultur.

*Svar: Synpunkt noterad och ordet **visst** stryks från meningen.*

Sid 41. Orimligt med krav att ett område 50 meter från vattenförekomst inte får brukas. Och hur definieras en vattenförekomst?

Svar: Resonemanget kring att ett område om minst 50 meter från strandlinjen från en vattenförekomst inte ska brukas ändras i planförslaget. Punkten omformuleras och det exakta meteravståndet stryks. En vattenförekomst är ett statusklassat vatten som beskrivs mer ingående på sidan 37-38 i planförslaget.

Sid 42 och 56. Riktlinjer för lov och planläggning. Vad innebär ”Lov för uppförande av ny verksamhetsbyggnad eller anläggning ska kunna medges utanför planlagt område om det kan stärka eller utgöra kompletterande verksamhet till pågående markanvändning”? Landsbygdsföretagare har ofta fler verksamheter parallellt. Det är därför väsentligt att begreppet ”kompletterande verksamhet” inte bara har med nuvarande markanvändning att göra.

Svar: Det bedöms vara enklare att medge bygglov för komplementbyggnader till befintliga verksamheter. Vid anläggning av nya verksamheter behövs i många fall fördjupade undersökningar.

Sid 45. Prioriterad bussförbindelse till Kvarsebo bör förlängas till Björkholmen.

Svar: Bussförbindelsen förlängs till Björkholmen strax öster om Kvarsebo.

Sid 46. Cykelväg Skärblacka- Ljusfors behöver kompletteras till Vånga kyrka. Vi saknar cykelväg Norrköping-Östra Husby, som fortsätter till både Skenäs och Arkösund.

Svar: Text och karta för cykelväg Skärblacka- Ljusfors till Vånga kyrka samt cykelväg Norrköping-Östra Husby läggs till. Cykelväg till Skenäs respektive Arkösund bedöms inte lika aktuellt i relation till andra föreslagna cykelvägsåtgärder.

Sid 51. Solenergi saknas som alternativ till miljövänlig och förnybar energikälla.

Svar: Synpunkten noteras och ett tillägg om solenergi som förnybar energikälla adderas.

Sid 52. Mottagning av toalettavfall från fritidsbåtar måste nu finnas enligt lag.

Svar: En fritidshamn som tar ut hamnavgift eller motsvarande generell avgift ansvarar för och är skyldiga till att ha de mottagningsanordningar som krävs för att ta emot avfall från fritidsbåtar. Kommunen eftersträvar att flera småbåtshamnar ska få mottagningsstationer för toalettavfall från fritidsbåtar och påpekar vikten av att inventera och peka ut områden där förbättringar kan behövas.

Vad är definitionen av service? Kommersiell och/eller offentlig?

Svar: Begreppet service kan innefatta både kommersiell och offentlig service. Det är ett brett begrepp som översiktsplanen inte definierar exakt. Ju fler människor som bor på en ort desto större underlag och marknad för service finns.

Sid 58. Områdesvisa riktlinjer och vägledning. Hur säkerställs tillgången till dricks- och hushållsvatten för boende kring Kolmårdens djurpark när verksamheten utvecklas?

Svar: Skyddet för dricks- och hushållsvatten utreds och säkerställs i samband med utökningen av djurparken så att tillräcklig kapacitet skapas.

Sid 60. Utvecklingsplaner och LIS-områden. Viktigt med samråd och dialog. Saknas underifrånperspektiv. Medinflytande behövs för att kunna genomföra planerna.

Svar: Möjlighet till medborgardialog och tillfälle att som medborgare tycka till om planförslaget har skett under samrådet samt kommer ske under utställning. Justeringar kommer att göras till utställningshandlingen.

Sid 76. För att lösa myggplågan i Kättinge har en våtmark diskuterats. Detta bör tas upp i planen så länge frågan inte är löst.

Svar: Myggfrågan diskuteras för tillfället i kommunen. Detta är i dagsläget inte en fråga för den översiktliga planeringen.

Sid 82. Områdena BS1-3 i Östra Stenby består delvis av produktiv jordbruksmark. Områden runt SP1 och norr om NoVA:s pumpstation bör istället kunna vara lämpliga för boende och service.

Svar: Byggnation sker endast under förutsättning att markägaren önskar detta. Kommunens ambition är att jordbruksmark ska sparas så långt möjligt. Av den anledningen har en förtätning av de befintliga byarna setts som det bästa alternativet. Förslaget om nytt område runt SP1 och pumpstation noteras och kommunen är generellt positiv till all landsbygdsutveckling, framförallt inom de utpekade prioriterade orterna och stråken. Kommunen har gjort bedömningen att inga nya områden kommer läggas till i planen till utställningsskedet men uppmuntrar privatpersoner att vid intresse själva kontakta och prova förslaget via bygglov.

Riksintressen. Områden för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård kan gynnas av verksamheter och anläggningar, och natur- och kulturvärden är ett resultat av mänsklig påverkan och markanvändning. Kontinuitet i fortsatt markanvändning behöver därför underlättas och eventuellt utvecklas för att öka platsernas ekosystemtjänster.

Svar: Synpunkten noteras. Kommunen håller med om ovanstående. Ambitionen är att underlätta för fortsatt brukande av landsbygden vilket kan främja ovanstående intressen.

Norrköping Vatten och Avfall AB (NoVA)

Norrköping vatten och avfall (NoVA) föreslår en del kompletteringar till översiktsplan för landsbygden.

De önskar att följande korrigeringar genomförs i planförslaget:

NoVA framhåller att markreservat för framtida överförings- och nödvattenledningar bör tas med i översiktsplanen (Söder om Yxningen, Norr mot Åby, väst mot Linköping) för att säkerställa möjlighet för ledningsdragning i framtiden. Även markreservat för överföringsledning för vatten och spill från Norrköping till Simonstorp bör tas med.

Svar: Efter ytterligare dialog med NoVA har det konstaterats att något markreservat inte kommer att behövas. Dels för att det ligger långt fram i tiden innan det blir aktuellt och dels för att det redan finns ledningssträckningar idag som bedöms vara brukbara.

I första stycket på sidan 20 i planförslaget står det vatten och avlopp. Det ska stå Vatten, spillvatten och dagvatten.

Svar: Texten ändras på sidan 20 i planeringsförutsättningar.

På sidan 22 skulle NoVA önska att det stod följande; ”... infartsväg med möjlighet att vända för sopbilar. Vägen behöver ha bärighet för att klara tunga fordon och hämtstället ska i övrigt utformas enligt ’Riktlinjer för arbetsmiljö och tillgänglighet i Norrköpings kommun.

Svar: Texten ändras.

NoVA framhåller att våtmarken vid Hagnerydsbäcken som planeras öster om Skärblacka måste säkerställas att den inte inkräktar på och försvårar åtkomst till överföringsledningarna för vatten och spill mellan Skärblacka och Norrköping. En separat ledningskarta kan skickas över vid behov.

Svar: Mer detaljerade undersökningar sker i samband med en eventuell anläggande av våtmark. Planförslaget kompletteras med text om att överföringsledningarna måste beaktas i det fortsatta utredningsarbetet.

På sidan 41 ska latrintömning strykas ur stycket ”Kommunen ska verka för att förbättra servicen för turism- och besöksnäringen som underlättar och förbättrar upplevelsen av besöksmål i kommunen, såsom toaletter, ~~latrintömning~~, drivmedel och så vidare.”

Svar: Önskad text tas bort.

I översta stycket i mittenkolumnen på sidan 41 bör Glottern läggas till som vattenreservvattentäkt.

Svar: Texten kompletteras med Glottern som vatten- och reservvattentäkt.

På sidan 51 under rubriken Bredband ifrågasätter NoVA den beskrivna målsättningen att alla norrköpingsbor ska få tillgång till en stabil och framtidssäkrad internetanslutning. NoVAs mål är att 90 % ska ha den tillgången, och undrar därför vad som gäller.

Svar: Texten justeras utifrån dokumentet Inriktning av landsbygdspolitiken som beslutades av kommunfullmäktige den 25 augusti 2014.

På sidan 52 önskar NoVA en komplettering gällande stycket om robusta anläggningar med att kommunen arbetar efter en egen modell för ansvarsfördelning inom dagvatten för stora regn, extrema regn och katastrofregn. Riktlinjer för dagvattenhantering förnyas med modellen om ansvarsfördelning som grund.

Svar: Texten kompletteras angående ansvarsfördelning och förtydligas med att de kommunala riktlinjerna för dagvatten ska följas.

På sidan 52 efterfrågar NoVA ett tillägg som beskriver hur rening av dagvatten från hårdgjorda ytor skall ske och hanteras.

Svar: Detta är inte en fråga för den översiktliga planeringen utan en fråga för de kommunala riktlinjerna för dagvattenhantering.

På sidan 52 föreslås en ändring från bakterie till organiska föroreningar i texten ”Beroende på typ av markanvändning (till exempel industri- eller villatomt) kan dagvattnet bli mer eller mindre förorenat och innehålla exempelvis metaller, näringsämnen och bakterier.”

Svar: Synpunkten noteras och ordet byts ut enligt förslag.

I sista styckets högra kolumn på sidan 53 önskar NoVA en klargöring av att det är bygg och miljö som ska göra den utredningen.

Svar: Detta är inte en fråga för översiktsplanen.

På sidan 56 påpekar NoVA att det vid lokalisering ska tas hänsyn till befintliga VA-anläggningar, och då med hänsyn till lukt, buller och transporter. Man ska kunna se nyttan i den åtgärden som behöver genomföras.

Svar: Vid utpekandet av ny bebyggelse i utvecklingsplanerna har hänsyn tagits till befintliga VA-anläggningar. Vidare är detta något som hanteras mer ingående i detaljplaneskedet och därför föranleds inga tillägg.

NoVA önskar att följande korrigeringar genomförs i planeringsförutsättningar:

På sidan 18 påpekas att Norrköping Vatten AB och Avfall bör ändras till Norrköping Vatten och Avfall AB.

Svar: Texten justeras i planförutsättningarna.

En uppdatering av texten verksamhetsområde önskas. Ett verksamhetsområde för vatten och avlopp (VA) är ett avgränsat område inom vilket VA-försörjningen ska ske genom kommunala VA-anläggningar. Hantering av dagvatten kan också ingå i ett kommunalt verksamhetsområde.

Svar: texten ändras inte då ovanstående text finns redan i på sidan 20 i planeringsförutsättningarna.

Stycket på sidan 22 ”Två mindre reningsverk, med en relativt dålig kväverening finns i Östra Husby och Arkösund.” påpekas vara felaktigt och bör därför tas bort helt.

Svar: Felaktig mening tas bort.

Under rubriken Avfall på sidan 23 bör det efter ”brännbart eller matavfall...” läggas till förpackningar och tidningar.

Svar: Meningen justeras i och med nedan förslagen ändring.

NOVA föreslår ny text på sidan 24:

Alla hushåll i Norrköping ska källsortera sitt avfall. Beroende på vad det är för avfall ska det lämnas vid bostaden, på en återvinningsstation eller returpunkt. Avfall som lämnas vid villor och radhus sorteras från och med 2016 vanligtvis i 10 olika avfallsslag: brännbart, matavfall, plastförpackningar, metallförpackningar, färgade och ofärgade glasförpackningar, pappersförpackningar och tidningar samt batterier och ljuskällor. Hos flerbostadshus erbjuder kommunen i dagsläget inte insamling av förpackningar och tidningar, utan abonnemang för dessa avfallsslag kan beställas av valfri entreprenör. Vid nybyggnation av flerbostadshus bör utrymme finnas för brännbart avfall, matavfall, grovavfall, elavfall, farligt avfall, förpackningar och tidningar.

I Norrköpings kommun kallas återvinningscentralerna för returpunkter. Vid returpunkterna kan hushållen lämna sorterat grovavfall, elavfall samt farligt avfall. Returpunkterna finns i centralorten, i Åby, Skärblacka, Krokek och Östra Husby. Utöver detta finns Förpacknings- och tidningsinsamlingens återvinningsstationer, dit förpackningar och tidningar

Stadsbyggnadskontoret

Vårt diarienummer
KS 2011/0200 212

kan lämnas. Mer information om kommunens avfallshantering finns på Norrköping Vatten och Avfalls webbplats.

Svar: Texten byts ut.

Det är önskvärt att texten under "Planeringsförutsättningar" lyfts även till huvuddokumentet, förslagsvis under "infrastruktur och rörelser"

Svar: Texten om avfall tillförs planen.

I miljökonsekvensbeskrivningen på sidan 34 påpekar NoVA att figur 8 som visar vattenskyddsområdena inte är uppdaterad, och kan tillhandahålla kommunen en ny version att ändra till. Figur 9 på sidan 35 visar en kartbild med statusen för VA-arbeten som är från 2013-2014. NoVA ska försöka tillhandahålla en nyare version av bilden.

Svar: Figur 8 redigeras. Efter ytterligare dialog med NoVA kvarstår Figur 9 då NoVA inte kan tillhandahålla en nyare version.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun

Under Riktlinjer vid lov och planering på sidan 22 nämns att "av kommunen godkänd vatten- och avloppslösning ska finnas eller kunna ordnas". Detta bör ändras till "av kommunen godkänd avloppslösning ska finnas eller kunna ordnas", då vattenfrågan inte är anmälnings- eller tillståndspliktig.

Svar: Ändras.

Vatten och avlopp, sid 51, andra stycket om hur bebyggelsegrupper ska förse med vatten och avlopp. Det stämmer inte överens med dagens arbetssätt, och bör ändras till "med minst 10 hushåll eller fler tas upp och behandlas i kommunens VA-grupp för att eventuellt tas upp i kommunens VA-plan efter bedömning".

Svar: Texten ändras.

(s.53) Riktlinjer för vatten och avlopp samt dagvatten. Här står att hög skyddsnivå ställs på enskilda avlopp som avrinner till en vattenförekomst som inte följer eller riskerar att inte följa MKN för vatten. Enligt riktlinjer för enskilda avlopp ställs hög skyddsnivå inom primär och sekundär zon för vattenskyddsområde. Hög skyddsnivå ställs även inom områden med klass 1 i kommunens Naturvårdsprogram samt inom avrinningsträcka 100 meter från kusten och sjöar klassade enligt VISS. Hög skyddsnivå ställs också inom områden där den sammanlagda belastningen är eller riskerar bli hög på grund av antalet utsläppskällor.

Svar: Texten ändras.

(s.53) ”tillsyn ska genomföras på avloppsledningsnätet och mindre reningsverk samt krav ställas på ökad rening” bör omformuleras till ”och mindre reningsverk så god skötsel bibehålls och ställda krav uppfylls”.

Svar: Texten ändras.

(s.74) och Planeringsförutsättningar sid 62. Konungsunds by har inte kommunalt VA utan enskilda lösningar.

Svar: Texten ändras.

(s.78) Området Mem under infrastruktur och rörelse, sista stycket. ”För befintlig bebyggelse finns en fungerande lokal gemensam vatten- och avloppsanläggning”. Stryk fungerande.

Svar: Texten ändras.

Nämnden är mycket positiv till att bullrande sportverksamheter föreslås flyttas till området utanför Norsholm. Detta minskar risken för bullerstörning och olägenheter för människors hälsa och miljön.

Svar: Synpunkten noteras.

Nämnden gör bedömningen att fem hus kan vara rimligt att släppa fram med prövning genom förhandsbesked. Dock kan det i högre instans visa sig att det måste revideras. Då blir informationen i ÖP inaktuell, vilket är olyckligt eftersom den ska gälla över lång tid.

Svar: Att gå direkt från översiktsplan till bygglovshantering har bedömts vara både lämpligt och tillåtligt. Om översiktsplanen blir inaktuell tas detta upp i kommande aktualitetsförklaringar.

Nämnden vill också påpeka att när det gäller att släppa fram fem hus med prövning genom förhandsbesked kan avloppsfrågan ställa till problem om husen släpps fram ett och ett och placeras nära varandra, eftersom en prövning av ett enskilt avlopp bara tar hänsyn till omständigheterna vid prövning, inte eventuellt tillkommande tomter och dricksvattenbrunnar. En brunn får inte placeras nära ett avlopp, så senare tillkommande bebyggelse riskerar att få svårt att ordna brunn.

Svar: Synpunkten noteras men ingen ändring görs.

Nämnden vill poängtera att det inte finns stöd i PBL för att avslå ansökningar om bygglov utanför de prioriterade stråken enbart med hänvisning till översiktsplanen. Planen påpekar också att generationsväxlingar på areell verksamhet ska främjas genom att bygglov för enstaka hus ska ges. Ett förhandsbesked kan dock inte beviljas enbart för att främja en areell näring, övriga krav måste också uppfyllas. Det går inte heller att avslå en ansökan enbart för att den inte främjar en areell näring. Syftet med uppförandet av huset saknar betydelse.

Svar: Texten angående att tillåta nya hus som anses främja förutsättningarna för generationsväxlingar tas bort ur planen.

Av de aspekter som enligt planen ska tillgodoses för positivt förhandsbesked tillämpas alla utom en i dag. Möjligheten till hållplats för kollektivtrafik undersöks inte idag, nämnden ser inte heller att detta är utredningar som ska göras vid etablering av enstaka bostadshus.

Kriteriet att hållplats ska finnas för positivt förhandsbesked är en god prioritering, men kan inte vara ett absolut krav.

Svar: Kriteriet att hållplats ska finnas eller kunna anordnas i närheten tas bort. Förutsättningen kvarstår dock i princip eftersom de prioriterade stråken i huvudsak är lokaliserade till stråk med kollektivtrafik.

Nämnden är positiv till uppförande av energieffektiva hus, dock är det inte tillåtet att ställa särkrav, exempelvis högre energikrav, än vad PBL och Boverkets byggregler föreskriver. Detta kan i vissa fall regleras genom avtal med en exploatör. Uppföljning kan inte göras av bygg- och miljökontoret.

Svar: Det är inte möjligt att ställa särkrav, dock kan kommunen på andra sätt uppmuntra till energieffektivt byggande. Texten kvarstår därför.

Under temat upplevelse och miljö borde kombinationen jordbruk/skogsbruk och turism nämnas, exempelvis verksamhet som ”bo på lantgård”, kursgårdar och vandring.

Svar: Texten kompletteras.

I kommunen finns flera områden med fritidshus. Dessa borde pekas ut i planen och ges ett skydd, så att de inte omvandlas till permanentbostäder, utan bevaras som småskaliga fritidshusområden.

Svar: Kommunen kan inte påverka om före detta fritidshus används för permanent boende. Däremot kan kommunen genom att begränsa byggrätten minska intresset av att omvandla fritidshus till permanentbostäder. Planen beskriver vikten av att identifiera värdebärande områden för att möjliggöra och ta tillvara de äldre fritidshusområdenas kvaliteter, karaktär och individualitet. Översiktsplanen kommer dock inte gå in specifikt på enskilda områdenas särskilda kvaliteter och eventuellt behov av skydd. I Kulturmiljöinventering av landsbygdsområden i Norrköpings kommun går det att läsa mer om fritidshusområden på landsbygden.

Till översiktsplan 1990 finns ett tillhörande kartmaterial som använts mycket i handläggning av förhandsbesked och bygglov. Ett liknande borde finnas för ÖP-landsbygd. En inventering av och riktlinjer för kulturmiljön bör tas fram och finnas i ett sådant kartmaterial. Även mark- och vattenreservat bör redovisas i kartform.

Svar: Kartmaterialet som finns i planen anses tillräckligt för planens syfte. Kartmaterialet i översiktsplanen ska enbart illustrera det underlagsmaterial som översiktsplanen baseras på. Underlagsmaterial för specifika intressen hänvisas till kommunens interna och externa karttjänster. Översiktsplanen belyser behovet av att fortsatt bra underlag ska finnas. För de prioriterade orterna med utvecklingsplaner har en Kulturmiljöinventering av landsbygdsområden redan tagits fram som förtydligar områdenas värdekärnor.

Vid prövning av anläggning som överstiger 20 meter ska även Norrköpings flygplats höras.

Svar: Ett texttillägg görs i avsnittet om riksintresse för kommunikationer – flygtrafik.

Graversfors nämns som prioriterad ort. Den fördjupning av översiktsplanen som finns för denna ort kommer dock inte att kunna följas på grund av buller. Endast en utbyggnad av VA kommer att ske.

Svar: Denna problematik är känd. Översiktsplanen för landsbygden förtydligas med att de delar av fördjupningen av översiktsplanen för Graversfors som anger att nya detaljplaner ska tas fram innan kommunalt vatten och avlopp byggs ut förklaras som inte längre aktuella, samt att en bebyggelseutveckling utöver vad gällande detaljplaner medger inte är aktuellt i Graversfors. Inga nya planuppdrag för bostadsbebyggelse i Graversfors är möjliga då bullerproblematiken kvarstår i området. Då stora delar av Graversfors fördjupade översiktsplan är inaktuell har de delar som fortfarande anses vara relevanta förts in i form av en utvecklingsplan i översiktsplan för landsbygden.

Nämnden önskar ett förtydligande av vilka kompletteringar av befintlig bebyggelse som kan göras utan detaljplan.

Svar: Synpunkten noteras. Inget tillägg görs dock då översiktsplanen inte går i på så detaljerad nivå.

Vissa av de fördjupade översiktsplanerna är gamla, och nämnden ifrågasätter om de är aktuella.

Svar: Samtliga fördjupningar är en del av den kommunomfattande översiktsplanen och omfattas därför av den aktualitetsprövning som kommunen gör varje mandatperiod. Ett resultat av aktualitetsprövningen kan vara att en eller flera översiktsplaner upphävs eller förslås ersättas. För mer information hänvisas till Aktualitetsförklaringen antagen av Kommunfullmäktige 2012.

(s.43 i miljökonsekvensbeskrivningen) Det står att länsstyrelsen har tagit fram ett regionalt program för efterbehandling av förorenade områden. 2012-2014 Här behöver texten uppdateras eftersom det finns ett nytt program som gäller från 2015-2107.

Svar: Texten uppdateras i Miljökonsekvensbeskrivningen.

(s.38) texten om Vattenplanen. Vattenplanen är inte tänkt att gå in på en sådan detaljnivå som att peka ut våtmarker osv. Den ligger snarare på nivån att här behöver vi komma tillrätta med övergödningsproblematiken.

Svar: Översiktsplanen säger inte att Vattenplanen ska peka ut våtmarker men däremot att en åtgärd kan vara anläggande av våtmarker.

De prioriterade stråken är inte fullständiga, exempelvis i riktning mot Katrineholm och Söderköping, från Kvarsebo mot Nyköping och Skärblacka mot Finspång.

Svar: Prioriterade stråk med prioriterade orter är en övergripande strategi för att ta tillvara på förutsättningar för att förbättra för de som bor på landsbygden och underlätta för fler boende på landsbygden. Att det finns en väg innebär inte per automatik att sträckan bedöms som prioriterad. Utmed de prioriterade stråken finns orter med offentlig service, exempelvis skola och verksamhetslokaler för hemtjänst, och kommunen prioriterar att dessa stråk ska fortsätta att upprätthålla en god servicenivå. Det finns också kommersiell service som genom fler boende kan få ökade kundunderlag. I merparten av de prioriterade stråken finns kollektivtrafik och kommunen kommer verka för att kollektivtrafiken utmed dessa stråk består. Vägar för biltrafik och på flera ställen också vägar för cyklande förväntas hålla en god standard.

De prioriterade stråk som anges i samrådshandlingen kvarstår till utställningen.

Översiktsplanen kan tolkas som att byggande utanför prioriterade stråk inte är tillåtet. Nämndens förståelse är att i första hand förtäta inom befintliga stråk, men inte förbjuda byggande utanför dem. Detta är inte förenligt med Plan- och bygglagen, en inkommen lovansökan ska prövas. Detta bör speglas i översiktsplanen. Detta gäller även frågan om att främja generationsväxling. Rådgivningen ska främja generationsväxling, men myndighetsbesluten baseras på regelverk som inte tar hänsyn till generationsväxling.

Svar: Utanför de prioriterade stråken ska ärenden hanteras på samma sätt som sker idag, det vill säga prövning av upp till tre bostadshus genom förhandsbesked. Planen förtydligas angående detta. Inom de prioriterade stråken möjliggör översiktsplanen prövning av upp till fem bostadshus genom förhandsbesked. Texten angående att tillåta nya hus som anses främja förutsättningarna för generationsväxlingar tas bort ur planen.

Energikrav på hus kan inte ställas som särkrav, däremot bör Norrköpings kommun vid exploatering överväga att efter behov och rimlighet ställa sådana miljökrav genom avtal med exploatör.

Svar: Krav kan inte ställas, dock kan kommunen uppmuntra till etablering av sådana hus.

Vad gäller att peka ut fritidshusområden noterar nämnden att översiktsplanen inte är ett juridiskt bindande dokument som ger skydd för husen, men nämnden är positiv till att inventera och dokumentera områdena för att kunna bevara och utveckla områden av stort rekreativvärde och eventuellt kulturarvsvärde. Översiktsplanen skulle också kunna ge visst stöd för att hantera ansökningar om bygglov för stora hus på ofri grund i områden som saknar gemensam avloppslösning.

Svar: Kommunen kan inte påverka om före detta fritidshus används för permanent boende. Däremot kan kommunen genom att begränsa byggrätten minska intresset av att omvandla fritidshus till permanentbostäder. Planen beskriver vikten av att identifiera värdebärande områden för att möjliggöra och ta tillvara de äldre fritidshusområdenas kvaliteter, karaktär och individualitet. Översiktsplanen kommer dock inte gå in specifikt på enskilda områdens särskilda kvaliteter och eventuellt behov av skydd. I Kulturmiljöinventering av landsbygdsområden i Norrköpings kommun går det att läsa mer om fritidshusområden på landsbygden.

Förutom ekoturism bör även annan verksamhet som har stranden som verksamhetsidé kunna komma ifråga för prövning av strandskyddsdispens och ändrad användning.

Svar: Texten ändras.

Att verka för att 50 meter från strandlinje inte brukas i jord- eller skogsbruk är mycket mer vittgående än annan strandskyddsreglering, och miljönyttan och huruvida kommunen har rådighet att ställa sådana krav kan ifrågasättas. Jords- och skogsbruket bör ta sitt ansvar i miljöfrågor, men syftet kan bättre uppnås på annat sätt med kommunens rådgivning och tillsyn.

Svar: Resonemanget kring att ett område om minst 50 meter från strandlinjen från en vattenförekomst inte ska brukas ändras i planförslaget. Punkten omformuleras och det exakta meteravståndet stryks.

Vad gäller kalkning och askåterföring kan detta inte ske med vilken aska som helst. I Norrköpings kommun saknas i princip aska som håller tillräcklig kvalitet. Skrivningen riskerar att bli verkningslös. Däremot saknas skrivning om kretsloppssamhället, där exempelvis återföring av fosfor genom slam kan hanteras.

Svar: Texten om askåterföring kvarstår. Att rätt kvalitet på askan används får säkerställas i aktuellt skede. Skrivning om kretsloppssamhälle införs.

Nämnden noterar att det i miljökonsekvensbeskrivningen står om frizoner på 500 meter. Detta är en felskrivning som ska ändras.

Svar: Texten ändras i Miljökonsekvensbeskrivningen.

I planeringsunderlaget talas om 4-6000 människor för att trygga långsiktig service. Nämnden ser att det är ett allvarligt uttalande som långsiktigt påverkar kommunens utveckling. Nämnden följer därför med intresse hur ansvariga verksamheter, däribland tekniska nämnden, vård- och omsorgsnämnden och utbildningsnämnden kommenterar detta.

Svar: Som framgår av texten är uppskattningarna om antal människor som behövs för att ge underlag för långsiktig tryggad service hämtade ur Gemensam översiktsplan för Linköping och Norrköping antagen 2010 och syftar på de orter som i denna plan anges som Prioriterade utvecklingsorter. Nämndernas svar på samrådshandlingen finns i denna samrådsredogörelse.

Tekniska nämnden i Norrköpings kommun

Nämnden yttrar sig enligt de fyra temaområden som belyses i planen, Boende och service, Infrastruktur och rörelse, Upplevelse och miljö och Sysselsättning och produktion. Utöver detta skickas en mer detaljerad faktagranskning direkt till planens handläggare.

Svar: Faktagranskningen har uppmärksammats och tillämpliga delar tillfogas planen. Bland annat justeras utvecklingsplanerna för att minska riskerna att områden för boende och service översvämmas vid stora och extrema regn, stycket Klimatanpassning kompletteras med ökade översvämningsrisker till följd av stora och extrema regn, texter om naturområden kompletteras och UM2-området i Kvarsebo-Säter vid Kvarseboån utökas. Angående ansvar och roller i temat Infrastruktur och rörelse ändras text så att det tydligare framgår att det är Norrköpings kommuns viljeinriktning att åtgärder som presenteras ska genomföras och att kommunen kommer verka för detta. Planen kompletteras också med ett stycke om ansvar och roller. LIS-områden vid sjön Horken och Hagneryd vid sjön Glan utgår ur planen.

Boende och service:

Nämnden anser att det är positivt att vissa orter lyfts fram, men anser samtidigt att utveckling styrs av var det finns mark och var folk vill bo. Ny bebyggelse förutsätter att någon vill sälja sin mark, stråk eller inte. Nämnden ställer sig därför tveksam till att peka ut vissa områden och avstånd för bebyggelse. Kommunen bör istället jobba proaktivt, det vill säga ha en dialog med intresserade markägare för att få fram lämplig mark. I denna dialog kan även andra viktiga frågor tas upp, exempelvis att byggnation på jordbruksmark bör undvikas så långt möjligt, varsamhet om markens förutsättningar, artrikedom i skogsbryn och hur landskapsbilden påverkas.

Svar: Prioriterade stråk är en övergripande strategi för att ta tillvara på förutsättningar för att utveckla landsbygden på ett hållbart sätt. Att bygga i anslutning till en sammanhängande infrastruktur underlättar bland annat för effektiva transporter, kollektivtrafik samt offentlig och kommersiell service. Det är fortfarande möjligt att som vanligt söka bygglov utanför prioriterade stråk och bebyggelsezon där enstaka bostadshus prövas genom förhandsbesked om inte detaljplan krävs av andra skäl. Utanför de prioriterade stråken hanteras bygglovärenden på samma sätt som idag.

Samrådet är ett viktigt dialogtillfälle där allmänheten, däribland markägare och andra intressenter, ges tillfälle att lämna synpunkter som sedan kan arbetas in i planförslaget.

Bebyggelse av husgrupper upp till fem hus bör kunna ske utan detaljplaneläggning även utanför vissa stråk. Stråk kan innebära annat än kollektivtrafik, även VA samt infrastruktur som exempelvis bredband kan vara vägledande, men inget krav.

Svar: Som nämns ovan är det viktigt att ta hänsyn till vissa aspekter vid nybyggnation för att skapa en långsiktigt hållbar ortstruktur. Därför bör enstaka bostadshus som frångår prioriterade stråk prövas som vanligt och bygglov ges till ärenden som uppfyller kraven i Plan- och bygglagen. Syftet med prioriteringen är just att ett sammanhängande mönster av orter skapar möjligheter att samordna transporter och teknisk försörjning i form av vatten och avlopp samt bredband på ett effektivare sätt än spridd bebyggelse.

Infrastruktur och rörelse:

Det är positivt att planen lägger vikt vid utbyggd och väl fungerande kollektivtrafik. Även bättre gång- och cykelvägar som ansluter till kollektivtrafiken är positivt. Men en utveckling av landsbygden innebär ändå ett ökat användande av den egna bilen, vikten av förnybara drivmedel är därför viktigt för att kommunikationerna ska fungera.

Svar: Synpunkterna noteras. Kommunen instämmer i att förnybara drivmedel för hållbara kommunikationer är viktigt då landsbygdsutveckling ökar risken för ett ökat bilanvändande.

Översiktsplanen behöver kompletteras med en redogörelse för nuvarande ansvarsförhållande för dess olika delar. Förslaget kan tolkas som att det är kommunen som ansvarar för utpekade åtgärder, medan kommunen i själva verket inte har något, eller mycket litet ansvar. I huvudsak Trafikverket, Region Östergötland, vägföreningar och vägsamfälligheter, samt privata markägare har ansvaret. Hur aktörerna ska samverka kring dessa frågor bör bemötas i den kommande planen.

Svar: Stadsbyggandeskantoret är medveten om att det inte är kommunen ensam som ansvarar för att skapa utveckling på landsbygden. Detta bygger bland annat på samarbete mellan olika kommunala och regionala aktörer,

boende, företagare och föreningar. Texten ändras så att det framgår tydligare att det är Norrköpings kommuns viljeinriktning att försörja landsbygdsområdena med prioriterade stråk där kollektivtrafiken är prioriterad, säker och effektiv. Planen kompletteras också med ett stycke om ansvar och roller.

När det gäller tekniska försörjningssystem håller nämnden med om de fördelar som en utbyggnad av prioriterade orter medför. Nämnden vill påpeka att teknisk försörjning på landsbygden tills största delen sker via lokala tekniska lösningar, både inom VA och värme.

Svar: Synpunkten noteras.

Dagvattenfrågan är belyst i planen, men skulle kunna kompletteras och tydliggöras.

Svar: Översiktsplanen behandlar enbart frågan på en övergripande nivå. Andra kommunala dokument går in mer i detalj, förslagsvis riktlinjer för dagvattenhantering.

Upplevelse och miljö:

Nämnden instämmer i att det krävs ett nära samarbete mellan Visit Östergötland, Upplev Norrköping, kommunala förvaltningar och lokala entreprenörer.

Svar: Synpunkterna noteras.

Är inte realistiskt att en utbyggd kollektivtrafik kan klara landsbygdens transportbehov, den egna bilen lär inom en överskådlig framtid vara förstahandsvalet på landsbygden.

Svar: Kommunen instämmer i att landsbygdens transportbehov troligen inte kommer kunna täckas av kollektivtrafik, men anser att en utvecklad och effektiv kollektivtrafik kan bidra till ett minskat bilberoende och skapa en ökad tillgänglighet för boende på landsbygden.

Sysselsättning och produktion:

Det är bra att Norrköpings kommun vill främja produktion och tjänster från areella näringar, även bra att kunna stärka verksamheter inom vård- och omsorg inom de prioriterade orterna.

Svar: Synpunkterna noteras.

Föreningar och organisationer

Centerpartiet Norrköpings kommun

Positivt att planen är på samråd, men beklagligt att det gått fem år sedan samrådet för programmet. Vissa förutsättningar kan ha ändrats. Det är därför viktigt att tempot till utställning nu hålls uppe.

Svar: Synpunkten noteras. Intentionen är att planhandlingen enligt tidplan ska vara klar för utställning hösten/vintern 2016.

Centerpartiet delar de flesta av planens resonemang, men har vissa synpunkter på slutsatserna. Landsbygden måste få utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Allmänna direktiv, riktlinjer, vägledning och rekommendationer måste därför utformas så att det underlättar för kreativa idéer att genomföras. Skapa möjligheter och undvika obefogade begränsningar.

Svar: Översiktsplanens ambition är att främja och skapa förutsättningar för en långsiktig utveckling av Norrköpings landsbygd, men även med syftet att verka för att utvecklingen sker på ett hållbart vis. Därför anses vissa strategier och principer vara nödvändiga. Föranleder ingen ändring av planförslaget.

Krokek, Skärblacka, Kimstad/Norsholm och Östra Husby anges som tårtorter för service, men ÖP förbigår dem. Tänka ambitioner för dessa orter saknas. Det saknas också ett faktabaserat underlag för hur många äldreboenden som bör finnas på till exempel Vikbolandet och vilken övrig service som är viktig, exempelvis matdistribution, hemtjänst, vårdcentral och apotek. Fördjupning av översiktsplaner för de prioriterade utvecklingsorterna hade varit bra att ha framme samtidigt som ÖP- och varit en del av den.

Svar: Dessa orter behandlas endast översiktligt och generellt i översiktsplanen då de redan har en fördjupad översiktsplan eller ett utvecklingsprogram som beskriver respektive orts möjliga framtida utveckling. Att inkludera de fördjupade översiktsplanerna för varje ort i översiktsplanen hade resulterat i ett extremt omfattande planförslag vilket inte bedöms vara tillämpligt. På sidan 16-17 i det tillhörande dokumentet planeringsförutsättningar beskrivs offentlig och kommersiell service i Norrköpings kommun, både i text och kartbild, där Krokek, Skärblacka, Kimstad/Norsholm och Östra Husby är inkluderade.

Visionen som Norrköpings kommun snart ska anta innebär ett invånarantal på 175 000 personer i kommunen år 2035. Det är rimligt och önskvärt att ca 25% eller 10 000 av dessa kommer att bo utanför staden. På landsbygden kan man släppa fram mindre bebyggelsegrupper utan krävande

detaljplanering, vilket är en fördel när behovet av bostäder är stort. För att klara Visionens mål är det viktigt att kommunen skapar personella resurser för att jobba med bebyggelse utanför staden, annars finns risken att planer inne i Norrköping prioriteras och landsbygden kommer i skymundan.

Svar: Det noteras att det finns en politisk önskan om en fjärdedel av de nya kommuninvånarna ska bo på landsbygden och att det behövs större personella resurser för att arbeta med bebyggelse utanför staden.

Viktiga prioriterade stråk är längs vägar. Förutom detta bör även NoVA:s överföringsledningar och enskilda gemensamhetsanläggningar för rening av avloppsvatten utgöra prioriterade områden för en generös tillämpning av gruppbebyggelse, då vattenförsörjning och avloppsrening har stor miljönytta.

Svar: Kommunen instämmer och planförslaget beskriver att infrastrukturstråk i form av försörjningssystem för vatten och avlopp utgör givna förutsättningar för kommunens bostadsplanering.

Rädslan för att spridd bebyggelse för med sig högre samhällskostnader är överdriven. Detta tar sin utgångspunkt i stuprörskalkyler som inte tar hänsyn till plusfaktorer som bland annat mindre sociala problem, hjälpsamhet mellan grannar, lugnare skolor, bättre skolresultat, effekten av social kontroll. Den starka sociala sammanhållningen är i sig en bra grund för en hållbar landsbygdsutveckling.

Det ska finnas goda möjligheter att bygga och bo var man än önskar bo. En bygglovssökares idéer ska förverkligas så långt möjligt med hänsyn till allmänna intressen. Det finns några olyckliga begränsningar i ÖP som bör tas bort. ”det är också av betydelse hur ny bebyggelse placeras i landskapet i förhållande till befintlig bebyggelse” Detta kan tolkas som att nybyggnation enbart får uppföras intill tidigare bebyggelse, vilket vore olyckligt. Även nya byar måste få komma till stånd.

Svar: Kommunen delar mening angående att det kan finnas fördelar med spridd bebyggelse på landsbygden. Dock är den generella bedömningen att det medför högre kostnader, bland annat avseende infrastruktur, ökat bilberoende och kommunens skyldighet att upprätthåll kommunal service. Översiktsplanens övergripande strategi är att planera för att samla bebyggelse, samordna funktioner och underlätta för kollektivtrafik. Även om samlad bebyggelse premieras är det fortfarande möjligt att pröva förhandsbesked utanför prioriterade stråk. Ingen ändring görs i planen.

Möjligheten att skapa fler än de tre LIS-områdena bör utredas.

Svar: Kommunen har pekat ut de LIS-områden som bedöms vara lämpliga ur olika hållbarhetsperspektiv. Det är många förutsättningar som måste uppfyllas för LIS, dels enligt kriterierna i lagtexten, dels för att stämma överens med översiktsplanens övergripande strategi att samla ny större tillkommande bebyggelse för att samordna funktioner och nyttja och

utveckla befintlig infrastruktur. Relevant att ha i åtanke är också att vattendrag utmed Östersjökusten, vilket även omfattar Bråviken och Slätbaken, inte får pekats ut som LIS-områden. Till följd av inkomna synpunkter under samrådet kommer LIS-områdena vid sjön Horken utanför Vånga respektive Hagneryd vid sjön Glan att tas bort.

”Det är en kommunal angelägenhet att nya bostäder på landsbygden som kan anses främja generationsväxlingar för areella näringsverksamheter kan tillskapas”. All näringsverksamhet är viktig och ska ges förutsättningar, inte enbart areella.

Svar: Stycket tas bort då syftet med uppförandet av huset saknar betydelse vid bygglovgivning.

Texten om att tillkomst av ny bebyggelse i första hand ska ske i de prioriterade stråken, samt att 500 meter om ömse sidor av vägen bedöms utgöra allmänt intresse för kompletterande bebyggelse. Vi ser inga skäl till dessa begränsningar, det motverkar ÖP:s syfte att skapa förutsättningar för levande landsbygd. Däremot är det rimligt att pröva lokalisering av upp till 10 hus genom förhandsbesked utan krav på detaljplan.

Svar: Prioriterade stråk är en övergripande strategi för att tillvarata förutsättningar för att utveckla landsbygden på ett hållbart sätt. Att bygga i anslutning till en sammanhängande infrastruktur underlättar bland annat för effektiva transporter, kollektivtrafik, offentlig och kommersiell service samt hushållning med jordbruksmarken. Det är viktigt att ta hänsyn till dessa förutsättningar vid nybyggnation för att skapa en långsiktigt hållbar ortstruktur. Därför bedömer kommunen att enstaka bostadshus utanför de prioriterade stråken bör prövas genom förhandsbesked om inte detaljplan krävs av andra skäl.

Bebyggelsezonen utmed de prioriterade stråken ändras till upp till 1 kilometer på var sida om stråken.

För att ett positivt förhandsbesked ska kunna ges räknas ett antal punkter som ska vara uppfyllda upp, bland annat att hållplats för kollektivtrafik ska finnas och att anläggningar som prioriterar turism, friluftsliv och areella näringar ska prioriteras. Båda utgör helt omotiverade begränsningar. När anropsstyrd kollektivtrafik blir vanligare är det sannolikt att antalet hållplatser minskar och att ÖP tar ställning för att vissa näringar ska ha förtur innebär att kommunen tar ansvar för att dessa näringar är kommersiellt gångbara på de utpekade platserna.

Svar: Förutsättningen att hållplats ska finnas eller kunna anordnas i närheten tas bort. Texten angående prioritering ändras till anläggningar som gynnar turism och friluftsliv, areella näringar och annan landsbygdsutveckling bör prioriteras högre än andra näringar.

Det finns skäl att påminna om att det inte behövs bygglov för en ekonomibyggnad för jordbruk, skogsbruk eller liknande näring om området

inte omfattas av detaljplan. Norrköpings kommun är en hästtät kommun. Det vore bra med ett ställningstagande för att hästverksamhet hör till de areella näringarna om man har mark för egen foderproduktion, egna beten och tillräcklig mark att sprida gödseln på. Det görs olika tolkningar av detta i Norrköping och grannkommuner, vilket är olyckligt.

Svar: Det görs olika bedömningar beroende på om hästverksamheten har egen odling eller inte. Miljökontorets tillsyn av verksamheten bedöms dock inte efter vad som står i översiktsplanen, därför görs ingen ändring i planen.

Nischboende är begränsat till de prioriterade stråken, vilket är olyckligt med tanke på att det inte är säkert att rätt förutsättningar finns just där.

Svar: Kommunen vill uppmuntra till bebyggelse i de hållbara stråken. Utanför de hållbara stråken fungerar det på samma sätt som tidigare vad gäller bygglovsgivning och planering. Om förfrågan om att bygga ett flertal hus på en plats inte överensstämmer med översiktsplanen tar kommunen ställning till om det ändå är aktuellt att utreda byggidéerna i en detaljplan. Bedömer kommunen att det ska startas ett detaljplanearbete som inte har stöd i översiktsplanen ska beslutet motiveras.

Det är viktigt att understryka det som står på sid 61 i ÖP: Den största lokalkännedomen står de boende i orterna för. Mycket irritation hade kunnat undanröjas om dialog och samråd skett med markägarna. Hos vissa skapas falska förhoppningar hos andra otrygghet. Allmänna skrivningar om orternas inriktning hade räckt, utpekade tomter kan ändå inte likställas med förhandsbesked om inte arkeologiska utgrävningar med mera gjorts.

Svar: Synpunkten noteras. Dialog med allmänheten och de boende i orterna sker under samrådet för att kunna komplettera med lokalt kunskapsunderlag om orterna och bearbeta utvecklingsplanerna ytterligare. Utvecklingsplanerna ska fungera som stöd vid bygglovsprövning och/eller detaljplaneläggning och ambitionen är att man lättare ska kunna gå direkt från översiktsplan till bygglov vid lämplig utbyggnad, därav den detaljerade utformningen. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande utan vägledande vid fortsatt planarbete och bygglovsgivning. Planen förtydligas angående att det är markägare själv som bestämmer om denne vill ändra markanvändning till bostadsbebyggelse, kommunen kommer inte att tvinga dig att vara sig ändra markanvändning eller bygga bostäder. Att få sin mark utpekad som lämplig för bostäder innebär inte något byggtvång utan innebär enbart möjligheter att det är troligt att det går att bygga ett attraktivt hus på platsen.

Instämmer i att det är viktigt med fortsatt bearbetning på lokal nivå av planerna. Kommunen bör inbjuda till fortsatt dialog för att konkretisera det fortsatta arbetet. När det gäller privata tomter till salu borde kommunen kunna ha utbudet på hemsidan, lätt att hitta för den som söker boende på landet, gärna på interaktiv karta.

Svar: Synpunkterna noteras. Efter samråd ska planen ställas ut under minst två månader där allmänhet och berörda återigen ges möjlighet att lämna synpunkter.

På sid 41 önskar vi att skrivningen om 50 meters odlingsfri yta tas bort, då det skulle ödelägga en stor del av jordbruket.

Svar: Resonemanget kring att ett område om minst 50 meter från strandlinjen från en vattenförekomst inte ska brukas ändras i planförslaget. Punkten omformuleras och det exakta meteravståndet stryks.

Kommunen måste upparbeta ett bättre samarbete med dikningsföretag i fråga om dagvattenhantering och avloppsrening (Riktlinjer för vatten och avlopp samt dagvatten).

Svar: Synpunkten noteras. Dikningsföretag är viktiga faktorer i planeringen dock rör sig översiktsplanen på en mer övergripande nivå.

Tredje punkten på sid 56, riktlinjer för lokalisering av byggnader kan tolkas som en motsägning mot skrivningen på sid 22, att serviceanläggningar ska kunna anläggas även i prioriterade landsbygdsorter och prioriterade mindre orter.

Svar: Texten förtydligas genom att de prioriterade landsbygdsorterna och de prioriterade mindre landsbygdsorterna också omnämns på sidan 56.

Under rubriken vattenmiljö och havsplanering på sid 37 vill vi lägga till ”Vatten är också en viktig resurs för bland annat biologisk mångfald, fiske, **jordbruk, skogsbruk**, friluftsliv, turism, kulturmiljövård...”

Svar: Texten kompletteras med föreslagna ord.

Det småskaliga, enskilda vägnätet bör uppmärksammas mer i planeringsförutsättningarna, då detta är av stor betydelse för landsbygden. Behovet av cykelvägar finns också på landsbygden, särskilt viktigt är det att säkra vägar som leder till en skola.

Svar: Synpunkten noteras. Översiktsplanen är menad att vara av övergripande och generell karaktär och går därför inte in på allt för detaljerade vägnätsstrukturer. I översiktsplanen identifieras behov av förbättringar för cykelvägar i kommunen där önskvärda cykelvägsåtgärder beskrivs i text och på karta. Utvecklingsplanerna för respektive ort har även utpekade gång- och cykelvägar där det anses lämpligt. Föranleder inga tillägg i planförslaget.

Miljöpartiet Norrköpings kommun

Kommunen bör vara noga med att följa lagen, exempelvis bevarande av jordbruksmark och strandskydd. Det är viktigt att kommunen analyserar vilka områden som består av extra skyddsvärd högproducerande och ekologiskt bärkraftig jordbruksmark, som kräver ett minimum av konstgödsel och bekämpningsmedel. Sådan mark ska skyddas från exploatering.

Svar: Ansvar för att hushålla med jordbruksmark i samhällsplaneringen regleras i Miljöbalken, där väsentliga samhällsintressen ska vägas mot fortsatt jordbruksdrift. Översiktsplanens intentioner är att noga avvägningar ska göras om god jordbruksmark planeras att ianspråkta. Genom att lokalisera ny bebyggelse till de prioriterade orterna och stråken kan utbyggnaden av jordbruksmark begränsas.

Det görs för många avsteg från strandskyddslagen och man bör därför se över de områden i strandnära lägen som pekas ut i ÖP. Verksamheter som kräver tillgång till strand är naturligt, men bostäder ska inte byggas i sådana lägen.

Svar: Kommunen kan besluta att ge dispens från strandskyddet och ansvarar för att i sina översiktsplaner redovisa områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). I dessa områden ska betydelsen av en positiv utveckling av landsbygden beaktas vid prövning av dispensansökningar. Det är viktigt att lämpliga LIS-områden finns med i planförslaget då de kan stimulera och främja utvecklingen på landsbygden.

Miljöpartiet ställer sig undrande till skyddszon utmed vattendrag på 50 meter istället för dagens 20 meter. Detta behöver utredas mer för att se vilka andra åtgärder för att hindra näringsläckage som finns. Miljöpartiet är oroliga för att små jordbruksfastigheter skulle få mycket lite odlingsbar mark kvar. Det är viktigt att det finns små jordbruk i stadens närhet.

Svar: Kommunen instämmer i att även de små jordbruken bör värnas om. Resonemanget kring att ett område om minst 50 meter från strandlinjen från en vattenförekomst inte ska brukas ändras i planförslaget. Punkten omformuleras och det exakta meteravståndet stryks.

Det är viktigt att tydligt definiera vilka ekosystemtjänster som stöds och ange dessa i ÖP, och använder den guide för värdering av ekosystemtjänster som Naturvårdsverket gett ut för att använda i planarbete.

Svar: Texten om ekosystemtjänster i översiktsplanen är allmänt hållen och är inte tänkt att gå in på en sådan detaljerad nivå. Ekosystemtjänster som bedöms angelägna för samhället ska ses som viktiga resurser i kommunen och kan regleras genom detaljplan eller genom lämpligt skydd enligt kap. 7 i Miljöbalken. Föranleder ingen ändring av texten.

Tanken med prioriterade stråk är bra, men vore bra om de prioriterade vägarna dras till kommungränsen så att inlåsningseffekten inte blir så stor. Viktigt att det går att pendla mellan kommunerna, inte enbart inom dem.

Svar: Kommunen instämmer i att det är viktigt med goda mellankommunala kollektiva kommunikationer. Att ett stråk inte är markerat innebär vidare inte att förbindelsen är oviktig. De prioriterade stråken sträcker sig till kollektivtrafikens ändhållplats, dit den upphör att köra. Regionala kollektivtrafikstråk går i andra sträckningar än de prioriterade stråken, exempelvis längs med väg 51 till Finspång, E22an till Söderköping och E4an till Nyköping och är därför inte markerade på kartan.

Bra att det planeras för bostadsbebyggelse på landsbygden, men i första hand ska skogsmark bebyggas, inte odlingsmark.

Svar: Översiktsplanen föreslår både jordbruks- och skogsmark som lämplig mark för ny bebyggelse. Även skogsmark kan ha värden som måste beaktas och kan utgöra viktig rekreation med stort natur- och djurliv. I vissa delar av kommunen är även jordbruksmark det dominerande markslaget och därmed det som främst finns att tillgå för exploatering. Syftet med att koncentrera bebyggelse till redan befintliga byar är att jordbruksmark ska sparas så långt möjligt.

Socialdemokraterna Norrköpings kommun

Överlag tycker socialdemokraterna att översiktsplanen har en bra inriktning och fokus.

Boende och service

Det är bra att det finns utpekade prioriterade områden och stråk. Det är en förutsättning för en hållbar kollektivtrafik, en viss servicenivå och vatten och avloppsutbyggnad att bebyggelse sker med viss centrering. Vi tycker även att de områden som är utpekade som prioriterade känns rimliga. Vi vill även trycka på att det är viktigt att arbeta för att förstärka underlaget för kommunal och kommersiell service. På sida 24 skrivs det om energieffektiva lösningar. Vi ställer oss frågande till att man ska peka ut just passivhus och plushus. Vad som är bästa standard och vilka lösningar som förespråkas kan ändras fort och det är inte säkert att dessa två alternativ alltid är de bästa. Vi föreslår att den bi-sats som ger exemplen passivhus och plushus stryks.

Svar: Kommunen instämmer i att en utökad service är önskvärt i en del orter. Genom att samla bebyggelse kring prioriterade stråk och orter ökar befolkningsunderlaget vilket i sin tur kan skapa förutsättningar för en mer välutvecklad service. Hållbara energilösningar är en avvägning som görs från fall till fall, och passivhus och plushus är endast angivna som exempel på energieffektiva bebyggelselösningar och kvarstår därför.

Infrastruktur och rörelser

Vi vill trycka på att vi tycker att det är bra att det finns skrivningar om att vi är en del av större arbetsmarknadsregion och att det är viktigt med en hållbar samhällsutveckling (ekonomisk, ekologiskt och socialt). Det är ett bra fokus på cykelmöjligheter, samåkning och pendlarparkeringar. Detta är en förutsättning för att vi ska kunna minska biltrafiken i staden. När prioriterade/önskvärda cykelvägar radas upp saknar vi vägen ut till Östra Husby, som i övrigt är ett prioriterat stråk. Vi saknar till viss del skrivningar om hur vi förbättrar gångvägar och trottoarer även på landsbygden. Detta är framförallt viktigt för äldre och funktionsnedsatta. När det gäller den uppgrävning av olika vägproblem som behöver lösas vill vi trycka extra på att vi tycker att trafiksituationen vid Kolmården samt E4-Skärblacka är viktiga.

Svar: Synpunkterna noteras. Stråket Norrköping-Östra Husby tillförs som en önskvärd cykelåtgärd.

Önskvärda väggätgärder vid Kolmården och E4-Skärblacka är identifierade men det finns ingen angiven prioritering dem emellan.

Sysselsättning och produktion

Bredband och teknisk infrastruktur är en förutsättning för ett levande näringsliv på landsbygden och behöver prioriteras. Går det att prioritera en båtförbindelse mellan staden och Kolmården?

Svar: Kommunen instämmer och planen framhåller målet att norrköpingsbor ska få tillgång till internetanslutning med hög kapacitet. Prioriterade stråk skapar även möjligheter att samordna teknisk infrastruktur och bredband på ett mer effektivt sätt. En båtförbindelse mellan staden och Kolmården är en ambition som kommunen ser på lång sikt för framtida båttrafik. Översiktsplanen anger ingen prioritering gällande föreslagna åtgärder.

Stenbäcken-Torskärs vägförening

Krokek är ett prioriterat område, men det är väldigt lite beskrivet om området.

Svar: Krokek tillhör så kallade prioriterade utvecklingsorter och är orter som fyller viktiga funktioner för landsbygden bland annat i form av service, upplevelse och arbetstillfällen. Även om de ligger utanför stadsrandzonen behandlas de endast översiktligt och generellt i översiktsplanen för landsbygden. För Krokek finns ingen i nuläget ingen fördjupning av översiktsplanen, däremot ett förtätningsprogram från 2008. Ambitionen är att en separat fördjupning av översiktsplanen ska göras.

3G Infrastructure Services AB

Förutsätter att hänsyn tas i planen till att basstationer inte kan flyttas eller förändras. Förutsätter också att nya planer inte påverkar eller försämrar tillträdet till 3G Infrastructure Services AB:s anläggningar, varken under eller efter byggtid.

Svar: Synpunkterna noteras.

Vånga Sunds samfällighetsförening, Horkens vägförening

Vånga Sunds samfällighetsförening har under de senaste åren arbetat med att undersöka möjligheten att utveckla Vånga Sunds fritidsområde bland annat genom att ansluta detta till det kommunala VA-nätet och göra om detaljplanen så att byggrätten kan utökas. Föreningen gjorde 2014 en omfattande undersökning angående intresset bland fastighetsägarna. Samtliga fastighetsägare förordade en kommunal VA-anslutning för området. 93 % av fastighetsägarna är positiva till ändring av planbestämmelserna. I föreningens kontakter med kommunen har framgått att översiktsplan för landsbygd ska tas fram, därefter ska arbetet påbörjas. Idag finns 42 fastigheter inom området, av vilka 22 är permanentbostäder. I samband med VA-utbyggnad och planändring kommer området sannolikt att utvecklas mot fler permanentboende, på sikt bedöms antalet permanentboende ökas till 100-130 personer, vilket borde ses som positivt för landsbygdsutvecklingen.

Svar: Översiktsplanen är generellt hållen och behandlare inte planering kring specifika VA-anslutningar. Planförslaget anger att nuvarande och tidigare fritidshusområden samt övriga bebyggelseområden med en otillfredsställande vatten- och avloppsförsörjning med minst 10 hushåll eller fler ska i första hand förses med kommunalt vatten och avlopp och i andra hand med en gemensam lokal vatten och avloppslösning. VA-problemområdena ska åtgärdas och de bebyggelseområden som ligger inom ett prioriterat stråk eller en prioriterad ort kan vid behov genom planläggning även få möjlighet att bygga större vilket underlättar en omvandling till permanentbostäder. Områden som kan bli aktuella för en omvandling till permanentbostäder framgår av kommunens Vatten- och avloppsplan (VA-plan).

Det utpekade LIS-området vid sjön Horken ägs av föreningen och är i dagsläget inte aktuellt att utveckla, då det kommer krävas betydande ekonomiska medel för detta. En större mängd friliggande bostäder som föreslås inom område BS2, BS3 och BS4 innebär att Sunkerstadvägens trafik kommer att öka väsentligt. Vägen är idag inte anpassad till en sådan trafikökning, vilket innebär att ett behov av breddning och till viss del förstärkning av bärytan kommer att behövas. Den kostnaden kommer vägföreningen i så fall belasta de nya områdena med. Samfälligheten förutsätter att kommunen genom avtal ser till att kostanden tas ut av

kommande exploatörer och vill som ansvarig väghållare även delta vid upprättandet av ett sådant avtal. Som alternativ till detta föreslås att väghållaransvaret kan överlåtas till kommunen. De övriga förslag som beskrivs för Horkenområdet har föreningarna idag ingen uppfattning om.

Svar: Utvecklingsplanen för bebyggelse vid sjön Horken inklusive utpekade LIS-område tas bort ur planförslaget.

Arkösunds Samfällighetsförening

Hänvisar till skrivelse daterad 2010 08 22, där kommunen anmodas att seriöst undersöka och överväga möjligheter till alternativ vägsträckning med anslutning Arkösundsvägen väster om exploateringsområdet. Vill ha återkoppling vad gäller ställningstagande och vidtagna åtgärder avseende detta förslag.

Svar: Kommunen har tagit del av skrivelsen och bedömer att den befintliga vägens kvalitet är tillräcklig för att klara eventuell trafikökning som planen medger (en förbättring av vägen som exempelvis anläggandet av ny mötesplats kan dock bli nödvändig). Därför är en alternativ vägsträckning väster om exploateringsområdet inte aktuell i översiktsplanen.

Vikbolandets socialdemokratiska förening

Föreningen framhåller att Kättinge skola är en välfungerande skola i vacker omgivning. Den är handikappanpassad med en stimulerande utemiljö. Trots ett ganska stort upptagningsområde är elevunderlaget något sviktande och därför är utvecklingen av skolan viktig, även då den är nödvändig för ett stort skärgårdsområde.

Föreningen påpekar att skolan har stor utvecklingspotential och kan se möjligheter till ordnande av profilskola eller skola med profilklasser. Man framför att det finns naturliga förutsättningar för friidrottsklasser, fotboll, orientering, jord- och skogsbruk, jakt samt språkundervisning för flyktingbarn.

Svar: Kommunen instämmer i att Kättinge skola är viktig för orten och dess omgivning. Planförslaget framhåller att skolan skulle kunna få en ökad betydelse i det avseendet, även för en del Arkösundsbor. Synpunkterna kring skolans utvecklingspotential noteras men har inte bäring i översiktsplanen som är av en mer övergripande karaktär.

Kvarsebo Byaråd

Kvarsebo byaråd är positiva till att översiktsplanen tas fram samt att det har givits flera tillfällen att diskutera planen med kommunens tjänstemän. Det anses finnas ett bra underlagsmaterial till planen och det är också värdefullt med den kulturmiljöinventering som gjorts i anslutning till detta.

Svar: Synpunkterna noteras.

Boende och service

Att förutsättningar skapas för nya bostäder uttrycks vara avgörande för Kvarsebos utveckling då det finns ett stort behov av såväl villor, hyreslägenheter som seniorlägenheter.

Svar: Synpunkten noteras och översiktsplanen har pekat ut fler förslag för lokalisering av boende i Kvarsebo.

Område BS3 anses vara ett attraktivt område för boende av olika slag i den kuperade terrängen med utblickar över Bråviken. Området ligger centralt i orten med närhet till olika samhällsfunktioner och kollektivtrafik. Det bedöms som positivt att planen betonar att ny bebyggelse måste ta hänsyn till den lokala byggnadstraditionen samt områdets natur- och rekreationsvärden. Byrådet påpekar att det är av stor vikt att dessa goda ambitioner regleras noga vid en detaljplaneläggning så att det även styr vid bygglovsgivning. Rådet framhåller även att dagens promenadstråk ska kunna bibehållas vid en eventuell exploatering samt att hänsyn behöver tas till de stenåldersboplatser som finns.

Svar: Synpunkterna noteras. Översiktsplanen har tagit hänsyn till påpekade omständigheter och reglering sker i den fortsatta planeringen.

Område BS2 är bra beläget i tätorten nära olika samhällsfunktioner, busshållplatser samt naturreservatet Kvarseboklint. Byrådet föreslår möjligheten att utvidga området längre österut.

Svar: Synpunkten noteras. Med hänsyn till att fotbollsplanen ligger öster om BS2 anses det inte vara lämpliga att utöka området i den riktningen.

Inom område BS1 menar byrådet att attraktiva tomter borde kunna skapas med utblickar mot Bråviken. Vid översyn av detaljplan bör naturområdet i norr sparas från bebyggelse. Området är i sina norra delar mycket rikt på fornlämningar från sten- och bronsåldern vilket kan medföra stora utgrävningskostnader. Området ligger relativt långt från den övriga tätorten och befintliga busshållplatser vilket anses tyda på att en viss biltrafikökning kan förväntas. Möjligheterna till förbättring av kollektivtrafik antyds i planen med ny busslinje.

Svar: Synpunkterna noteras och planförslaget kompletteras med ett tillägg att hänsyn ska tas till befintligt naturområde.

Område BS, SP4 föreslås kunna utökas västerut på höjdryggen norr om den gamla Sättersvägen för att skapa attraktiva tomter med utblickar mot Bråviken.

Svar: Det utpekade området omfattas av gällande detaljplan och har lämpliga förutsättningar såsom infrastruktur för ny bebyggelse. Förslaget

område är även mycket kuperat vilket försvårar för ny bebyggelse. Att utöka området anses därför inte vara aktuellt i dagsläget.

Upplevelse och miljö

Byrådet är mycket positiva till att område UM2 kring Kvarsebo bäck pekas ut och skyddas och påpekar att Hembygdsföreningen med bistånd av Norrköping kommun har iordningställt vandringsleden som ger boende och turister tillgång till en unik natur- och kulturmiljö.

Svar: Synpunkterna noteras.

Att område UM1 pekas ut som ett utvecklingsområde ser byrådet också positivt på. Planförslaget att anlägga en småbåtshamn här anses intressant då det skulle öka möjligheterna att utveckla turistnäringen och göra badplats och café. Det skulle även öka tillgängligheten för Kvarseboklint och Kvarseboåns naturområde. I samband med detta pekar byrådet på möjligheten att ordna toatömning för såväl båtturister som husvagnsägare (se sidan 30). Reningsverket ligger dessutom mycket nära. Flera av Kvarsebos föreningar har också ett intresse av att byggnadsmiljön kring det gamla färjeläget rustas upp och görs mer attraktivt.

Svar: Synpunkterna noteras. Mottagningsstationer för toalettavfall från fritidsbåtar är något som ska eftersträvas vid flera småbåtshamnar i kommunen. Mottagningsstationer ska utredas för att möjliggöras vid småbåtshamnar i Kvarsebo.

Möjligheten att åter knyta an Kvarsebo tätort med Djupviksområdet genom en gångväg längs Bråviken föreslås. Översiktsplanen bör därför markera detta så att inte nya fastighetsbildningar förhindrar ett sådant stråk. Vid Djupvik planeras en ny vandringsled. Där finns även ett Natura 2000-område längs dalgången som innehåller kulturlämningar.

Svar: Synpunkten noteras och förslaget om en gångväg mellan Kvarsebo och Djupviksområdet skrivs in i planförslaget.

Infrastruktur och rörelser

Byrådet delar uppfattning om att vägarna från Kvarsebo till Norrköping och Jönåker är prioriterade stråk och bör på sikt förbättras. Man föreslår att kommunen tar upp frågan med Trafikverket om en snar förbättring av vägen från Kvarsebo till Djurparken. Det skulle förmodligen vara tillräckligt att rensa de närmaste sidoområdet av vägen för att uppnå säkerhetskraven och höja den tillåtna hastigheten till 80 km/tim. Vid en sådan prövning behöver dock viltfaran beaktas.

Svar: Synpunkten noteras.

Det icke prioriterade stråket Kvarsebo-Näveksvarn påpekas vara viktigt för Kvarsebos transporter mot Näveksvarn och Nyköping men har inte upprustats sedan vägen blev statlig 1995. Det finns ett stort behov av att få tillräcklig bredd på vägen på Sörmlandssidan så att två fordon kan mötas på

ett säkert sätt. Att ha en fungerande kompletteringstrafik med anslutning till buss och service i Näveksvarn framhålls även som värdefullt.

Svar: Vägen mellan Kvarsebo-Näveksvarn läggs till som önskvärd vätgård i planförslaget.

Byrådet anser att färjeleden Skenäs-Säter och vägen till Östra Husby på kartbilden sidan 21 bör markeras som prioriterat stråk.

Svar: Kommunen instämmer i att färjeleden Skenäs-Säter med vägen vidare till Östra Husby är viktigt men stråket ändras inte till prioriterat stråk.

Sysselsättning och produktion

Kvarsebo har förlorat många av sina arbetsplatser under 1900-talet och idag är det framförallt skolan som är den största enskilda arbetsplatsen. Byrådet påpekar att det är viktigt att översiktsplanen skapar förutsättningar för skolans fortsatta utveckling, som idag tar emot barn från andra orter utanför Kvarsebo. Rådet menar att man känner till fler barnfamiljer som är intresserade av att flytta till orten om det fanns tillgång till fler bostäder. Översiktsplanen bör därför skapa förutsättningar för att bygga såväl hyresbostäder som egnahem. Även de som arbetar i Kolmårdens Djurpark skulle kunna se Kvarsebo som en attraktiv bostadsort.

Svar: Kommunen instämmer i att skolan är viktig för orten som attraktiv boendemiljö och för den fortsatta utvecklingen av service. Översiktsplanen har pekat ut flera förslag för lokalisering av ny bebyggelse som skapar underlag för utvecklingen av skolan och bidrar till att skapa förutsättningar för att skapa tillväxt.

Rådet betonar vikten av att det skapas förutsättningar för att vidmakthålla det jordbruk som kvarstår i området. Turistnäringen har blivit allt viktigare, och på senare år har det etablerats olika turistverksamheter kopplat till lantbruk. Även den storslagna naturen anses locka många turister till Kvarsebo, men också unga familjer att bosätta sig på orten. Detta är oskattbara tillgångar som måste bevaras och skyddas men även försiktigt utvecklas för rekreation och turism. Därför menar byrådet att de områden som är utpekade för vindkraft i översiktsplanen är ett allvarligt hot. Om de två planerade vindkraftparkerna öster och väster om Kvarsebo genomförs innebär det att Kvarsebos tysta områden (bakgrundsbuller < 30 dBA) minskar med hela 40 km².

Svar: Norrköpings kommun ser potential i kommunens livsmedelsproduktion inom jordbruk i kombination med lokal förädling och besöksnäring. Det är angeläget att förutsättningar råder som främjar till ökade möjligheter för småskalig livsmedelsproduktion och jordbruksverksamhet. De utpekade områdena för vindkraft öster och väster om Kvarsebo omfattas av riksintresse för vindbruk. Detta innebär att Energimyndigheten bedömer området som särskilt lämpligt för elproduktion från vindkraft ur ett nationellt perspektiv. Norrköpings kommun har genom antagande av Tillägg till översiktsplan för Vindkraft 2013 tagit ställning till att kommunen

på en övergripande nivå tycker att det är lämpligt med vindkraft i områdena.

Bredband till alla fastigheter anses vara helt avgörande för Kvarsebos utveckling, och byrådet uttrycker oro över att det ännu inte har lämnats något besked angående när det kan genomföras.

Svar: I det tillhörande dokumentet planeringsförutsättningarna beskrivs den senaste och kommande utbyggnaden av bredband i kommunen. För Norrköpings kommun och Norrköping Vatten och Avfall är utbyggnaden av bredbandsnät till invånare och företag en central fråga inom såväl tätort som på landsbygd. Fler på landsbygden kommer få fiberanslutning när utbyggnadstakten ökar och den nya satsningen omfattar exempelvis Kvarsebo. I övrigt är översiktsplanen generellt hållen och går inte in på detaljnivå gällande bredband för enskilda fastigheter. Vid frågor som rör enskilda fastigheter kontaktas berörd förvaltning inom kommunen.

Byrådet är positiva till att område SP1 har markerats som ett lämpligt område för exempelvis handel då detta är ett bra strategiskt läge med mycket trafik. Rådet föreslår möjligheterna att bättre knyta an området till tätorten Kvarsebo genom att bebygga mellanliggande mark, något som borde undersökas.

Svar: Synpunkten noteras men marken anses inte lämplig att peka ut för bebyggelse på grund av att området omfattas av riksintresse för naturvård.

För att exploatering i de föreslagna områdena i översiktsplanen ska vara möjligt menar byrådet att den planerade VA-ledningen från Kvarsebo till Säter/Bergtorp måste komma till utförande 2017/2018 som kommunens plan redovisar. Ytterligare försening anses vara oacceptabel då det förhindrar nödvändig exploatering samt planerat beläggningsarbete av Båtbyggarevägen som nu får avvakta till VA-arbetena kommer tillstånd.

Svar: Synpunkten noteras och enligt kommunens VA-plan är ambitionen att projektering och utbyggnad ska ske 2017/2018. Detta är dock ingen fråga för översiktsplanen och föranleder såvida inga ändringar.

Byrådet framför att om den nuvarande vattentäkten i Kvarsebo inte är tillräcklig, för framtida exploatering finns möjligheten att använda den grundvattentäkt norr om Djupvik som använts till Nävekvarn fram till för cirka 15 år sedan.

Svar: Synpunkten noteras.

Turistmål och upplevelsevärden, intresseområden för friluftsliv

Utöver Kolmårdsbranten, som är utpekat i kommunens naturvårdsplan, anser byrådet att naturreservatet Kvarsebo Klint är väl så viktigt och bör läggas till som intresseområde för friluftsliv i naturvårdsplanen. Även det nya naturreservatet Nävsjömosse, där det nyligen har rustats upp, anses bör ingå bland intresseområdena. Sörmlandsområdet går genom detta område

och Nävsjön är ett viktigt rekreations- och fiskeområde. Därför bör den även nämnas bland övriga fiskesjöar på sidan 35 i planförslaget. Södermansledens sträckning från Säter-Skvättsjön-Lövsjön bör också framgå av planen.

Svar: Förslagen noteras och översiktsplanen kompletteras med mer fakta i den utsträckning som anses lämpligt.

Storskaligt översvämningsskydd

Genomförandet av reservatet för ett framtida storskaligt översvämningsskydd mellan Säter och Skenäs som föreslås i planförslaget framhålls innebära ett gigantiskt byggprojekt. Detta då vattendjupet på huvuddelen av sträckan är 20-25 meter och att den vattentäta dammens krön skulle behöva ligga på 4-5 meter över normalvattenstånd. Det skulle troligen behövas två sektorportar som normalt står öppna för att medge fartygspassage. Byrådet ifrågasätter detta på grund av sektorportarnas utformning och undrar om det är möjligt att med denna konstruktion ha en fungerande vägförbindelse över Bråviken som hävdas i planförslaget. Detta kan heller inte vara så nödvändigt eftersom barriären förhoppningsvis inte behövs annat än vid enstaka tillfällen. Rådet ifrågasätter även om det verkligen finns behov för ett reservat för torrdockor till portarna på land vid Säter då portarna måste ligga vid farleden och kunna dras åt sidan kanske max 50 m vid sidan av farleden. Om projektet skulle genomföras kommer det i hög grad påverka landskapsbilden med en vall tvärs över Bråviken 4-5 meter över vattenytan.

Svar: En barriär mot framtida havsnivåhöjningar är bara ett av de förslag som finns för att skydda Norrköping mot översvämning. Det är dock ett alternativ som bör övervägas, och har därför markerats i planen som ett intresse att ta hänsyn till. Innan idén förverkligas behöver dock omfattande utredningar göras. Att skydda Norrköping mot stigande havsnivå bedöms vara ett mycket stort allmänt intresse. Förslaget om placering av framtida barriär vid Skenäs och Säter kvarstår därför i planförslaget.

Lantbrukarnas riksförbund (LRF)

Planförutsättningar och strategiska överväganden

LRF är positiv till planens syfte att skapa förutsättningar för en levande landsbygd, men menar att stora delar av planen inte verkar vara framtagen med kunskap om de specifika förhållanden som råder på landsbygden och i det näringsliv som kännetecknar det gröna näringslivet. Därför anser LRF att kommunen behöver rekrytera kompetens inom området, exempelvis en ekonomagronom, som kan samarbeta med övriga inblandade i planframtagandet.

Svar: Synpunkterna noteras.

Tabellen på sidan 40-41 i planeringsförutsättningarna anses vara missvisande då lantbruk i kommunen ofta inte enbart består av traditionellt jord- och skogsbruk, utan en blandning av olika verksamheter. Även om besöksnäring och turism har stor betydelse för kommunen vill LRF tydligare lyfta fram resten av det gröna näringslivet som har en omsättning på 904 miljoner per år. Det sysselsätter även många människor, inte minst säsongarbetare under sommarmånaderna. Dessa invändningar berör sidan 12, 40 och 41 i planeringsförutsättningarna samt sidan 15 i förslag till översiktsplan.

Svar: Synpunkten noteras. De statistiska uppgifterna på sidorna 40-41 i planeringsförutsättningar är hämtade från kommunens statistik och visar en bild av antal arbetstillfällen i kommunen. Informationen ändras inte.

LRF anser att planförslaget upprepade gånger föreslår tydliga motsatser. Exempelvis uttrycks ett behov av stöd till areella näringars utveckling i planförslaget, samtidigt som kommunen genom planen smalnar av förutsättningarna för att verksamheterna bedrivs. Önskas öppna landskap måste det finnas betande djur och då måste kommunen skapa rimliga förutsättningar för att kunna ha vinterhållning och bedriva modern foderproduktion. LRF menar att planen borde ta bättre avstamp i politikens ambition att skapa konkurrenskraftiga villkor, inte såsom nu motverka förslag som lagts i konkurrenskraftsutredningen och i arbetet med livsmedelsstrategin. Förbundet påpekar att jordbruksverket har fått i uppgift av regeringen att se över livsmedelsproduktion i kristid, som troligen kommer att ingå i livsmedelsstrategin och som kommunen kommer få ansvar för. LRF tror att det är bättre att kommunmedborgare får mat från den egna landsbygden än andra länders odlingsmark. Genom att fortsätta importera livsmedel till den offentliga verksamheten exporterar man också den egna miljöpåverkan, vilket är oförenligt med de svenska miljömålen. Närodlad livsmedelsproduktion medför att miljöpåverkan minskar, samtidigt som det skulle skapa förutsättningar för arbete och företagande i kommunen.

Svar: Synpunkterna noteras. Kommunens ambition är förstärka landsbygdens roll genom att stödja, underlätta och främja sysselsättning och produktion med utgångspunkt i de areella näringsområdena. Riktlinjer som redovisas i planförslaget anses nödvändiga bland annat för att styra utvecklingen mot en hållbar utveckling och verksamhetsutövande, men även i många fall för att underlätta areella näringars utveckling. Kommunens intention är att god jordbruksmark ska värderas högt och att noga avvägningar ska göras om sådan mark planeras att ianspråkta för andra ändamål. En text om livsmedelsproduktion läggs till i planförslaget.

LRF menar att kommunen behöver ta bättre hänsyn till den pågående utvecklingen i drivmedelsområdet med ren el och bioenergi, något som borde minska den uttryckta oron över att spridd bebyggelse orsakar större

miljöpåverkan (sidan 15). Tvärtemot planförslaget anser LRF att det finns många ekonomiska fördelar med en gles boendemiljö och menar vidare att kommunens analys behöver fördjupas. Förbundet framhåller att skattesatsen är precis lika, oavsett om man utnyttjar stadens resurser eller inte. Dessutom saknas möjligheter för de landsbygdsborna som vill in till stadens kultur, exempelvis parkeringsplatser i samband med restauranger, kulturevenemang och sport.

Svar: Spridd bebyggelse innebär inte enbart transportnackdelar utan skapar exempelvis även svårigheter för kommunen att tillhandahålla kommunal service. Vad gäller parkeringsmöjligheterna i Norrköping är det en tät stad vilket innebär att parkeringsplats ibland måste sökas i en större parkeringsanläggning med avstånd från destinationen. Beläggningsgraden i parkeringshus visar att dagens parkeringsutbud överlag inte används till sin fulla kapacitet vilket tyder på att det inte råder någon parkeringsbrist.

Fyra temaområden

LRF betonar att landsbygdens utveckling styrs av människors drivkrafter och att grundlagsskyddet av äganderätt medför att kommunen inte utan vidare kan planera andra människors markanvändning. Allemansrätten och stadens behov av allmänna ytor för fritidsbruk har inte samma starka stöd, vilket LRF tycker att kommunens planerare bör känna till. Inskränkningar av miljö- och hälsoskäl får inte heller gå längre än vad som anses nödvändigt med hänsyn till allmänna och enskilda intressen. Planens syfte att utveckla landsbygden anses innehålla många delar som pekar i motsatt riktning. För att hållbar utveckling ska ske på landsbygden behöver man ta tillvara på den kreativitet och entreprenörsanda som skapas där. Ju fler riktlinjer och strategier som sätts upp desto fler hinder skapas.

Svar: Synpunkterna noteras. En översiktsplan ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas. Ett genomförande av planen kräver efterföljande detaljplanering och tillståndsgivning och förutsätter medverkan även av andra aktörer än kommunen, som exempelvis markägare. Planen är inte juridiskt tvingande, vilket innebär att det inte finns något byggtvång. Om en markägare inte önskar bebygga marken så sker ingen bebyggelse. Planen förtydligas angående detta.

Översiktsplanens ambition är att främja och skapa förutsättningar för en långsiktig utveckling av Norrköpings landsbygd, men även med syftet att verka för att utvecklingen sker på ett hållbart vis. Därför anses vissa strategier och principer vara nödvändiga.

Boende och service

LRF menar att skrivningen om lämpligheten att etablera en bebyggd zon om 500 meter utmed prioriterade stråk, som till stor del går längs jordbruksmark, behöver tas bort då den går tvärt emot skrivningen om att jordbruksmark skall värderas högt. LRF ifrågasätter vem som kan avgöra vad som är god jordbruksmark och betonar att begränsningen av byggnation på jordbruksmark bäst främjas genom dialog med markägare som säkerligen kan peka ut lämpliga platser.

Svar: Prioriterade stråk är en övergripande strategi för att ta tillvara på förutsättningar för att utveckla landsbygden på ett hållbart sätt. Att bygga i anslutning till en sammanhängande infrastruktur underlättar bland annat för effektiva transporter, kollektivtrafik samt offentlig och kommersiell service. Det är även ett sätt att värna om jordbruksmarken i kommunen, då den fortsatta utbyggnaden på jordbruksmark begränsas genom att främst lokalisera nybyggnation till de prioriterade orterna. Det är viktigt att ta hänsyn till dessa förutsättningar vid nybyggnation för att skapa en långsiktigt hållbar ortstruktur. Samrådet är ett dialogtillfälle där allmänheten, däribland markägare och andra intressenter, ges tillfälle att lämna synpunkter som sedan kan arbetas in i planförslaget. Bebyggelsezonen utmed de prioriterade stråken utvidgas till utställningen från cirka 500 meter till upp till 1 kilometer från de prioriterade stråken.

Avsättningen av LIS-områden på sidan 72-87 anser LRF tydligt visar på att kommunen inte menar allvar med att åkermark ska skyddas från exploatering då de flesta tomter föreslås på åkermark och den som kvarstår blir splittrad och därmed svårbrukad. Här menar LRF att planförslaget helt måste göras om, även om de inte motsätter sig att LIS-områden utpekas i samband med de redovisade orterna.

Svar: Prioriterade stråk och orter är ett sätt att värna om kommunens jordbruksmark, då utbyggnad på jordbruksmark begränsas genom att främst lokaliseras till de prioriterade orterna. Översiktsplanen föreslår både jordbruks- och skogsmark som lämplig mark för ny bebyggelse. Även skogsmark kan ha värden som måste beaktas och kan utgöra viktig rekreation med stort natur- och djurliv. I vissa delar av kommunen är även jordbruksmark det dominerande markslaget och därmed det som främst finns att tillgå för exploatering. Vissa justeringar avseende utvecklingsplanerna och föreslagna bebyggelseområden görs i samband med inkomna synpunkter från samrådet. Utvecklingsplanen för bebyggelse vid sjön Horken och vid Hagneryd vid sjön Glan inklusive utpekat LIS-område tas bort ur planförslaget.

Under ”Riktlinjer vid lov och planläggning” på sidan 22-23 föreslår LRF att en följande punkt tillfogas; All jordbruksmark skall värderas högt, sett ur samhällsekonomiskt, miljömässigt och beredskapsperspektiv.

Svar: Översiktsplanens formulerade intention är att hushålla med god jordbruksmark genom att fokusera på prioriterade stråk och orter. På så sätt kan en utbredd och spridd exploatering på jordbruksmark reduceras. Föranleder ingen ändring av texten.

LRF anser även att kommunen bör analysera vad som händer med landsbygdens utvecklingskraft när man inför så många begränsade riktlinjer.

Svar: Kommunens inställning är inte att planen innehåller många begränsande riktlinjer utan snarare anger riktlinjer för att möjliggöra för exempelvis fler boende på landsbygden. Översiktsplanen ska visa den

framtida viljeinriktningen för mark- och vattenanvändningen i kommunen. Genom att ta ställning i översiktsplanen och ange riktlinjer kan exempelvis byggprocessen underlättas där byggidéer överensstämmer med översiktsplanen. Även bevarandevärden ges stöd genom riktlinjer till exempel områden med höga naturvärden. Riktlinjer kan också bidra till att uppnå de nationella miljömålen och att följa miljö kvalitetsnormer.

Upplevelse och miljö

I avsnittet natur, kultur och friluftsliv (sidan 29) avseende läsbarhet i landskapet anser LRF att det behövs tillfogas en beskrivning över odlingslandskapet och dess positiva effekter för samhället.

Svar: Läsbarheten i landskapet kompletteras med en beskrivning över odlingslandskapet.

LRF framhåller att kommunens avsikt att värna om friluftslivet måste tas ansvar för. Detta kan innebära stöttning och samråd med markägare för att bättre tillse att medborgarna har de förutsättningar som krävs för att exempelvis hålla undan sopor vid privatägda sjöar och vandringleder.

Svar: Synpunkten noteras. Översiktsplanen är generellt hållen och går inte in på detaljnivå gällande den typen av frågor.

Kommunen måste enligt LRF bli mer medvetna om att kultur på landsbygden, så som bygdegårdar och andra befintliga lokaler, kostar pengar och behöver ekonomisk stöttning.

Svar: Synpunkten noteras. Ekonomiskt stöd till kulturverksamheter behandlas inte i översiktsplanen.

LRF påpekar att kulturvärden attraherar turismen, men att kommunen samtidigt i planeringsunderlaget hänvisar till att vattendirektivet skapat en ambition om att riva ut kvarndammar med högt kulturvärde. Även turism som mat och hantverk beskrivs som viktig att utveckla i planförslaget. LRF ser positivt på sådan småskalig produktion men poängterar att det är det storskaliga produktionsjordbruket som står för störst inkomst och sysselsättning, samt bär det storslagna kulturlandskapet som finns i kommunen. LRF menar därför att den politiska satsningen på matlandet inte räcker som planeringsförutsättning, utan det behövs bättre samklang med hela det gröna näringslivet.

Svar: Synpunkterna noteras. Kommunen ska verka för att kulturhistoriska värden kopplade till vattenmiljöer, exempelvis kvarnar och dammar, bevaras och utvecklas bland annat för att gynna vattenknuten friluftsliv och turism. Planförslaget kompletteras med en text om den storskaliga livsmedels- och jordbruksproduktionens betydelse.

Planförslagets idé gällande skyddsbarriär i Bråviken (sidan 35-36) anses enligt LRF behöva omfattande utredning om dess påverkan på miljö, liv och företagande innan det kan införas i en översiktsplan. Därför bör förslaget

utgå helt. Avsnittet om djurhållning på samma sida anses inte heller platsa i ett plandokument, möjligen med undantag av "Att skapa förutsättningar för befintliga och nya verksamheter med djurhållning innebär att värna om landsbygdens identitet".

Svar: En barriär mot framtida havsnivåhöjningar är ett av de förslag som finns för att skydda Norrköping mot översvämning. Det är dock ett alternativ som bör övervägas, och har därför markerats i planen som ett intresse att ta hänsyn till. Innan idén förverkligas behöver dock omfattande utredningar göras. Att skydda Norrköping mot stigande havsnivå bedöms vara ett mycket stort allmänt intresse. Förslaget om placering av framtida barriär vid Skenäs och Säter kvarstår därför i planförslaget.

Det är viktigt att framhålla att det finns verksamheter med djurhållning då det är vanligt förekommande på landsbygden och en faktor att ta hänsyn till vid planläggning och bygglovsgivning.

Förslaget att flytta bullerstörande verksamheter till landsbygdens förhållandevis tysta miljöer ställer sig förbundet starkt tveksamma till och uppmanar att förslaget bör utgå.

Svar: Motorsport och skytte behöver ligga i områden som ligger på avstånd från där människor bor. Av denna anledning bedöms det aktuella området vara lämpligt. Dock krävs mer utredning innan exakta lokaliseringar av nya anläggningar kan komma till stånd. Området kvarstår.

På sidan 37 betonar LRF att både skogs- och jordbruk ska inkluderas i de verksamheter som uppräknas ha vatten som en viktig resurs. Detta bör inte glömmas då det är ett grundläggande behov för en av kommunens viktigaste näringsgrenar. I denna del av planen finns även långa skrivelser om vattendirektivet som LRF föreslår bör lyftas över i en särskild vattenplan med tillhörande process för beredning, samråd och förankring. Man påpekar också att det finns direkta sakfel (sidan 38) och många detaljer i avsnittet om vatten som behöver ses över och åtgärdas med kompetens och insikt om kostnadsdrivande faktorer och ekonomiskt ansvar.

Svar: Skogs- och jordbruk läggs till i texten. Skrivelsen om vattendirektivet kvarstår då den är viktig och syftar till att beskriva bakgrunden till kommunens arbete med vattenförvaltningen. Texten om vattenplanen utgör ett exempel på hur kommunen på ett kostnadseffektivt sätt kan arbeta med vattenförvaltningen. Som också framgår i översiktsplanen för landsbygden kommer arbetet med vattenplanen att ske i dialog med berörda vattenråd. Texten på sidan 38 granskas och justeras enligt funna sakfel.

Utbredningsområdena för Hagnerydsbäcken måste ta hänsyn till hur mycket jordbruksmark som blir påverkad av en eventuell våtmark. LRF poängterar återigen att kommunen inte har rådighet över annans mark.

Svar: Synpunkten noteras. Utpökade områden för våtmark är förslag och kommer behöva utredas vidare innan något förverkligas. Våtmarker bedöms

vara av allmänt intresse och frågan hanteras därför på översiktlig nivå. Planen förtydligas angående att det är viktigt att under det fortsatta arbetet belysa jordbrukets intresse i förhållande till våtmarkens storlek.

LRF framhåller att det största hotet för ytvattentäkten Glan är planerna för Bråvallaområdet där infrastruktur, avlopp och dagvattenhantering riskerar att skapa problem.

Svar: Synpunkten noteras. Bråvallaområdet ligger innanför stadsrandzonen och är inte en fråga för översiktsplanen för landsbygden.

Följande punkter vill LRF ändra eller lägga till i planförslaget:

Under avsnittet *Kommunens strategi- upplevelse och miljö* (sidan 40) vill LRF tillägga: *Främja det gröna näringslivets miljövårdande insatser.*

Svar: Texten läggs till som en punkt under Kommunens strategi- upplevelse och miljö.

Bland "Riktlinjer för..." med början på samma sida finns en del punkter som definitivt inte utvecklar landsbygden och behöver därför justeras. Den sista punkten på sidan 40 gällande buller bör enligt LRF tas bort.

Svar: Synpunkten noteras. Kommunens bedömning är att riktlinjer av den här typen behövs för att utveckla landsbygden på ett bra och hållbart sätt. Vad gäller den sista punkten bedöms det som viktigt att så långt möjligt reducera omgivningsbuller. I de fall det bedöms vara lämpligt bör möjligheten att flytta bullerstörande verksamheter kvarstå.

Första punkten på sidan 41 bör ändras till: *Mångfalden av miljöer och arter i landskapet ska skyddas och utvecklas. Dock ska förändringar som tillgängliggör och lyfter en plats eller ett områdes unika karaktär tillåtas om ekonomiska värden av avgörande karaktär finns.*

Svar: Det bedöms vara av vikt att platsers unika värden så långt möjligt inte påverkas negativt. Av den anledningen kvarstår skrivningen i planen.

Den översta punkten i tredje spalten på sidan 41 (*Inom jord- och skogsbruket ska kommunen verka för att ett område på minst 50 meter från strandlinjen...*) måste ovillkorligen tas bort ur plandokumentet. Detta då det skulle ödelägga en mycket stor del av jordbruket genom att minska eller omöjliggöra brukandet av åkermark inom och utanför zonen. Bara längs det största vattendragen i jordbrukslandskapet innebär zonen översiktligt att över 2500 hektar tas ur produktion eller beläggs med kommunala restriktioner. Detta skulle innebära stora årliga förluster som drabbar vissa av kommunens näringsidkare. LRF påpekar att kommunen saknar lagstöd för att införa en sådan restriktion. Motsvarande skrivning bör även justeras på sidan 74 i MKB.

Svar: Resonemanget kring att ett område om minst 50 meter från strandlinjen från en vattenförekomst inte ska brukas ändras i planförslaget. Punkten omformuleras och det exakta meteravståndet stryks.

Infrastruktur och rörelse

LRF vill uppmärksamma kommunen på avsaknaden av parkeringsplatser för landsbygdsborna vid besök på restaurang samt kultur- och sportevenemang. Vidare vill förbundet lyfta fram att framtidens fortskaffningsmedel kommer drivas av grön energi.

Svar: Vad gäller parkeringsmöjligheterna i Norrköping är det en tät stad vilket innebär att parkeringsplats ibland måste sökas i en större parkeringsanläggning med avstånd från destinationen. Att framtidens fortskaffningsmedel kommer drivas av grön el är inte vedertaget och det är svårt att förutspå utvecklingen och skiftet mot mer miljövänliga fordon. Inga ändringar görs i planförslaget.

Ett bättre ansvarstagande och samarbete med dikningsföretagen efterfrågas av LRF, både i frågan om dagvattenhantering och vid anläggandet av bland annat avloppsledningar. Man ifrågasätter även vem som egentligen ska ta hand om slammet. Detta då ökade mängder dagvatten i dikessystemen är ett allt större problem där det förorenade vattnet så småningom hamnar i de vattenförekomster som kommunen enligt planförslaget vill värna om.

Svar: Synpunkterna noteras. En översiktsplan är generellt hållen som behandlar allmänna intressen och berör därför endast dagvattenfrågor på en översiktlig nivå.

Sysselsättning och produktion

LRF ser positivt på kommunens ambition att främja sådan mark- och vattenanvändning som kan bidra till att stärka samt komplettera befintliga verksamheter på landsbygden, men oroas över att sådana utveckling enligt planförslaget ska prövas genom detaljplaneläggning. Kommunen måste enligt LRF vara mer möjlighetsorienterad och arbeta mer effektivt och därför föreslås sista meningen på sidan 54 utgå. Hela stycket med rubriken "Motstridiga intressen" på sidan 55 föreslås också utgå. Detta då planen syftar på landsbygden och det är i den miljön som djurhållning och livsmedelsproduktion måste bedrivas. Djurhållning är en av de viktigare näringsgrenarna på landsbygden och det är viktigt att stötta initiativ i branschen samt undvika införandet av fler regler.

Svar: Kommunen gör bedömningen att det i vissa fall är nödvändigt med detaljplaneläggning för att pröva olika intressen. Skrivningen på sidan 54 kvarstår därför oförändrad.

Det är viktigt att uppmärksamma att konflikter kan förekomma vid ny bebyggelse på landsbygden så att det tidigt går att förebygga eventuella problem. För att skydda jordbruks- och djurhållningsintressen på landsbygden är det viktigt att hänsyn tas till dessa faktorer i tidigt skede. I annat fall riskerar lantbruket att drabbas av restriktioner gällande

djurhållning och liknande. Detta eftersom lagen inte tar hänsyn till vilken verksamhet som kom först.

Vid val av lokalisering av byggnader på landsbygden anger planförslaget att detta ska ske mot bakgrund av en bördighetsanalys. LRF påpekar att sådan byggnation har många fler faktorer som är helt avgörande för lokalisering, exempelvis samverkan med andra byggnader och arbetsflöde. Man påpekar även att punkt tre under riktlinjer för lokalisering på samma sida inte överensstämmer med det som tidigare på sidan 22 föreslagits avseende serviceorter mm, där fler orter utpekats.

Svar: Bördighet som avvägningsgrund för val av lokalisering gäller om det finns flera lokaliseringalternativ. Det påpekas även att det är en av avvägningsgrunderna, alltså kan det finnas fler faktorer som måste tas hänsyn till i ett sådant avvägande. Resonemanget kring lokalisering av service förtydligas.

Riksintressen

LRF framhåller att kommunen bättre behöver redovisa överväganden som gäller förändrad användning av mark som idag nyttjas för livsmedelsproduktion eller skogsbruk i planen. Detta då sådan markanvändning är utpekad som särskilt angelägen i miljöbalken. Förslagsvis skulle tillägget kunna ske i anslutning till kapitlet om riksintressen.

Svar: Översiktsplanen är kommuners instrument för att göra avvägningar mellan olika markanvändningsområden. I översiktsplanen för landsbygden har därför den markanvändning som bedöms vara lämplig pekats ut.

LRF framhåller att en att redovisningen över naturvärden i Södra Bråviken saknar en redogörelse över betesdjur, som anses vara mycket viktigt för att strandängars naturvärden ska bevaras. Djur kräver djurhållare och omsorg om den yrkesgruppen. LRF uppmanar därför till att kompletteringar bör göras i det avseendet.

Svar: Text avseende betesdjurens vikt för bevarandet av strandängarnas naturvärden läggs till för riksintresset Södra Bråviken.

MKB

LRF påpekar att en hänvisning görs till plandokumentet på sidan 77 i MKB som inte går att hitta i planförslaget. Förslaget får mycket stora konsekvenser och företagarna i kommunen behöver tydligt veta vilken ambition kommunen har i frågan. LRF motsätter sig förslaget och framhåller att det är illa genomtänkt och kan ses som ett övertramp i äganderätten. Man menar även att det finns tillgång till mer precisa arbetsmetoder för att begränsa läckaget av kväve och fosfor som kommunen förväntas känna till.

”Den förslagna planen anger att det ska genomföras en riskanalys vid planläggning, bygglov och tillståndsgivning närmare än 500 meter från

strandlinjen till en vattenförekomst. Vid behov ska åtgärder vidtas så att miljö kvalitetsnormerna för vatten upphörs. I planens inriktning ingår att främja areella näringar och småskalig livsmedelproduktion. Detta riskerar att leda till ökade kväveläckage och därmed ökad övergödning. Konsekvenserna kan dock begränsas genom bland annat regleringsförslaget som nämns i föregående stycke.”

Svar: Texten i MKB på sidan 77 avseende riskanalys är felaktig och tas bort.

Definitioner

Förekomsten av definitioner i planförslaget anses behöva ses över. Exempelvis saknas definition av begreppen samlad bebyggelse och strandnära vattenförekomster. LRF påpekar att ordet vattenförekomst används på ett felaktigt sätt och förespråkar att orden areella näringar bör bytas ut mot ”det gröna näringslivet”.

Svar: Begreppet samlad bebyggelse används inte i utställningshandlingen. Innebörden av begreppet vattenförekomst beskrivs redan på sidan 37-38 och föranleder därför ingen ändring av planen. Areella näringar byts inte ut mot det gröna näringslivet då innebörden av begreppen inte är detsamma.

Samråd

För att kunna utveckla företag och liv utanför Norrköping betonas vikten av att ha en levande dialog med boende och verksamma på landsbygden av LRF. Förbundet framhåller att det inte räcker att annonsera i tidningen, utan att det bör vara en självklarhet att berörda markägare tilldelas personliga inbjudningar vid aktuella platser för samråd. Man påpekar även att kommunen behöver bli bättre på att lyssna på förslag och dialog. På så sätt skulle mycket arbete sparas och sannolikheten för en positiv samrådshandling och mottagande av densamma skulle på så sätt öka.

Svar: Översiktsplanen behandlar enbart allmänna intressen, inte enskilda. Annonsering sker därför enbart via tidningar och hemsida. Tidig dialog skedde under programskedet, under samrådskedet har också ett flertal möten hållits på flera platser i Norrköpings kommun. Samrådet är ett viktigt dialogtillfälle där offentligheten, däribland markägare och andra intressenter, ges tillfälle att lämna synpunkter som sedan kan arbetas in i planförslaget.

Naturskyddsföreningen Norrköping (NSF)

Naturskyddsföreningen Norrköping (NSF) anser att översiktsplanens andra kapitel som behandlar planeringsförutsättningar tydligare bör redogöra för landsbygdens egenskaper att förse oss med ekosystemtjänster. En sammanställning från Naturvårdsverket visar att ekosystemtjänster exempelvis innebär att vi får vatten, livsmedel från odling och djurhållning,

vilda växter och djur, fibrer och biobränsle. Det berör även klimatregering, pollinering, biologisk kontroll av skadegörare, upprätthållande av livscyklar, skyddande av habitat och genpooler. Det utgör också viktiga funktioner för vårt natur- och kulturarv, friluftsliv samt som resurs för forskning, estetiska värden och hälsa. Därför menar NSF att planens påverkan på dessa tjänster bör värderas. Föreningen önskar även att synsättet gällande den ökade medvetenheten om vår planet bör genomsyra översiktsplanen mer. Det är viktigt att belysa planetens gränser och att dess resurser är ändliga. NSF är positiv till översiktsplanens ambition att lokalisera bebyggelse vid redan bebyggda orter som har trafikstråk med kollektivtrafik.

Svar: Ekosystemtjänster är ett viktigt område som Norrköpings kommun uppmärksammar. Ett arbete pågår inom kommunen som går ut på att kartlägga och analysera värdefulla ekosystemtjänster för att ta fram riktlinjer med syfte att bevara ekosystemtjänster som ett steg i att säkerställa välfärd för människorna i kommunen även i framtiden. Ställningstagande om ekosystemtjänster finns med i planförslaget, planeringsförutsättningarna kompletteras inte ytterligare angående ekosystemtjänster.

Kapitel 5.2.1 i miljöbeskrivningen nämner att grönstrukturplaner behöver tas fram för utvecklingsorterna. NSF menar att grönstrukturplanerna borde tagits fram parallellt med framtagandet av utvecklingsplanerna. Detta då en planering bör väga samman bebyggelse-, grön och infrastruktur och inte främst fokusera på att föreslå var bebyggelse ska förläggas.

Svar: Översiktsplanen går endast in på en övergripande nivå. Mer detaljerade undersökningar krävs i senare skede.

Föreningen önskar att fördelar med spårbunden trafik lyfts fram mer än vad som är beskrivet på sidan 44. Exempelvis att den är bränslesnål och hushållar med mark. NSF menar att planerade förbifarter i Krokek och Skärblacka inte kommer behövas ifall det istället planeras för resurssnåla spårbundna transporter till orterna. Spårbunden trafik bör enligt NSF också föreslås till Arkösund, till Svärtinge och vidare till Finspång, till Kolmårdens Djurpark från Krokeks station samt till Söderköping. En cykelbana till Östra Husby anses även vara angeläget.

Svar: Spårbunden trafik till de nämnda orterna bedöms inte vara ett realistiskt alternativ inom överskådlig tid. En önskvärd cykelvägsåtgärd mellan Norrköping och Östra Husby läggs till i planförslaget.

Att hushålla näringsämnen är viktigt och NSF betonar att Norrköping bör sträva efter att recirkulera näringsämnen på ett resurssnålt sätt. Det är lämpligt att börja med landsbygdslägen och medverka till utveckling av källsorterande avlopp.

Svar: Källsortering är viktigt, men bedöms inte vara en fråga för översiktsplanen.

NSF är positiv till de våtmarker kring Vånga som pekas ut i översiktsplanen då det bland annat kan bidra till minskad övergödning och ökad biologisk mångfald. NSF bedömer att det lämpligaste alternativet vore det med störst våtmarksarealer rakt öster om Högstad.

Områdets strategiska placering nära sjön Glan, i kombination med gynnsamma översvämningar för fågellivet samt dess lokalisering mitt i det östgötska flyttfågelstråket längs Motala ström, skulle kunna leda till att våtmarken får ett närmast explosionsartat fågelliv. Våtmarken skulle samtidigt kunna anordnas med parkering och fågeltorn för att omvandlas till ett rekreationsområde. Enligt detta alternativ kan näringstillförseln till Glan minska och den biologiska mångfalden öka. Dessa positiva effekter är enligt NSF inte möjliga i samma utsträckning via de andra alternativen. Föreningen påpekar även att fler lägen för nya våtmarker borde anvisas i kommunen, för att skona Östersjön från övergödning och skapa större biologisk mångfald.

Svar: Synpunkten noteras. Att redan nu bestämma exakt hur våtmarker ska se ut är dock inte en fråga för översiktsplanen. (Våtmarken väster om Vånga utgår bland annat på grund av att läget inte är helt optimalt ur reningssynpunkt på grund av bland annat topografi.)

De LIS-områden som föreslås i översiktsplanen anser NSF vara olämpliga. Sjön Horken vid Vånga, Hagnerydsviken i Glan och sjöarna kring Simonstorp är naturvårdsklassade områden med värden som inte bör störas. Hagneryd ligger nära Skärblacka med pendlingsavstånd från Norrköping. Det är ytterligare ett argument för att denna plats inte kan utses som ett LIS-område. Föreningen påpekar även att en förutsättning för att utse LIS-område är att bebyggelsestrycket inte är stort på platsen, något som inte stämmer för stranden vid Hagnerydsviken. NSF anser att all ny bebyggelse vid de förslagna LIS-områdena kan lokaliseras mer än 100 meter från stränderna. Den fredade 100-meterszonen behövs för den biologiska mångfalden och det rörliga friluftslivet. Inom de ordinarie bestämmelserna i Miljöbalken om strandskydd finns möjlighet att ge dispens för anordningar som behöver ligga vid vatten såsom badplatser och båtbygggor. NSF menar att tillräckligt goda bostadslägen kan skapas vid dessa trakter, som innebär att orterna får större underlag till service.

Svar: LIS-området vid sjön Horken i närheten av Vånga utgår ur planen till följd av bland annat att en större bostadsutveckling vid Horken inte är i linje med planens övergripande strategi med utveckling i de prioriterade stråken som bygger på att nyttja och stödja befintlig infrastruktur och service. LIS-området vid Hagneryd utgår i planen med anledning av närheten till Skärblacka. De övriga LIS-områdena vid Simonstorp kvarstår i planförslaget.

Översiktsplanen behandlar en utvidgning av Kolmårdens djurpark åt sydväst med en ny vägförbindelse västerut. Planen redogör att anläggningar och byggnader får uppföras utan detaljplan om dessa kan anses utgöra komplement till nuvarande upplevelseverksamhet eller uppföras för

forskning och utbildningsändamål. NSF anser att dagens verksamhet samt djurparkens framtida utveckling bör regleras med en detaljplan med tanke på den påverkan som sker på exempelvis naturvärden, friluftsliv och trafik. På så sätt kan miljöpåverkan bli allsidigt belyst och allmänheten får möjlighet att påverka utformningen vid eventuell utvidgning. NSF betonar att en utvidgning av Kolmårdens djurpark inte ska ske på eller i närheten av naturvårdsområden, naturreservat eller Natura 2000-område och inte påverka dessa områdens natur- och rekreationsvärden.

Svar: Bedömningen har gjorts att detaljplan inte behövs för komplementbyggnader till djurparkens verksamhet.

Föreningen välkomnar den framtagna utvecklingsplanen för Arkösund. Det påpekas att planen tydligt visar att grönstrukturen inte är studerad då tillräcklig hänsyn inte är tagen till de höga natur- och friluftsvärdena på orten. Det är därför mycket angeläget att ta fram en grönstrukturplan som anger detta. NSF motsätter sig förslagen exploatering i område BS4, vid södra änden av Världens ände, då området anses ligga långt från kollektivtrafik. Det är angeläget att allmänheten kan vistas på platsen för att få kontakt med skärgårdsmiljön. Bland annat därför borde det dras ett gång- och cykelstråk till orten samt arbetas för att besökare ska kunna resa med kollektiva medel och exempelvis hyra cykel på platsen. Planen visar även en stor parkeringsyta intill nuvarande bebyggelse och NSF anser att parkeringsfrågan borde studeras ytterligare för att hitta alternativa lösningar.

Svar: Grönstrukturen är översiktligt studerad, djupare studier görs i senare planeringsskeden. I beskrivningen av område BS4 framgår exempelvis att hänsyn ska tas natur- och rekreationsvärden vid exploatering av området. Med grund i att kollektivtrafik finns till Arkösund även om det i nuläget inte finns någon linje som sträcker sig till det föreslagna utvecklingsområdet anses det inte vara för långt beläget från kollektivtrafik. En utveckling av området ses som en vidareutveckling av Arkösund. Där parkeringsytan är markerad finns i nuläget parkering och en utveckling av denna har berömts lämpligt.

NSF framhåller även att de har skickat in en skrivelse till Plankontoret våren 2015 där de argumenterar för att en del av den planerade nybebyggelsen i Nordanskog bör tas bort.

Svar: Det bedöms som viktigt att byggnation i lämpliga lägen på landsbygden kan genomföras.

Förslaget gällande område UM2 innefattar en ny båthamn i den känsliga miljön i Lindövik, något som NSF motsätter sig. Hamnfrågan för småbåtar borde utredas bland annat då båtarna används mycket lite under säsongen. Istället föreslås ett system med sjösättning eller uthyrning vid behov som alternativ. Vinterförvaring kan ske ett stycke från vattnet.

Svar: Översiktsplanen redogör inte för exakt hur en hamn ska utformas eller vilka hänsyn som måste tas, utan enbart för att ett behov och en möjlighet finns.

Vidare anser NSF att det är bättre att satsa på Arkösund för skärgårdsturism än Marviken, då där finns kollektivtrafikförbindelser. Marviken hyser även ett rikt fågelliv som kan påverkas påtagligt om området utvecklas för boende och näringslivsverksamhet. Området ligger placerat mitt i ett vitalt flyttfågelstråk där vattnen utanför fungerar som viktig rast- och övervintringslokal för stor mängd sjöfågel och i närområdet häckar havsörn. Söder och väster om Marviken/Björnö finns även Ramnö- och Utsättersfjärden som utgör Natura 2000-område.

Svar: Vid en eventuell utveckling av turism i Marviken måste erforderlig hänsyn tas till naturen.

NSF saknar en utvecklingsplan för Krokek och framhåller att det är av stor betydelse att en sådan tas fram då oplanerad utbyggnad av orten sker för närvarande. Sandviken, som är en del av Krokek, behandlas i översiktsplanen och berör naturvårdsområden av stort riksintresse samt nationellt-, regionalt- och lokalt intresse. Det gränsar även till Marmorbrukets naturreservat. Föreningen menar att naturfrågornas hantering och områdets införlivande i Krokek behöver studeras närmare innan utvecklingsområdet anvisas.

Svar: Krokek är en av de utpekade prioriterade orterna, dock finns det ännu ej någon fördjupning av översiktsplanen för denna ort.

Det markreservat som pekas ut för skjutbana och motorsport strax söder om Häradsuddens avfallsanläggning anser NSF vara högst olämpligt för sådan bullerstörande verksamhet. Föreningen betonar att detta påpekades då frågan kom upp redan för 25 år sedan. Förutom den särskilt skyddsvärda fågelarten berggub så häckar även andra skyddsvärda och känsliga fågelarter i området. Området hyser även äldre skog med höga naturvärden och flera områden av urskogskaraktär samt utgör ett av kommunens tystare områden. Det finns många skäl att värna om de allt färre tysta områden som fortfarande finns kvar i vårt moderna samhälle. Eller för att citera översiktsplanen, sidan 26: ”*Det orörda landskapet och tystnaden som finns på några ställen i Norrköpings kommun är unika tillgångar.*”

Svar: Motorsport och skytte behöver ligga i områden som ligger på avstånd från där människor bor. Av denna anledning bedöms det aktuella området vara lämpligt. Dock krävs mer utredning innan exakta lokaliseringar av nya anläggningar kan komma till stånd. Naturintresset är ett sådant område som behöver utredas mer innan byggnation.

Vågbrytaren - riksförening mot hälsovådlig elektromagnetisk strålning

Vågbrytaren ser positivt på att Norrköpings kommun verkar för att utbyggt stamfibernet för bredband. För en bättre elektromagnetisk miljö än den som skapas av trådlös teknik krävs optisk fiber till varje hushåll och fast arbetsplats. För att öka möjligheten att undvika trådlös teknik betonar föreningen att kommunen måste engagera sig i arbetet för att dra optisk fiber sista biten ut till abonnenten. Att boende i tätorterna och på landsbygden ska ha samma tillgång till säkert och stabilt bredband med fiber är en jämlikhetsfråga.

Föreningen påpekar att planer för lågstrålade områden inom Norrköping kommun saknas och uppmanar att det bör inrättas. Den Europeiska konventionen är under pågående utvidgning om att de mänskliga rättigheterna även ska gälla en god miljö och i samband med detta antog Europarådets kommitté en resolution med krav på bland annat lågstrålade områden. Man framhåller att grupper av forskare och folkhälsoexperter uppmanar till detta och exempelvis Bollnäs kommun har pekat ut sådana områden i sin nyligen antagna översiktsplan. I nuläget är enda möjligheten att skapa ett lågstrålade område att förbjuda uppförande av nya master. Kommunen bör även tillämpa försiktighetsprincipen på elektromagnetisk strålning i sin egen verksamhet.

Svar: Kommunen följer kontinuerligt forskningen på området. Att inrätta särskilt lågstrålade områden har dock inte bedömts vara aktuellt för denna översiktsplan. Kommunen följer de rekommendationer som ges av bland annat Socialstyrelsen och Boverket.

Föreningen påpekar att den elektromagnetiska miljön kring ett vindkraftverk inte behandlas i miljökonsekvensbeskrivningen. En publikation av arbetslivsinstitutet som behandlar infraljud påvisar att människor kan uppfatta ljud under 20 Hz men det krävs då ett ljudtryck på minst 90 dB och vid 2 Hz hela 130 dB. Det är liten skillnad på hörbart och obehagligt vid så låga frekvenser och somliga individer uppvisar påtagligt större reaktivitet för infraljud än andra. Genom att dämpningen av ljudvågorna i luft är låg är eventuella infraljudsproblem inte begränsade till vindkraftverkens närhet. Föreningen tillägger att det är vanligt med ljud och ljuskänslighet bland elöverkänsliga.

Den elektromagnetiska miljön kring ett vindkraftverk beror bland annat på typ av generator och om radarbaserade varningssystem för flyget används. Radarn är riktad ut från vindkraftsparken för att upptäcka flygplan vid kollisionsrisk. Vid risk för kollision varnas piloten över nödradiofrekvens. Vindkraftverket kan också styras trådlöst.

Under 30 MHz menar föreningen att det inte finns någon ordentlig reglering vilket innebär att exempelvis luftledningarna från vindkraftverk oreglerat kan sprida radiovågor i omgivningen inom frekvensområdet upp till 30 MHz. I det frekvensområdet skapar omriktare stora mängder transienter på kablarna både till och från omriktaren. Vindkraftverket som helhet testas inte mot de

normerna utan det är delarna i den elektriska utrustningen som testas var för sig.

Svar: Vindkraft behandlas i Norrköpings kommuns tematiska tillägg till översiktsplanen för vindkraftverk.

Risker med elektromagnetiska fält tas inte upp i planeringsförutsättningarna som istället hänvisar till tillägget *Miljökonsekvensbeskrivning tillhörande översiktsplan för landsbygden*. Det är under utarbetande och behandlar inte heller riskerna med elektromagnetiska fält utan hänvisar i sin tur till *Miljö- och riskfaktorer, tillägg till översiktsplanen för Norrköpings kommun dnr KS-204/2011 212*. Därför har Vågbytarens även lämnat synpunkter på det dokumentet.

Svar: Delar av texten ur samrådshandlingen till Miljö- och riskfaktorer, tillägg till översiktsplanen för Norrköpings kommun förs in i dokumentet.

Föreningen är mycket positiva till Norrköpings kommuns lokala gränsvärden för magnetfält. Det är väldigt viktigt att magnetfälteten inte tillåts öka då det anses kunna innebära diverse hälsorisker.

I *Miljö- och riskfaktorer, tillägg till översiktsplanen* ägnas stort utrymme åt magnetfält från kraftledningar, medan föreningen påpekar att den i särklass största källan till magnetfält är vagabonderande ström. Femledarsystem där skyddsjorden inte ansluts till ledaren för returström förrän vid transformatorn reducerar problemet med vagabonderande ström men botemedlet är att strömvägen bryts. Ett annat problem som inte alls uppmärksammas enligt föreningen är slingskoppling. Slingskoppling medför att det uppstår onödig spridning av onödigt starka magnetfält, precis som vid vagabonderande ström. Slingskoppling förekommer för gatubelysning och i distributionsnätet.

Svar: Översiktsplanen går inte in på så detaljerad nivå att ovanstående resonemang bör ingå där.

Vågbytarens förslår att en kartläggning av var magnetfälten finns görs för att kunna vidta de mest kostnadseffektiva åtgärder mot dem. Andra åtgärder föreningen föreslår är att alla byggnaders anslutning till vatten- och fjärrvärmeledningar utförs med elektroniskt/galvaniskt isolerande kopplingar, att all utbyggnad och reparation av elnät görs med femledarkabel för att på sikt skapa ett komplett femledarsystem, samt att all slingskoppling bryts genom att övergå till trädstruktur vid all utbyggnad av reparation.

Svar: Översiktsplanen hanterar inte frågor på så detaljerad nivå, kommunen följer dock kontinuerligt forskningen på området.

Elektromagnetisk strålning tas inte upp i tillägget till översiktsplanen men är sedan 2011 cancerklassat av WHO/IARC. Flera studier tyder på att lägre intensitet på strålningen kan vägas upp av exponering under längre tid vilket

Stadsbyggnadskontoret

Vårt diarienummer

KS 2011/0200 212

betyder att strålning från radio-, TV och mobilmaster inte kan avfärdas med argumentet att strålning intill en mobiltelefon är så mycket kraftigare. IARC skriver att naturlig elektromagnetisk strålning är extremt svag jämfört med den som skapas av människor för tekniska ändamål. Intensiteten på strålning från masterna behöver vara upp till en miljon gånger högre än den naturliga bakgrundsstrålningen på den våglängden för att tekniken ska fungera bekvämt utan störningar.

Svar: Norrköpings kommun följer de rekommendationer som myndigheterna ger på området.

Övriga inkomna synpunkter

Synpunktsförfattare 1

Bor i Unnerstad och vill påpeka att man där lever i gränssnittet mellan stad och land. I planförslaget ligger detta område inom Norrköpings stads randzon, och ingår därför inte i det område som ligger inom ramen för översiktsplan för landsbygden. Men de som bor i området hör till Vikbolandets vårdcentral och barnen går i skola i Östra husby! Vart hör vi? Tycker också att det vore bra med en FÖP över Marby/Unnerstad. Det är inte lämpligt med ny byggnation innan det finns fungerande infrastruktur i form av kollektivtrafik, cykelbanor, lokal skola och förskola.

Svar: Det har i planarbetet funnits ett behov att dra en gräns mellan det område som hanteras inom översiktsplan för landsbygden och det område som hanteras inom översiktsplan för staden. Denna gräns utgörs av stadens randzon. Detta innebär inte att det inte finns inslag av landsbygd innanför randzonen, ej heller innebär randzonen någon absolut gräns. Landsbygden och staden har ett naturligt utbyte av varandra, och en gräns ska inte betraktas som absolut. När det kommer till utbyggnad av bostäder i Marby/Unnerstad så är det viktigt att understryka att lämplig service i form av kollektivtrafik och cykelväg också behöver byggas ut vid en eventuell kommande byggnation.

Synpunktsförfattare 2

Materialet tycks genomarbetat och genomtänkt, dock något undfallande vad gäller aktuella vindkraftsprojekt. Även om vindkraft är tidsbegränsat finns ju vägar och övrig infrastruktur kvar efter att verken är borta, vilket kan locka andra som exempelvis vill utveckla andra verksamheter, och då är ju området inte jungfruligt längre. Översiktsplanen borde peka på möjligheten att utnyttja "wasteland" som invid E4:an och Ostlänken. Dessa behöver ju ändå räddningsvägar, och då kan man ju bygga vindkraft på dessa platser också. Översiktsplanen borde peka på denna möjlighet.

Svar: Vindkraftsfrågan hanteras på översiktlig nivå i Norrköpings kommuns Tematiska tillägg till översiktsplanen för vindkraft.

Synpunktsförfattare 3

Vill påpeka att cyklisterna glömts bort i översiktsplanen. Cyklisterna i Östra Husby vill cykla till Norrköping, men väg 209 är farlig att cykla på. Det behövs en cykelväg längs med väg 209 för säkerhetens och miljöns skull.

Svar: En cykelväg längs väg 209 mellan Norrköping och Östra Husby adderas som en önskvärd cykelåtgärd i planen.

Synpunktsförfattare 4

Konstigt att man inte kontaktat berörda markägare i Häradshammar. Eftersom de inte är intresserade att sälja har man gjort en del onödigt jobb. Många har också valt att bosätta sig här för att slippa alltför många och nära grannar, hade man velat ha detta hade man bosatt sig i Östra Husby istället. Hur tänker man kring landsbygdsutveckling, en stor del av den mark som är avsatt för bostadsutveckling är jordbruksmark/hagmark som används flitigt? I en gammal kyrkby som Häradshammar skulle påverkan bli väldigt stor om det skulle byggas många nya hus, dagis etc. Förslaget om att utveckla landsbygden är vettigt och bra, för alla vill och kan inte bo i staden. Orter och byar som skulle kunna förtätas på ett bättre sätt är till exempel Kättinge (där det redan finns skola/dagis och villabebyggelse) eller Östra Husby.

Svar: Översiktsplanen behandlar de allmänna intressena, och går därför inte in på enskilda intressen. Planen är ej heller juridiskt tvingande, det finns inget byggtvång. Om en markägare inte önskar bebygga marken så sker ingen bebyggelse. Därför brukar inte enskilda markägare kontaktas särskilt i vanliga fall. Vad gäller jordbruksmark så är ett av syftena med att satsa på utveckling i de så kallade hållbara stråken just att jordbruksmark ska sparas. Genom att koncentrera bebyggelse till redan utbyggda byar och samhällen minskar risken att bebyggelse sprids ut och hamnar på platser med mycket jordbruksmark.

Synpunktsförfattare 5

Hade det funnits ett områdesregister med sidnummer hade mycket varit vunnet. Hittar inte Eksund. Kan vara bra om rörförläggningarnas sträckningar är klara innan avstyckning av nya tomter sker. Detta fördyrar anslutningsavgiften på grund av ledningsrättstvister.

Svar: Synpunkten noteras. Eksund ligger inom stadsrandzonen och omfattas därför inte av översiktsplanen för landsbygden. Däremot går det att läsa om utvecklingsplanerna för Eksund i översiktsplan för staden som nyligen varit på samråd.

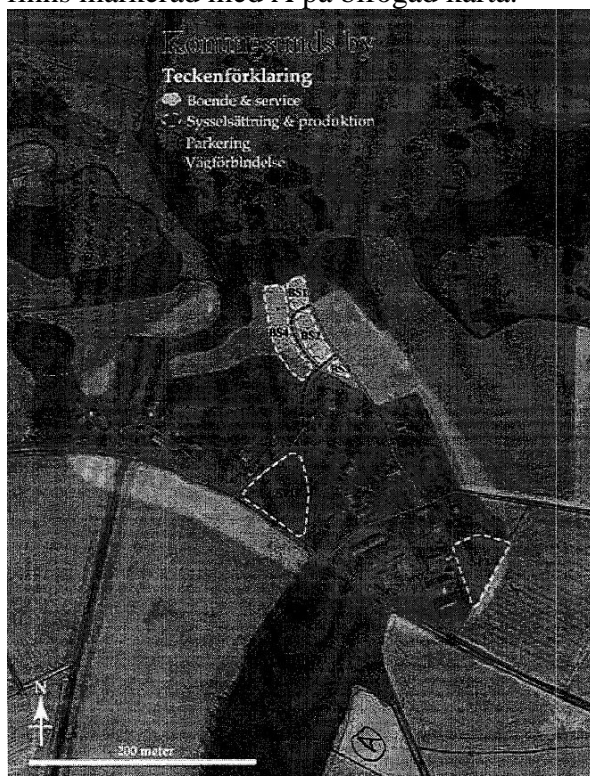
Synpunktsförfattare 6

Tycker planen är bra och väl genomarbetad, men politikerna i kommunen har vad jag förstått inte gått igenom den eftersom de vill göra tväremot förslaget vad gäller vår orörda skärgård för rekreation och friluftsliv (Vindpark Marviken). Kommer vindparken att uppföras så är kommunens lilla del av Östgöta skärgården totalförstörd.

Svar: Vindkraft behandlas i Norrköpings kommuns tematiska tillägg till översiktsplan för vindkraft.

Synpunktsförfattare 7

Är markägare till fastigheten Konungsund 7:4 som omfattar de föreslagna utbyggnadsområdena BS1, BS2, BS3 och BS4 i Konungsunds by. Har för avsikt att även fortsättningsvis bruka marken till jordbruksmarksändamål. På område 1 är marken nyligen planterad med skog. I miljökonsekvensbeskrivningen finns goda argument för att inte gå vidare med förslaget i Konungsunds by. Där anges att utveckling i huvudsak bör koncentreras till befintliga orter för att spara jordbruksmark. Den jordbruksmark som eventuellt kan diskuteras för utveckling av bebyggelse finns markerad med A på bifogad karta.

Svar: För att utveckla landsbygden på ett hållbart sätt, och för att ianspråka så lite jordbruksmark som möjligt, så är det av vikt att koncentrera bebyggelse till de redan befintliga samhällena. Konungsunds by är en sådan befintlig ort som till följd av sina förutsättningar bedöms ha goda möjligheter till utveckling. Det föreligger dock inget byggtvång och mark som pekats ut av kommunen ska endast ses som en möjlighet till utveckling om markägaren själv så önskar. På grund av skyddsavstånd från naturreservat utgår den nordligaste delen av områdena BS1 och BS4. Förslagen mark till bebyggelse på kartan noteras och kommunen är generellt positiv till all landsbygdsutveckling, framförallt inom de utpekade prioriterade orterna och stråken. Kommunen har gjort bedömningen att inga nya områden kommer läggas till i planen till utställningsskedet men uppmuntrar privatpersoner att vid intresse själva kontakta och prova förslaget via bygglov.

Synpunktsförfattare 8

Är övergripande positiva till utveckling av Arkösund, men anser att det måste ske med varsamhet för att vidmakthålla områdets genuina karaktär och ta hänsyn till naturvärden och strandskydd. Får uppfattningen att detta är översiktsplanens ambition, men önskar att det förtydligas ytterligare för de föreslagna områdena.

Svar: Då hänsynstagande till bland annat natur- och rekreationsvärden redan betonas i utvecklingsplanen för Arkösund föranleds inga tillägg.

Område BS4 i Arkösund är geografiskt omgivet av strandskyddat område, försvarsanläggning omfattande bland annat master och mastfästen, fyr och kuperad terräng olämplig för bebyggelse. Den del som ligger mellan Världensändevägen och stranden bör exkluderas från BS4 med hänsyn till strandskyddet. Den fastighet som utgörs av försvarsanläggning med master bör uteslutas från område BS4. Därutöver bör även begränsning ske utanför detta område med hänsyn till säkerhetsavstånd och mastfästen. Den fyranläggning som byggdes på 30-talet och dess närområde bör bevaras och exkluderas från BS4. Området mellan försvarets fastighet och Världensändevägen består av en bergsslätt och bedöms som olämpligt för bebyggelse. Det skulle även kraftigt påverka områdets karaktär.

Det angivna området omfattar även ett antal avstyckade tomter som redan är bebyggda eller byggnation pågår. Det förefaller inkonsekvent med hänsyn till övriga avstyckade och bebyggda tomter som inte ingår i området. Vår uppfattning är att erforderliga justeringar av ÖP ska ske i syfte att inte skapa onödiga oklarheter inför kommande detaljplanearbete. Om beslut för ÖP-landsbygd fattas utgår vi från att kommande detaljplaner ånyo kommer att presenteras för samråd.

Svar: Översiktsplanen är schematiskt ritad, detta innebär att det inom de utpekade områdena kan finnas platser som inte kan bebyggas av olika anledningar, ex naturintresse eller försvarsintresse. Område BS4 kvarstår därför oförändrat, texten kompletteras med att det markerade området omfattar några befintliga tomter. Den fortsatta planprocessen för detaljplanen kommer hanteras i dialog med länsstyrelsen.

Synpunktsförfattare 9

Den första synpunkten gäller hur kommunen har delgett sina medborgare information om det pågående arbete med översiktsplanen. I planförslaget till översiktsplanen står det att tidig dialog och delaktighet är vägledande för arbetsprocessen. Att sätta in en annons och lägga ut information på hemsidan är inte tidig dialog utan maktmissbruk och ovilja till dialog. Alla har inte en dator, alla prenumererar inte på en dagstidning och risken att missa annonsen är ganska stor. Förslaget är att alla berörda medborgare i kommunen får information om detta via ett vanligt brev.

Svar: Översiktsplanen behandlar enbart allmänna intressen, inte enskilda. Annonsering sker därför enbart via tidningar och hemsida. Tidig dialog skedde under programskedet, under samrådskedet har också ett flertal möten hållit på flera platser i Norrköpings kommun. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande, det råder inget byggnadstvång. Om utbyggnadsområden är utpekade på en enskild persons mark innebär detta endast en möjlighet för den enskilde markägaren, inget tvång. Planen förtydligas angående detta.

Många som bosätter sig på landet gör det för lugn och ro, inga nära grannar. Kunna sköta sig själv utan risk att störa eller bli störd av nära grannar. Ert förslag kommer förvandla Häradshammars by från en glesbebyggd bondby till ett villasamhälle. Enligt stadsantikvarie Ann-Charlotte Hertz ligger det aktuella området inom riksintresse KE94 för kulturmiljövården, och Häradshammar kan ännu uppvisa karaktären av bondby med mangårdsbyggnader och stora rödfärgade ekonomibygnader intill byvägen. Bostadshusen är av traditionell stil. Även vägnätet går tillbaka till det som fanns före storskiftet.

Svar: För att utveckla landsbygden hållbart, och för att ta så lite jordbruksmark som möjligt, så är det av vikt att koncentrera bebyggelse till de redan befintliga samhällena. Detta innebär inte att det råder något byggtvång på privat mark, endast en möjlighet för den markägare som eventuellt vill bygga bostäder. Erforderlig hänsyn ska tas till platsernas förutsättningar i form av bland annat kultur- och miljöintressen.

Om översiktsplanen förverkligas enligt förslaget så kommer karaktären av bondby att för alltid gå förlorad och kyrkbyns miljö kommer att gå samma öde till mötes.

Häradshammar 5:17 kommer att omringas av BS5, BS6, BS7 och U1. Det lugna och avskilda läget på landet förvandlas till ett villasamhälle och vitsen med att bo på landet går förlorad.

BS3 är placerat i fornlämningsområde och Häradshammars äldsta byggnad, smedjan måste rivas för att ge plats åt dessa fastigheter.

BS6 är placerat där byns branddamm ligger idag. Denna damm innehåller fridlysta ödlor och salamandrar. BS7 är placerat på den bästa åkermarken och hindrar tillträde till åkern för lantbrukets maskiner. BS5 är kyrkans parkering.

BS5, BS7 och BS8 omringar kyrkbyn. Den unika miljön med kyrka, skola och lärarbostad går för alltid förlorad.

Området där U1 och BS4 ligger är idag den naturliga beteshagen för Häradshammar Mellangård. Den enda hage där det går att släppa ut djur utan att passera över trafikerade vägar. Utan denna hage så kommer djurhållning som fritidssyssla att omöjliggöras i Häradshammars by.

BS9 ligger på den bästa åkerjorden. En huslänga förvandlar karaktären av bondby till villasamhälle och radhuslänga.

Den gamla Kungsvägen från BS2 löper därifrån bort till Ovangärstad, det är en av få rester av kungsvägen som gick mellan Stegeborg och Skenäs. Alla gamla hus och torp är vända mot den. BS4 kommer att förstöra ytterligare en bit av Kungsvägen när den förvandlas till bilväg.

BS1, BS2 kommer att göra det omöjligt att bedriva jordbruk, trafiken till spannmålstork med stora jordbruksmaskiner och långtradare med släp kommer att omöjliggöras.

Häradshammar 5:13, Häradshammars gård. Gården kommer att inringas av BS1, BS2, BS3 och BS4. Möjligheterna att bedriva jordbruk kommer att försvåras och kanske till och med förhindras. Konflikter med nya boende kommer att uppstå på grund av spannmålstork, sågverk, oljud, lukt från gödsling och framförande av stora lantbruksmaskiner.

Häradshammar 5:15 är idag ett torp som ligger i ett lugnt och avskilt läge. Detta kommer att förstöras när vägen nedan ska upplåtas för biltrafik samtidigt som ytterligare en del av kungsvägen försvinner för alltid.

Häradshammar 4:7 och 4:10. Dessa två fastigheter kommer att förlora all känsla av att bo på landet när dom inringas av BS1, BS2 och BS9. Istället för att bo på landet kommer dessa fastigheter att hamna mitt i det nya villasamhället.

Häradshammar 4:6 inringas av BS2, BS3 och BS4, även där förvandlas livet på landet till livet i villasamhället, samma sak gäller för Häradshammar 4:9 som hamnar bredvid BS9.

Svar: Med anledning av Länsstyrelsens synpunkt att omfattningen av förslagen bebyggelse i Häradshammar riskerar att påtagligt skada riksintresset för kulturmiljövård (gäller särskilt jordbruksmark som omger kyrkbyn) och att antalet nya hus på öppen odlingsmark bör minskas, samt på grund av missnöjet som framkommer i detta yttrande, tas en del områden bort i Häradshammar. Detta gäller framförallt de områden som ligger i anslutning till kyrkbyn (BS5, BS6, BS7 och BS8) som bedöms vara särskilt känslig för förtätning av befintlig bebyggelsestruktur. För att inte förhindra brukandet av åker utgår även BS1 planförslaget och för att behålla betesmöjligheterna tas område U1 bort.

Vad gäller de områden som kvarstår ska erforderlig hänsyn tas till kulturmiljön vid en eventuell framtida byggnation, ny bebyggelse ska ske i en skala som är hållbar för byarna. Vid eventuell framtida byggnation ska skyddsavstånd till jordbruksfastigheter tas. Viktigt att betona är också att byggnation endast sker om markägaren själv önskar.

På sidan 16 i Översiktsplan för landsbygden kan man läsa om konflikter mellan urbana livsstilar och jordbruk. Idag finns det 12 bostadshus inom det

område som kommunen vill exploatera, vi räknar till 23 villatomter i förslaget till översiktsplan. Detta är som bäddat för konflikter mellan boende och nyinflyttade. Nyinflyttade förväntar sig lugn och ro, men inte de baksidor som det finns med att bo på landet. Folk som bor där idag vet hur det är att bo på landet. Avskildhet och lugn och ro, men även hästar, flugor, gödsellukt, traktorer som framförs alla tider på dygnet, damm från åkrar, vedeldning, motorsågar med mera. I byn finns också ett sågverk, två dieseldrivna hyvlar, en vedfabrik, entreprenadfirma med grävmaskin, skördare, skotare och markberedare. Här finns också två hönsgrårdar med utegående tupp. Detta för oväsen.

Svar: Störningar i form av lukt och buller är ett problem att ta på allvar. Vid en eventuell framtida byggnation (som sker först om markägaren själv önskar) så prövas dessa frågor i bygglovet.

Översiktsplanens intention är också att god jordbruksmark ska värderas högt och endast tas i anspråk om inga rimliga alternativa lokaliseringar finns. BS1, BS2, BS7, BS8 och BS9 ligger på utmärkt åkermark. I översiktsplanen kan man också läsa att det är lämpligt att ny bebyggelse placeras i skogsbryn istället för åkermark och nedanför skogspartier. BS1, BS2, BS7, BS8, BS9 är placerade på åkermark i motsats till ovanstående. På sidan 25 finns också en principskiss som förklarar hur nya byggnader ska placeras i förhållande till befintliga byggnader. BS2, BS7, BS8 och BS9 är placerade på ett sätt som översiktsplanen inte rekommenderar enligt denna skiss.

Svar: Översiktsplanens intention är att åkermark ska sparas, det är av denna anledning som kommunen har ambitionen att bygga i hållbara stråk och redan befintliga byar. Genom att göra så sparas jordbruksmark. Skisserna på hur ny bebyggelse ska placeras handlar mer om hur enskilda hus ska placeras i landskapet och utgör en vägledning för bygglov. BS1, BS5, BS6, BS7 BS8 och U1 utgår ur planförslaget, läs mer på föregående sida.

I översiktsplanen på sidan 56 kan man läsa att vid prövning av markens lämplighet ska alternativ lokalisering övervägas om rådande bördighet är av högre värde än intilliggande områden. Likaså ska kommunen aktivt medverka till att försöka finna likvärdig lokalisering i skogsmark om frågan för lokaliseringen gäller jordbruksmark. Det som kan utläsas av kommunens förslag i Häradshammar är att nästan all föreslagen byggnation ligger på höglänt och utmärkt jordbruksmark, nästan inget i skogsmark eller sämre jordbruksmark.

Svar: I de prioriterade orterna har bostadsintresset bedömts vara högt. Påpekas bör dock att byggnation endast sker om markägaren själv önskar. (Texten på sidan 56 ersätts med text av vilken det framgår att brukningsvärd jordbruksmark och värdefull skogsmark kan prövas för exploatering om annan mark inte finns att tillgå.)

Vårt förslag till översiktsplan för landsbygden avseende Häradshammar är att skrota förslaget, och ta bort alla planerade tomter. Det är inte

genomtänkt, inga markägare eller boende är tillfrågade eller står bakom förslaget. Det kommer att för all framtid förstöra miljön i och kring Häradshammars by och Häradshammars kyrkby.

Svar: Synpunkten noteras och den förslagna bebyggelsen har justerats med hänsyn till kulturmiljö och jordbruk. Byggnation är endast tänkt att ske om markägaren själv önskar.

Synpunktsförfattare 10

Tack för ett trevligt möte. Gällande Skärkind BS4 och BS3. Dom platserna tycker vi inte ligger bra, vi tycker dom förstör vår gårdsbild, och så vill vi inte ha grannar så nära. Men längre ner på vår mark i norrsidan längs banvallen kanske det skulle passa bättre.

Svar: Områdena BS3 och BS4 kvarstår i planförslaget. Det är dock viktigt att påpeka att byggnation endast sker om markägaren själv önskar. Förslaget angående bebyggelse längre ner på er mark noteras och kommunen är generellt positiv till all landsbygdsutveckling, framförallt inom de utpekade prioriterade orterna och stråken. Kommunen har gjort bedömningen att inga nya områden kommer läggas till i planen till utställningsskedet men uppmuntrar privatpersoner att vid intresse själva kontakta och prova förslaget via bygglov.

Synpunktsförfattare 11

Arkösund

För att utveckla Arkösund och skapa utökad möjlighet för året-runt-boende anser synpunktsförfattaren att bebyggelse av nya bostäder behöver komma igång. Det finns behov av nya hyres- och bostadsrätter för att utveckla landsbygd och skärgård då det idag främst finns enfamiljshus.

Man påpekar även att mark måste tas fram till verksamhetslokaler för att företagsetableringen ska öka i Arkösund. Även servicefunktioner på orten anses behöva utökas. I dagsläget är livsmedelsaffären endast öppen under sommarmånaderna. Det påpekas att Norrköpings kommun på sikt kommer införa lagen om valfrihetssystem, vilket betyder att kommunen måste förbereda sig på nya företagsetableringar på landsbygden. Det är därför av stor vikt att servicefunktioner byggs ut i Arkösund då det kan skapa förutsättningar till nyinflyttade och förtegsintressenter samt skapa nya jobb på landsbygden.

Svar: De föreslagna utbyggnadsområdena i Arkösund redovisar både mark för verksamheter och bostäder.

Kättinge

I Kättinge anses det behövas nybyggnation i form av bostads- och hyresrätter. Kättingeskolan behöver även utvecklas, exempelvis genom att skapa möjlighet för olika inriktningar av undervisningen. Det är viktigt att

bostäder byggs i orten då det kan locka barnfamiljer att bosätta sig i området och göra skolan till en mer attraktiv arbetsplats.

Svar: Planförslaget pekar ut områden som bedömts lämpliga för bostadsbebyggelse i Kättinge.

Östra Husby

Man påpekar att Vikbolandets socialdemokratiska förening i flera år har försökt få igång nybyggnation av bostäder och hyresrätter i Östra Husby. Senaste byggnation av lägenheter skedde i början av 1980 talet. Det framhålls att det finns ett stort behov av lägenheter i orten som bland annat uppkommer när äldre vill flytta från sitt hus men inte lämna hembygden. Pensionärsorganisationer har tagit fram underlag som bekräftar att denna efterfrågan finns. Därför är det av stor vikt att kommunen möter de behov som uppstår i samtliga geografiska områden. Ett exempel på byggnation av bostäder i Östra Husby kan vara att integrera annan passande verksamhet i huset.

Slutligen poängteras det att beslutad detaljplan Bossgård 11:58 inte innefattar bostäder men kommer förhoppningsvis tillgodose avsaknaden av verksamhetslokaler. Det är dock viktigt att kommunen följer upp företagens behov.

Svar: Östra Husby är ett utpekade område där byggnation bedöms vara lämpligt men Östra Husby behandlas inte närmare i översiktsplan för landsbygden då den har en fördjupad översiktsplan som beskriver ambitionen kring ortens utveckling.

Synpunktsförfattare 12

Synpunktsförfattaren är imponerad över översiktsplanens omfång men anser att den innehåller en del förslag som väcker frågor. På sidan 73 föreslås enligt översiktsplan en tomt i Häradshammars kyrkby område BS6 för boende och service. Området är i dagsläget en damm som tjänar som branddamm och utgör en viktig del av landskapet i sin nuvarande form. Ur naturskyddssynpunkt innehåller dammen liten och stor vattensalamander, vilka är fridlysta. Därför önskas en förklaring till hur förslaget har uppkommit. Detta anses vara nödvändigt för att berörda parter ska kunna känna förtroende för att arbetet sker noggrant och realistiskt i det fortsatta arbetet med att utveckla landsbygden.

Förslaget att förtäta antalet bostadshus i Häradshammars kyrkby och korta avståndet mellan bostäder påpekas inte minska avståndet mellan människor.

Svar: BS6 i Häradshammar utgår ur planförslaget.

Det uttrycks förhoppningar om att mer realistiska förslag om kommunikation, exempelvis cykelväg parallellt med Arkösundvägen, länsväg 209 återfinns i framtiden, samt att det tas större hänsyn till lokalhistoria, antikvariska värden och befintliga naturmiljöer.

Svar: En Cykelväg längs med väg 209 mellan Norrköping och Östra Husby läggs till i planen.

Synpunktsförfattare 13

Yttrandet betonar att Mem idag är en genuin by med en tydlig historia och utgör ett vackert landmärke. Att i direkt anslutning till byn planera för omfattande nybyggnation av villor, camping, och en tydlig satsning på bilturism anses allvarligt skada den historiska miljön. För en långsiktig expansion föreslås istället att man tittar på områden som marginellt inverkar på den nuvarande upplevelsen med närhet till natur och vatten.

Översiktsplanen och dess karta bedöms vara allt för detaljerat och är på gränsen till en detaljplan, men tar inte hänsyn till befintlig bebyggelse, natur och miljö. Översiktsplanen anses därför inte vara tillräckligt vägledande för hur kulturmiljöintressen ska beaktas vid planering och vid prövning av ny bebyggelse.

Man påpekar att enligt 5 kapitlet 3 § miljöbalken ska kommuner och myndigheter även iakttä miljökvalitetsnormer vid planläggning och enligt 4 kapitlet 1 § PBL ska översiktsplanen redovisa hur kommunen avser följa gällande miljökvalitetsnormer, detta anses saknas i översiktsplanen.

Svar: Innan eventuell byggnation ska en bygglovsprövning göras, i vilken hänsyn till kulturmiljön ska tas. Mem bedöms vara en viktig ort för utbyggnad av bostäder och verksamheter. Planen behandlar miljökvalitetsnormer i temat upplevelse och miljö. Vid detaljplanläggning utförs en mer ingående undersökning vilket säkerställer att miljökvalitetsnormerna tillgodoses.

Övergripande klimatstrategier anses vara en viktig utgångspunkt vid utpekande av nya utvecklingsområden och därför föreslås det att en sakkunnig bedömning bör göras för att se vilka konsekvenser förslaget kan få när det gäller hållbarhet och miljömål.

Svar: Klimatfrågan är en av de faktorer som vägs in vid prövning av bygglov.

Kommunalt vatten och avlopp lyfts som tänkbart i översiktsplanen. Man påpekar att merparten av hushållen historiskt har gjort stora investeringar i en gemensamhetsanläggning för både vatten och avlopp. Kapaciteten avseende vatten har de senaste åren legat på max under några få veckor på sommaren medan reningsverket har en ganska stor utnyttjad kapacitet. För samfällighetens framtida planering och inte minst investeringsplanering (främst i vattenfrågan) anses denna fråga vara i behov av att utvärderas och långsiktigt beslutas, oavsett utveckling.

Svar: Synpunkten noteras. Med anledning av förslagen bebyggelseutveckling i Mem är ambitionen att både den nya och befintliga bebyggelsen bör förses med kommunalt vatten och avlopp. Mem är dock

inte med i kommunens VA-plan och därmed finns det ingen beslutad tidsplan som redogör för när utbygganden kan komma att ske.

Att långsiktigt planera för samhälls- och servicefunktioner i byn bedöms inte relevant. Detta då merparten av byns invånare har sina arbeten i större tätorter vilket gör Tåby till en plats som rent praktiskt och naturligt är mer logiskt att fortsätta utveckla i det avseendet.

Svar: Servicenivån är beroende av befolkningsutveckling. Ju mer människor det finns i ett område, desto mer underlag finns för service.

Camping/campingstugor eller annan utveckling av bilturism inom området anses vara direkt olämpligt med tanke på befintlig bebyggelse, miljö och intrång på åkermark samt att Mem är en återvänds-väg.

Svar: Område U1 är ett utredningsområde i planförslaget och omfattningen av området redigeras och avgränsas till utställningen. Området minskas och ändras till beteckningen Upplevelse och miljö. Kommunen bedömer att ett utbyggt campingområde i västra delen av området skulle stärka Mem som turistort. Detta skulle även innebära att område UM2 frigörs från befintliga uppställningsplatser för husvagnar/ husbilar och kan utvecklas till en mer tillgänglig allmän mötesplats.

Boende i Mem påpekar att värdefulla områden bör skyddas och därför borde det istället satsas på båtturism, friluftsliv och biologisk mångfald. Område UM3 har goda möjligheter att skapa förutsättningar för en utveckling av båtturism med gästhamn och gästbryggor, naturparkmiljö och närhet till vandrarhem och restauranger. Friluftslivet bör främjas genom att exempelvis utveckla cykel- och gångstråk utmed Göta Kanal. Den biologiska mångfalden bör främjas där bevarandet av naturtyper och arter är viktigt. För ekosystemets långsiktiga hållbarhet och för människans behov av naturupplevelser genom friluftsliv, naturstudier och estetiska värden i syfte att främja människors hälsa och välbefinnande nu och i framtiden.

Svar: Synpunkterna noteras. Kommunen instämmer och anser att UM3 är ett viktigt område utifrån reaktion- och besöksnäringsspektiv. Planförslaget påpekar potentialen att i framtiden utveckla en småbåtshamn i trakten. I planen framgår även att det är viktigt att bevara och fortsätta utveckla den gång-och cykelväg som leder vidare västerut längs Göta kanal.

Synpunktsförfattare 14

Lämnar synpunkter på LIS-området vid sjön Horken. Undertecknarna av yttrandet äger 95% av område BS1-BS4, och motsäger sig förslaget i denna del. Skälen till detta är att förslaget bidrar till spridd bebyggelse, något som planen säger sig vilja motverka. Spridd bebyggelse leder till fler transporter med bil. Området kan inte heller ge möjlighet till en bärkraftig service.

Närmaste service ligger i Skärblacka 11 kilometers bilväg bort. Detsamma gäller skola, arbetsplatser, vård etc. planförslaget innehåller heller inte några förslag på utbyggda kommunikationer. Belastningen på befintliga vägar riskerar att bli stor, och cykeltrafik till Vånga är belagt med risker, då vägen är smal med skymda kurvor.

Horken är en liten sjö, med ett litet, men stabilt fiskbestånd. Vid en större utbyggnad skulle detta riskera att överutnyttjas. Ett bättre alternativ vore att bygga ut bad- och rekreationsmöjligheterna i anslutning till nuvarande badanläggning vid Sund med exempelvis båtuthyrning och sommarservice, exempelvis servering.

Betande djur är ett inslag i området, vid en utbyggnad enligt planförslaget skulle beteshagar försvinna, vilket innebär att verksamheten på befintlig hästgård inte kan fortsätta i befintligt område. Alternativa hagar är i området NO om befintliga hagar i område BS4, vilket skulle medföra att ett skyddsavstånd till dessa måste beaktas vid planläggning.

Området är mycket låglänt, troligen gammal sjöbotten, vilket får till följd att vatten trycks upp från sjön underifrån. Följden är att området kan anses vara olämpligt för byggnation. En omfattande byggnation av moderna hus riskerar också att ändra områdets karaktär som domineras av gårdar och torp från 1860-talet.

Ett planförslag bör styras av behovet för just det området, inte behovet av VA i ett annat område.

Svar: Utvecklingsplanen för Horken med LIS-områden tas dock bort till följd av bland annat att en större bostadsutveckling vid Horken inte är i linje med planens övergripande strategi med utveckling i de prioriterade stråken som bygger på att nyttja och stödja befintlig infrastruktur och service.

Synpunktsförfattare 15

Anser att nya hus i Horkenområdet bör placeras efter de utblickar som finns hos redan befintliga hus. Följaktligen föreslås ny bebyggelse mot Sunkerstadsängen i kanten av gårdet vid befintlig väg samt skogsbrynet mot sjön (placering markerad på bifogad karta). Mot Sunkerstad/Ängsberga (gårdet och sjön) skulle eventuell bebyggelse förstöra hela området då många boende använder grönytan.

Man efterfrågar en inventering av natur och miljö i området och påpekar att ett flertal djurarter som räva, huggorm, snok, ugglor, fladdermöss, brun kärrhök och liten hackspett finns i trakten. Det betonas även att skogen från Sunkerstad Ängsberga ner mot sjön är fantastisk med bitvis gammal orörd natur med rikt djurliv.

I övrigt uttrycks funderingar över var Sjölundas hästar ska gå om deras hästhage bebyggs. Man undrar även vilka planer som finns för nuvarande väg och hur den ska finansieras. Den befintliga vägen anlades före Horkenstugområdet och är längs många partier för smal för två bilar att mötas. Det föreslås att en upprustning av befintlig stig till Järasätter hade varit en tillgång som på så sätt gör det möjligt att färdas till Skärblacka på ett klimatsmart sätt (grusad stig/cykelbana). Man föreslår även ett gärde som anses vara väl lämpat som bostadsområde (utpekad på bifogad kartbild).

Man poängterar att många väljer att bo på landet av anledningen att det är avskilt, ostört, tyst och lugnt, små trafikmängder samt närhet till ett rikt djur- och naturliv. Oro uttrycks över att det nya planförslaget kommer ha en negativ påverkan på den lugna bostadsmiljön.

Svar: Utvecklingsplanen för Horken med LIS-områden tas dock bort till följd av bland annat att en större bostadsutveckling vid Horken inte är i linje med planens övergripande strategi med utveckling i de prioriterade stråken som bygger på att nyttja och stödja befintlig infrastruktur och service.

Synpunktsförfattare 16

Synpunktsförfattaren anser att Horken bör bevaras som ett lugnt och avskilt sommarstugeområde och motsäger sig all exploatering av området. Detta då det är viktigt att bevara det småskaliga fritidsområdet för invånare som inte har så stora ekonomiska resurser men ändå vill ha tillgång till lantliv och rekreation. Om exploatering sker i området och tomter säljs till permanentbostäder kan detta tvinga stugägare att sälja sina små sommarhus då de exempelvis inte har råd med kostnader för kommunalt vatten och avlopp.

Svar: Utvecklingsplanen för Horken med LIS-områden tas dock bort till följd av bland annat att en större bostadsutveckling vid Horken inte är i linje med planens övergripande strategi med utveckling i de prioriterade stråken som bygger på att nyttja och stödja befintlig infrastruktur och service.

Synpunktsförfattare 17

Synpunktsförfattaren menar att den planerade utbyggnaden i Vånga-Horken området är mycket olämplig och att prioriteten istället bör ligga på att utveckla Vånga-tätort med förskola, skola, kyrka, bussförbindelser mm. Vånga-Horken bör bibehållas som ett friluftsområde med möjlighet till fiske och bad med stillhet och avkoppling för sommarstugeägare. Denna idyll anses bli förstörd vid en utbyggnad av permanentboende. Området ligger

dessutom avses, långt från allmänna funktioner som kommunikationer, skola och förskola.

Svar: Utvecklingsplanen för Horken med LIS-områden tas dock bort till följd av bland annat att en större bostadsutveckling vid Horken inte är i linje med planens övergripande strategi med utveckling i de prioriterade stråken som bygger på att nyttja och stödja befintlig infrastruktur och service.

Synpunktsförfattare 18

Utveckling av centrala Vånga är en utmärkt idé. Där har jag ännu mer mark som är lämplig för bebyggelse, på trevliga soliga platser. Ett stort plus är närhet till skola, förskola, hembygdsgård, församlingshem, kyrka, bygdegård och allmänna kommunikationer.

Det andra området, Horken, är inte alls lämpligt för vidare bebyggelse. Ett villaområde i skogen är till stor nackdel för jordbruk och skogsbruk. Jag har planer på att bygga ett djurstall för nötkreatur inom området, samt anlägga naturbetesmark i anslutning till sjön Horken. Vånga behöver inte en fristående ”stadsdel”, utveckla de centrala delarna istället.

Svar: Utvecklingsplanen för Horken med LIS-områden tas dock bort till följd av bland annat att en större bostadsutveckling vid Horken inte är i linje med planens övergripande strategi med utveckling i de prioriterade stråken som bygger på att nyttja och stödja befintlig infrastruktur och service.

Synpunkter inkomna via City Planner

City Planner är ett kartverktyg som används för att invånare enkelt ska kunna lämna idéer och förslag på planförslaget genom att markera eller rita ut en plats på kartan och skriva en tillhörande synpunkt.

Häradshammar

För Häradshammar har det registrerats tolv synpunkter som hänvisar till ett redan inskickat yttrande. Se yttrande *Boende i Häradshammar*.

Någon påpekar att det känns fel att använda åkermark för tomter i Häradshammar när det finns annan typ av terräng. Man efterfrågan även en cykelväg från Häradshammar till Östra Husby.

Svar: Ett av syftena med översiktsplan för landsbygden är att åkermark ska sparas. Av denna anledning pekas områden lämpliga för bebyggelse ut i redan befintliga byar och orter, så att övrig mark på landsbygden kan sparas i högre utsträckning. Marken bebyggs heller inte förrän markägaren önskar göra detta. Synpunkten om cykelväg noteras men med bakgrund i relationen till andra föreslagna cykelåtgärder tas den inte med i översiktsplanen.

Simonstorp

Kommentar markerad på förskolan vid strandpromenaden, söder om område BS4. Synpunkten framför att äldreboende och skola behövs samt att det hade varit bra om kommunen kan bussa ut barn från staden till skolan.

Svar: Synpunkten noteras.

Mem

En person kommenterar att utpekat område UM1 i Mem ligger på stora delar av dennes tomt och undrar hur kommunen tänker kring detta.

Svar: Området justeras något. Marken bebyggs endast om markägaren själv vill göra detta.

Kättinge

Synpunkt framför att område UM2 I Kättinge känns som en lämplig plats för pendel/parkering.

Svar: UM2 i Kättinge har bedömts vara en viktig skogsmiljö, i synnerhet för den närbelägna skolverksamheten. Det är alltså av vikt att denna miljö finns kvar.

Skärkind

I Skärkind föreslås det att orten skulle vara en utmärkt plats för en biograf. Med fördel i den befintliga bygdegården där det förekommit tidigare. Besöksunderlaget borde främst finnas i Skärkind, Norsholm och Gistad. Den kan drivas av en förening i Skärkind men kommunen kan behöva hjälpa till ekonomiskt.

Det framförs också att förbindelserna mellan Skärkind och Norsholm behöver förbättras. Cykelvägen som föreslås anses vara ett bra initiativ men de bilvägar som finns behöver ses över då de är i väldigt dåligt skick. Det skulle öka möjligheterna för Skärkind att ta sig till Norsholm men också för Norsholmsbor att delta i aktiviteter samt besöka platser i Skärkind. Man menar att den framtida planeringen borde fokusera mer på att öka sammanhållningen mellan de två orterna, exempelvis genom att olika åtgärder görs i respektive ort vilket kan öka attraktiviteten däremellan.

Svar: Frågan om ekonomiska bidrag hanteras inte genom översiktsplanen

Horken

Vid Horken föreslås en badplats vid område UM2.

Svar: Synpunkten noteras. Utvecklingsplanen för Horken med LIS-områden tas dock bort till följd av bland annat att en större bostadsutveckling vid Horken inte är i linje med planens övergripande strategi med utveckling i de prioriterade stråken som bygger på att nyttja och stödja befintlig infrastruktur och service.

Hagneryd

Vid Hagneryd på platsen söder om område UM1 föreslås en ridanläggning med plats för ridskola, fritidsverksamhet, tävling, café och övernattnig.

Svar: LIS-området vid Hagneryd tas bort vilket innebär att någon ny bebyggelse inte kommer föreslås för området i översiktsplan för landsbygden.

En synpunkt påpekar att det i kartan står framtida pendeltågstation i Eksund, men att det saknas en text om detta i beskrivningen om framtida delar. Synpunktsförfattaren önskar mer information om hur kommunen tänker kring detta.

Svar: Det område på kartan som ligger innanför den så kallade randzonen för Norrköpings stad behandlas inom Översiktsplan för staden. Eksund ligger inom detta område och tas därför upp i översiktsplan för staden.

Vånga

- En synpunkt föreslår en enklare Skate BMX park/MTB-dirt arena i Vånga område BS1 för att aktivera de unga. Man påpekar att detta inte kräver stora resurser.
- Någon poängterar att det finns en gödselstack och nötkreatur väster om område BS3. Område BS3 framhålls vara en plats där det läggs skräp samt avloppsvatten och anses därför inte vara lämplig för bostäder. Det ska även finnas en pumpstation på platsen.
- Område BS9 anses inte vara lämplig för bostäder då marken utgörs av branta bergspartier.
- Marken strax öster om område BS9 bedöms vara en bra plats för att bygga boende.
- En synpunkt ser positivt på förslagen bebyggelse i område BS6 och menar att vägen är klar att ansluta till. Det påpekas även att flera boende ger bättre underlag till service på orten.
- Område BS5 anses vara ett bra läge för exempelvis en kiosk eller komplementhandel då det är en central plats som många passerar.
- Det påpekas att område BS5 går in i dennes tomt Vånga Prästgård 1:104.
- Det framhålls att område BS7 ligger på riktigt blöt kärrmark. En annan skriver att det finns en fin skogsdunge på platsen. Ytterligare en skriver att denna skogsdunge bör bevaras då det är en fin park idag.
- Någon påpekar att det finns en grön remsa emellan område BS6 och område BS7/UM2.
- En synpunkt framför att det finns efterfrågan på lägenheter eller möjligheter att bo i ett billigare och enklare boende utan trädgård.
- Område BS6 anses vara ett bra boendeläge. En annan har markerat ut ett större område som förutom att inkludera område BS6 även omfattar mark öster om området som en bra plats för boende.

- Någon föreslår att det bör byggas på en plats öster om BS7/BS5 istället för område BS3 och att det är lika bra att bygga ut till naturlig gräns.
- Någon påpekar att ny bebyggelse bör blandas mellan hyresrätter och bostadsrätter och vara mer flexibla för olika boendeformer.
- Det önskas ett boende för äldre, dels inpå, samt öster om område SP1.
- Området öster om SP1 består av smärre jordbruksmark vilken föreslås vara väl lämpad för bostäder. En annan skriver att ungefär samma område passar till bostäder och att det är fint med kuperad terräng. Ytterligare två synpunkter noterar att detta område med kuperad dålig åkermark är mycket väl lämpat för bostäder.

Svar: Synpunkterna noteras. Planförslaget justeras där det anses tillämpligt. Översiktsplanen redovisar den utveckling som kommunen anser är lämplig för respektive område. Detta medför dock inget byggtvång, utan det är upp till den enskilde markägaren att bestämma. Förslagen om att addera nya områden noteras och kommunen är generellt positiv till all landsbygdsutveckling, framförallt inom de utpekade prioriterade orterna och stråken. Kommunen har gjort bedömningen att inga nya områden kommer läggas till i planen till utställningsskedet men uppmuntrar privatpersoner att vid intresse själva kontakta och prova förslaget via bygglov.

Synpunkter inkomna under samrådsmöten

Synpunkter eller frågor som noterades under de tre samrådsmötena har sammanfattats och redogörs för nedan.

Samrådsmöte i Häradshammar

Samrådet i Häradshammar ägde rum den 16 februari 2016 i Häradshammars Bygdegård i form av öppet hus mellan klockan fem och åtta på kvällen. Runt 70-80 besökare infann sig på mötet.

Häradshammar

- Kritik riktas mot att det planeras utveckling på privat mark och god åkermark. Det uttrycks bekymmer över hur det ska gå att bedriva befintlig jordbruksverksamhet och boskapsskötsel ifall den planerade utvecklingen sker.
- Det råder delade meningar angående service och affärer i området, där vissa önskar en ökad nivå medan andra anser att befintlig service är fullgod.
- Det framförs en del synpunkter kring förslagen utveckling där man generellt sett är negativt inställd till nybyggnation nära befintliga tomter.

Svar: Översiktsplanen redovisar den utveckling som kommunen anser är lämplig för respektive område. Detta medför dock inget byggtvång, utan det är upp till den enskilde markägaren att bestämma. Vad gäller åkermark så är det av stor vikt att sådan sparas i stor utsträckning. Syftet med översiktsplanen är därför att uppmuntra till byggande i redan befintliga byar och orter, så att mark kan sparas på andra platser på landsbygden. Vad gäller eventuella konflikter mellan bostäder och jordbruksverksamhet så är detta något att ta på allvar. Vid en eventuell kommande byggnation måste det därför mer i detalj utredas vilka skyddsavstånd till jordbruksverksamhet som behövs.

Arkösund

- Vägförbindelsen till Arkösund anses vara undermålig och bör förbättras och breddas. Detta är framförallt ett problem under sommarhalvåret när det kommer mycket turister.
- Fler servicemöjligheter efterlyses.
- En aspekt som anses vara mycket positiv är den integrerade båt- & lokaltrafiken.
- Folks benägenhet att flytta till Arkösund ifrågasätts på grund av det stora avståndet mellan orten och Norrköping. Då de flesta arbetstillfällena finns nära storstaden kommer detta förmodligen innebära långa dagliga pendlingsresor vilket kan påverka Arkösunds attraktivitet.
- Det påpekas att sydöstra delarna av planeringsområdet frekvent används till nationella tävlingar i orientering.

Svar: Synpunkterna noteras. Väg 209 är en statlig väg där kommunen genom översiktsplanen påpekar att vägätgärder önskas. Vad gäller utveckling av service och även av vägstandard så krävs generellt ett befolkningsunderlag. Av denna anledning är Arkösund utpekad som utvecklingsområde.

Kuddby

- Representanter ifrån vägföreningen i Kuddby har en positiv uppfattning av utvecklingen och tycker att det är bra att man satsar på landsbygden. De anser att orten ligger för långt ut på landsbygden och från övrig service för att göra skäl för ett ålderdomshem/seniorboende.
- Närhet till en affär och annan service är något som eftertraktas i trakten då det helt saknas idag.

Svar: Synpunkterna noteras.

Kvarsebo-Säter

- Generellt förmedlas en positiv bild av den planerade utvecklingen.
- Det uttrycks en viss oro över bevarandet av den gamla bebyggelsen från sent 1800-tal i de södra delarna av Kvarsebo. Bebyggelsen är viktig för invånarna då den bär ett historiskt arv för orten. En

deltagare på mötet påpekar att vissa delar av den äldre bebyggelsen är nedgången och riskerar att förfalla.

- Det framförs att det är märkligt att prioriterad väg slutar vid Säter när det även är högtrafikerat vidare öster och norrut.

Svar: Eventuell ny bebyggelse bör byggas med respekt för den äldre bebyggelsen, så att det historiska arvet förs vidare. Att en väg är högtrafikerad är inte underlag nog för att stråket ska bedömas vara en del av de prioriterade stråken. I de prioriterade stråken finns exempelvis oftast kollektivtrafik och stråken binder samman orter med service. Vägen norrut respektive österut finns däremot med som önskvärda välgångar.

Kättinge

- I områdena BS1 och BS2 anses marken vara instabil och man ifrågasätter om det är lämpligt att bygga där.
- Flera påpekar att det är ett stort problem med myggor och knott under sommaren, förmodligen på grund av stora våtmarker som finns i området. Detta gör att det nästan inte går att vistas utomhus sommartid. En del boende i området spekulerar i att detta kan vara anledningen till att fastigheter i området är svårsålda.
- Det uttrycks även att det är positivt att det satsas på landsbygden men att man ändå helst inte ville se utvecklingen i sin egen "bakgård".
- Det framförs att det finns ett stort behov av en ny parkeringsplats i Kättinge. Placeringen av denna kan lämpligen vara i anslutning till skolan då platsen fungerar som knutpunkt för samåkning och liknande.

Svar: Synpunkterna noteras. Myggfrågan diskuteras för tillfället i kommunen. Detta är i dagsläget inte en fråga för den översiktliga planeringen. Parkeringar är planerade på strategiska platser i anslutning till prioriterade orter i översiktsplanen. I Kättinges utvecklingsplan har två parkeringar föreslagits, båda i anslutning till skolan. Område BS1 i Kättinge utgår planförslaget då det är beläget på en lågpunkt med risk för vattensamling vid skyfall.

Strömsfors

Strömsfors vägförening anser sig vara en stor ort med nästan 750 invånare. Därför känner de sig nedprioriterade av kommunen när de inte är med i översiktsplanen för landsbygden. De uttrycker en oro över framtida ökade trafikmängder, framförallt till Kolmården där Strömsfors i praktiken fungerar som en genomfartsled. Därför anser de att dessa vägar samt parkering i området behöver prioriteras och rustas upp. I korsningen från Strömsfors upp mot Europaväg 4 önskas även en rondell. Det påpekas att det är väldigt bullrigt från Europaväg 4 samt att det slängs mycket skräp som inte tas hand om. Ett bättre samarbete mellan kommun och trafikverket efterfrågas därför då det upplevs som att mycket faller mellan stolarna. Slutligen framhåller de att det är kul att kommunen satsar på landsbygden och hoppas på en insats vad gäller befintliga lekparkar, badplatser och väglampor då de inte underhålls i den mån det bör.

Svar: Synpunkterna noteras. Strömsfors behandlas inte i översiktsplanen för landsbygden då det är planerat att en Fördjupad översiktsplan ska tas fram för orten tillsammans med Krokek. Kommunen är medveten om existerande trafikproblem vid Kolmården och önskar trafiksäkerhetsåtgärder på sträckan från E4 till djurparken. Kommunen har bland annat pekat ut ett vägreservat för en möjlig förbifart från E4:ans trafikplats Strömsfors i en sträckning norr om tätorten till länsväg 903 öster om tätorten. Kommunen instämmer i att ett bra samarbete och dialog med Trafikverket är av stor vikt.

Torken

- Boende från området Torken ifrågasätter förtätning på landsbygden och uttrycker oro över vad som kommer hända med jordbruket om den planerade utvecklingen sker.

Svar: Prioriterade stråk, som är en övergripande strategi i översiktsplanen, är ett sätt att bland annat värna om jordbruksmarken i kommunen, då den fortsatta utbyggnaden på jordbruksmark begränsas genom att främst lokalisera nybyggnation till de prioriterade orterna. Kommunens ambition är att jordbruksmark ska sparas så långt möjligt och byggnation sker endast under förutsättning att markägaren önskar detta.

Östra Husby

- Det påpekas att det behövs fler bostäder i Östra Husby för att dämpa den rådande bostadsbristen och de höga bostadspriserna i orten.

Svar: Synpunkten noteras. Östra Husby är ett utpekade område där byggnation bedöms vara lämpligt men Östra Husby behandlas inte närmare i översiktsplan för landsbygden då den har en fördjupad översiktsplan som beskriver ambitionen kring ortens utveckling.

Samrådsmöte i Vånga

Samrådet i Vånga ägde rum den 1 Mars 2016 i Bergsmansgården Församlingshem i form av öppet hus mellan klockan fem och åtta på kvällen. Totalt deltog runt 66 personer på mötet.

Vånga, LIS-område vid sjön Horken

- I områdena BS1 och BS2 ligger två badplatser som används av de boende. Dessa badplatser är de enda som är badbara mellan BS1 och sjön. Oro uttrycks över att ny bebyggelse riskerar att blockera badplatserna från övriga i området.
- Vägöreningen vid Horken anser att vägen från Vånga till Horken är nedprioriterad och för smal, vilket gör att mötande trafik har svårt att passera varandra. Byggs det fler bostäder ned mot sjön behöver vägen lämpligen rustas upp och breddas.
- Boende påpekar att avlopp och vatten till hushållen i området är undermåliga, något som belastar vattnet i sjön mycket negativt.

- Det undras över vem som äger marken vid område UM1 då där i dagsläget finns en badplats som är dåligt underhållen varpå mycket skräp och annat lämnas kvar.
- Nordöstra delarna av område BS1 anses vara olämpligt att bygga på då marken är väldigt sur och blöt. Övriga BS1 är dock rimligare då markkvaliteten är bättre samtidigt som den saknar värde som åkerjord.

Svar: Utvecklingsplanen för Horken med LIS-områden tas bort till följd av bland annat att en större bostadsutveckling vid Horken inte är i linje med planens övergripande strategi med utveckling i de prioriterade stråken som bygger på att nyttja och stödja befintlig infrastruktur och service.

Vånga

- Boende föreslår att även området öster om BS6 bör innefattas som utpekade område för boende och service då marken är kopplad till den åkermark som BS6 är planerad på. Byggs det enligt förslaget blir den marken avskuren och svårarbetad. I övrigt anser flera att område BS6 och BS2 är lämpliga platser för boende och service.
- Område BS3 anses vara olämpligt placerad då hembygdsgården avskärmas från kyrkbyn vilket kan ge en negativ inverkan på byns utseende. Marken mellan BS3 och UM1 anses vara bättre lämpad för bebyggelse, exempelvis ett seniorboende. Detta skulle kunna frigöra bostäder inne i byn.
- Åkermarken öster om område SP1 och söder om vägen påpekas av flera deltagare på mötet vara oduglig att odla på och skulle därmed vara lämplig för bebyggelse.
- Område BS7 innefattar vacker skogsmark och i område UM2 ligger en damm. En deltagare anser att dessa attribut borde bevaras då de ger mycket karaktär till området.
- Det framhålls att marken i område SP1 ska vara mycket lågt belägen och flera deltagare undrar om det inte kunde innebära problem vid eventuell bebyggelse av området.
- Det påpekas att sydvästra delarna av område BS9 är väldigt kuperad med ömsom stora nivåskillnader. Om detta inte är ett hinder anses dock området vara en lämplig plats för ny bebyggelse.

Svar: Synpunkterna noteras och en del områden justeras. Exempelvis tas område BS7 bort och inkluderas i UM2 som upplevelse och miljö.

Förslagna områden för bebyggelse noteras och kommunen är generellt positiv till all landsbygdsutveckling, framförallt inom de utpekade prioriterade orterna och stråken. Kommunen har gjort bedömningen att inga nya områden kommer läggas till i planen till utställningsskedet men uppmuntrar privatpersoner att vid intresse själva kontakta och prova förslaget via bygglov.

- Vissa menar att bostadssituationen för unga är så svår att de ibland tvingas flytta från orten och därför vore det positivt med ett större utbud av lägenheter i området. Utvecklingsgruppen i Vånga betonar att ett senior/trygghetsboende är något som bör prioriteras högt då

orten står inför ett generationsskifte där äldre som vill bo kvar i Vånga har få alternativ. Ett seniorboende skulle samtidigt frigöra befintliga bostäder som i sin tur bidrar till att lösa bostadsbristen för unga.

- Flera påpekar att det finns för få fritidsaktiviteter för barn och ungdomar. En skateboardpark eller liknande aktivitetsplats skulle därför vara positivt för området. Förslagsvis skulle BS1 lämna sig för detta då området är beläget vid en skola med stundtals livlig miljö.
- Det ifrågasätts varför det planeras att bygga på fullgod åkermark när det finns annan mark eller åkermark av lägre kvalitet som lämpar sig lika bra för exploatering.
- Många anser att man borde prioritera utvecklingen i Vånga istället för vid området kring sjön Horken. Detta motiveras med den rådande bostadsbristen i Vånga samt att det i Vånga finns VA-anslutning, bussförbindelser och bättre service.

Svar: Synpunkterna noteras. Flerbostadshus föreslås i planen. Planförslaget påpekar även att ett boende för äldre är något som efterfrågas. Ett av syftena med översiktsplan för landsbygden är att åkermark ska sparas. Av denna anledning pekas områden lämpliga för bebyggelse ut i redan befintliga byar och orter, så att övrig mark på landsbygden kan sparas i högre utsträckning. Påpekas bör också att om utbyggnadsområden är utpekade på en enskild persons mark innebär detta inget byggtvång utan endast en möjlighet för den enskilde markägaren att bygga om så önskas. Utvecklingsplanen för Horken med LIS-områden tas dock bort till följd av bland annat att en större bostadsutveckling vid Horken inte är i linje med planens övergripande strategi med utveckling i de prioriterade stråken som bygger på att nyttja och stödja befintlig infrastruktur och service.

Samrådsmöte i Simonstorp

Samrådet i Simonstorp ägde rum den 10 Mars 2016 i Simonstorps Församlingshem i form av öppet hus mellan klockan fem och åtta på kvällen. Det kom runt 36 besökare på mötet.

Graversfors

- Det uttrycks missnöje över att vatten inte har dragits till samtliga i området trots att det har varit beskedet från kommunens håll.

Svar: Området kring Graversfors ses över och är under utredning inom kommunen. Det har konstaterats att det är angeläget att vattenkvaliteten i Pjältån inte försämras bland annat med tanke på miljö kvalitetsnormen för vatten och därför bör en kommunal vatten- och avloppsutbyggnad genomföras i hela Graversfors, oberoende av detaljplanefrågan. Stadsplaneringsnämnden föreslår att kommunfullmäktige ger Norrköping Vatten och Avfall AB i uppdrag att bygga ut kommunalt vatten och avlopp

till hela Norra Kungssten, det vill säga oberoende av om fastigheten ligger inom eller utanför detaljplanen som antogs 2009.

Simonstorp

- Föreningen Simonstorparna är mycket positiva till att kommunen vill satsa på orten och önskar att genomförandet kan påbörjas så fort som möjligt. Föreningen har även själva gjort ett utvecklingsförslag som de avser att skicka in till kommunen.
- Det önskas bättre förbindelser in till Norrköping.
- Många anser att en positiv utveckling för orten hade varit om område UM1 görs till en allmän umgängesyta. Detta då boende i området brukar elda majbrasa och ha sitt midsommarfirande där.
- Det påpekas att vid område BS6 har kommunen varit med om att bekosta en pulkabacke. Det vore synd om den försvann i samband med planerad exploatering.
- Det framförs att då det är mycket barnfamiljer och äldre som bor i området hade ett äldreboende och en skola varit ett positivt inslag för Simonstorp.
- Bredvid dagiset i Simonstorp står en förfallen lada som har spärrats av med staket för att dagisbarnen inte ska kunna gå dit. Flera påpekar detta och önskar att det istället borde byggas något vettigt på platsen.

Svar: Synpunkterna noteras. Kommunen ser positivt på att det finns ett så stort lokalt intresse för ortens utveckling. Kommunen ser att Simonstorp har förutsättningarna att i framtiden få pendeltågsförbindelser, vilket hade skapat bättre förbindelser till Norrköping. Kommunen instämmer i att UM1 kan göras till en allmän umgängesyta. Planen framhåller att området bör hållas obebyggd för att kunna användas som mötesplats för exempelvis midsommarfirande.